

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

Çiğdem DAĞ

HÜSEYİN NİHAL ATSIZ'IN
TÜRK KÜLTÜR TARİHİNDEKİ YERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

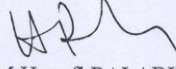
TEZ YÖNETİCİSİ
Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK

ERZURUM – 2010

TEZ KABUL TUTANAĞI

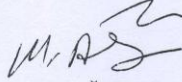
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalının İslam Tarihi Bilim Dalında jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

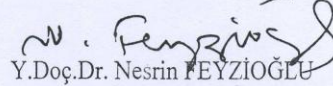
Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK

Danışman/Jüri Üyesi

Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN

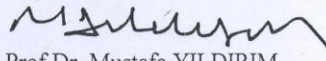
Jüri Üyesi

Y. Doç. Dr. Nesrin FEYZİOĞLU

Jüri Üyesi

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. 02 / 02 / 2010

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	III
ABSTRACT	IV
ÖNSÖZ	V
GİRİŞ	
ATSIZ'IN HAYATI, ESERLERİ VE DÖNEMİ	
A. ATSIZ'IN HAYATI VE ESERLERİ	1
a. Hayatı	1
b. Eserleri	5
B. ATSIZ HAKKINDA YAZILANLAR	27
a. Atsız ve Eserleri Hakkında Yazılan Kitaplar	27
b. Atsız ve Eserleri Hakkında Yazılan Makaleler, Mülakatlar ve İlgili Maddeler	28
1. Makale, Hatırat ve İncelemeler	28
2. Mülakatlar	29
3. Edebiyat Tarihleri	29
4. Antolojiler	29
5. Ansiklopedi Maddeleri	29
c. Atsız ve Eserleri Hakkında Yapılan Tezler	30
d. Bazı Çağdaş Yazarlar Nazarında Atsız	30
C. ATSIZ'IN DÖNEMİ VE BAZI OLAYLAR	35
a. 1944 Milliyetçilik Olayı	37
b. 13 Kasım Darbesi	39
c. Kurucu Meclis ve Yeni Anayasa	40
d. Anayasa Referandumu	41
BİRİNCİ BÖLÜM	
ATSIZ'IN EDEBÎ KİŞİLİĞİ, İLMÎ KİŞİLİĞİ VE FİKRÎ ÖRGÜSÜ	
1.1. Edebî Kişiliği	42
1.2. İlmî Kişiliği	45
1.3. Fikrî Örgüsü	48
1.3.1. Millî Kültür	48
1.3.2. Ahlak ve Din	49

1.3.3. Millî Kalkınma	50
1.3.4. Büyük Adamlar	51
1.3.5. Ülkü, Ülkücülük ve Türk Ülküsü	52
1.3.6. Türk Milliyetçiliği ve Türkçülük	53
1.3.7. Turancılık ve Türk Birliği	54
1.3.8. Dil	54
1.3.9. Toplumculuk	55
1.3.10. Komünizm, Siyonizm ve Masonluk	55
1.3.11. Ata Töresi.....	56
1.3.12. Irkçılık	57
İKİNCİ BÖLÜM	
ATSIZ'IN TARİHÇİLİĞİ	
2.1. GİRİŞ	58
2.1.1. TARİHE BAKIŞI	66
2.2. TÜRK TARİHİNİN MESELELERİ	78
2.2.1. Türk Tarihinin Başlangıcı Meselesi	80
2.2.2. Türk Tarihinin Kadrosu Meselesi	80
2.2.3. Türk Tarihinin Çağları Meselesi	82
2.2.4. Adların İmlâsı Meselesi	82
2.3. TÜRKİYE TARİHİNİN MESELELERİ	83
2.3.1. Türkiye Tarihinin Başlangıcı Meselesi	84
2.3.2. Türkiye Tarihinde Hegemonyalar Meselesi	85
2.3.3. Osmanlı Padişahlarının Sayısı Meselesi	86
2.3.4. Osmanlı Tarihindeki Terimlerle Özel Adların İmlâsı Meselesi ...	88
2.4. DEVLETİMİZİN KURULUŞU, DANDANAKAN VE MALAZGİRT SAVAŞI	89
SONUÇ	107
KAYNAKLAR	109
ÖZGEÇMİŞ	111

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
HÜSEYİN NİHAL ATSIZ'IN TÜRK KÜLTÜR TARİHİNDEKİ YERİ
Çiğdem DAĞ

Danışman : Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK

2010 – Sayfa: XI+103

Jüri : Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK

Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN

Yrd. Doç. Dr. Nesrin FEYZİOĞLU

Yirminci yüzyıl başlarında ve Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş yıllarının tüm çalkantıları arasında yaşamış edebiyatçı romancı ve tarihçi kimliği ile eserler vermiş olan Hüseyin Nihal Atsız çok yönlü bir fikir adamıdır. Çok sayıda edebi esere, romana, makaleye ve şiire imzasını atmış olan yazar, eserlerinde fikirlerinin derin izlerini dili üslubu ve anlatılarıyla harmanlayarak tarzını oluşturmuştur. Yurdun çeşitli yerlerinde verdiği konferanslar ve söyleşilerle halkın millî tarih bilincini kazanması ve geliştirmesi için azami gayret sarf etmiştir. Hayatının birçok aşamasında çeşitli sıkıntılarla karşılaşmış olmasına rağmen fikirlerinden asla taviz vermemiş hayata karşı duruşunu değiştirme yoluna gitmemiştir. En çok ses getiren eserleri, roman tarzında yazılmış olan ‘Bozkurtların Ölümü’ ve ‘Bozkurtlar Diriliyor’ olmuştur.

Tarih çalışmalarında, genel Türk tarihinin ve ayrıca Türkiye tarihinin tarihî meselelerini detaylı bir şekilde ele almış, kendi bakış açısıyla değerlendirmeler yapmış ve bir takım iddialarda bulunmuştur.

Ona göre, Anadolu'nun kapıları Türklere, 1071 Malazgirt Savaşıyla değil, 1040 Dandanakan Savaşıyla açılmıştır. Atsız, Türk tarihinin gençliğe nasıl öğretilmesi gerektiği üzerinde durarak, çalışmalarıyla buna örnekler vermiştir. Bu hususta Türk Tarih Kongrelerinin yapılması ve Türk tarihine ait konuların teker teker ele alınıp irdelenmesi gerektiğinde ısrar etmiştir. Ona göre tarih öğretiminin, aktarmacı değil, eğitici olması gerekmektedir.

Atsız'a göre Türk tarihi ve devletleri bir devamlılık arz eder ve birbirlerinin devamıdır. Bu yüzden Türk tarihinde geçen hanedanların her birini müstakil devletler olarak kabul etmek yanlıştır. Bu kabul gerçeğe aykırı olarak, Türklerin güçsüz, dağınık ve teşkilatsız olduklarını kabul etmek anlamına gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: Nihal Atsız, Türk Tarihi, Türkler, Tarihçilik, Tarih Şuuru, Milli Tarih.

ABSTRACT**MASTER THESIS****THE PLACE IN TURKISH CULTURE OF HÜSEYİN NİHAL ATSIZ****Çiğdem DAĞ****Supervisor : Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK****2010 - Pages: XI+103****Jury : Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK****Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN****Assist. Prof. Dr. Nesrin FEYZİOĞLU**

H. Nihal Atsız who lived in the beginning of twentieth century and in the whole billowing years of construction of the Turkish Republic had written a lot of works as a litterateur, a novelist and a historian and thinker. His works has submitted traces of his ideas. He had given a lot of lectures and interviews in various locations of Turkey to gain awareness and conscious of national history for Turkish society. In spite of various difficulties and troubles of his life, he had not made a concession from his ideas by no means. The most famous of his works are 'Bozkurtların Ölümü' (Death of The Graywolves)' and 'Bozkurtlar Diriliyor' (Resurrection of The Graywolves) and these works had written in the style of the novel

The problems of the general Turkish history and also the history of Turkey had discussed in theirs details and had assessed in own perspective.

According to him, the doors of Anatolia to the Turks, not with Malazgirt War, had been opened with Dandanakan War in 1040. Especially insisting how to should be taught the Turkish history to youths and he gave the example of this by his works. About historic questions it should be organized the Turkish Historical Congress to make the historical researches one by one in all themes. And according to him, teaching history should be educator don't narrative.

According to Atsız, Turkish history and Turkish states give the appearance of continuity, and have continued successively. For this reason everyone of historic Turkish dynasties should be not seen as a separate state, and such a view is wrong most certainly and contrary to reality. The accepting this view is having the meaning of that the Turks is weak, scattered and unorganized a national.

Key Words: Nihal Atsız, Turkish History, Turks, Historiography, Conscious of History, National History.

ÖNSÖZ

İnsanlık kendi içinde pek çok evre ve aşamadan geçerek bu günkü medeniyet düzeyine ulaşırken aynı mecrada seyreden milletler de kendi içinde hem bu aşamalara tanıklık etmiş hem de tarih sahnesinde yüklendikleri misyonlarla dolaylı ya da dolaysız olarak bu değişime katkıda bulunmuşlardır. Savaşlar, barışlar anlaşmalar ve anlaşmazlıklarla dolu geçmiş, bir yandan tarih olurken, diğer yandan maziye dönüşmemiş bilakis geleceğe ışık tutan bir yol rehberi oluvermiştir. Günümüzün modern milletleri geçmişin ayak izlerini sürerek geleceğe yürümekte, atalarının dostlukları ve düşmanlıklarını gözeterak ilişkilerinin rotasını tayin etmektedirler. Pek çok figüran ve aktörün boy gösterdiği tarih sahnesinin şüphe yok ki en etkin başrollerinden birini üstlenen Türk milleti de, bu gün aynı perspektifle yoluna devam etmenin özlem ve gayretini tüm çalışma alanlarına aksettirerek kendi kendini bir kez daha hatırlamanın belki de keşfetmenin peşine düşmüştür. Çünkü tarihini bilmeyen bir milletin yükselmesinden ve varlığını sürdürmesinden söz edilmesi bir hayal olmaktan öteye gidememekte, yolunu değiştirip yeni arayışlara girenlerin tecrübeleri ise, yollarını kaybederek bilmedikleri labirentlerde kaybolma talihsizliğine düşmeyi ispat eden bir ibret örneği olmanın dışında bir anlam ifade etmemektedir. Tüm bu arayışlar, buluşlar ve kayboluşlar içinde gelip geçen, nice insanlara tanıklık eden tarih, kimilerini sessiz sedasız doğup büyümüş ve yok olmuş bir gölge olarak bağrında barındırırken; kimileriyle onlarda kaybettiklerine inat hayat bularak kendini onların isimleriyle mühürleyip ölümsüzlüklerini tescil etmekten gocunmaz. İşte Türk tarihinin ölümsüzlüğünü tescil eden isimlerinden birisi de Hüseyin Nihal Atsızdır.

Hemen hemen bütün edebi alanlarda eserler vücuda getirmiş olan Atsız eserleriyle milli şuuru ve tarih bilincini gençlere aşlamaya çalışmış; kimilerine göre onları karabasanlara sevk eden, kimilerine göreyse ne demek istediği tam anlaşılammakla beraber gerçek bir dava adamı kimliği ile geçmişi tozlu raflardan indirerek kim olduğumuz, neleri yapabileceğimiz ve neleri nasıl yaptığımızın farkındalıklarımızı yok eden uykulardan uyanmamızı sağlayarak aşığılık komplekslerimizi alt etmemiz gerekliliğine dolandırmadan vurgu yapan bir uyarıcı olmuştur. Ancak hangi açıdan bakılırsa bakılsın o, ismi unutulmayacak bir fikir adamı ve tarihçi olarak düşünce dünyasında yerini çoktan almıştır.

Asker bir aile çocuğu olması fikri anlamda daha keskin ve tavizsiz olmasına neden olmuştur.

Özellikle kişiliğinin oluşmaya başladığı 6-7 yaşlarında azınlık okullarında okuması ve bu okullarda yabancı dille eğitim veriliyor olması, Türk olduğu için öğretmenleri ve arkadaşları tarafından dışlanması milliyetini erken yaşlarda edinmesinin ana sebebidir.

Babasının tayininden dolayı değişik okullarda eğitim alma ve bir çok farklı eğitimle tanışma, onların fikirlerinden istifade etme imkânını bulmuştur.

İlmi hayatına yayınladığı dergilerle imzasını atmış, Edebiyat Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği yapmış, Atsız'ı fikirlerinde sağlam ve iradeli kılan dönemin önemli isimlerinden M. Fuat KÖPRÜLÜ'nün asistanlığını yapmış, dönemin özellikle Tarih ve Türkçülük alanındaki önemli isimlerinden Zeki Velidi TOGAN, Ziya GÖKALP ve Dr. Rıza NUR ile görüşmüş, yazışmış ve fikir alış verişinde bulunmuştur.

Atsız'ın fikirleriyle yaşantısı birbirini tamamlar bir nitelik arz ediyor. İlmi hayatında ateşli ve keskin bir üsluba sahip Atsız, hususi hayatında oldukça sakin, kibar ve şakacı idi.

İki evlilik yapmış, ikinci evliliğinden yağmur ve buğra adlı iki çocuğu olmuştur. Atsız Ziya GÖKALP'ten sonra Türk Milliyetçiliğinin en büyük ismidir.

Atsızla ilgili birçok eser kaleme alınmış ve tez çalışmaları yapılmıştır. Bu eserlerin hepsini doğrudan temin etme imkânım olmadı. Ancak Şamil BUCAK tarafından Çanakkale Üniversitesinde, Atsız hakkında yapılan tezi elde ettim, bu tezden faydalanmamla birlikte, Çalışmasını yaparken Atsızın ailesi içerisinde kalarak birebir Atsız'ı araştırma imkânı bulan Şamil BUCAK ile görüştüm fikir alış verişinde bulundum.

İlkokul ve ortaokuldayken ders kitaplarında geçen Hüseyin Nihal Atsız'ın şiirlerini okurken, Atsız'ın ne kadar idealist ve kararlı bir kişiliği olduğunu düşünüyordum. Ancak hayatını ve yaşadıklarını okuduktan sonra az bile düşündüğümü gördüm. Şu var ki çalışmama başlamadan önce Nihal Atsız'ın adını duyduğumda arkasından hep "ırkçı ve kafatasçı" kelimelerini duyardım. Yani ismi ile müsemma olmuştu. Atsız'ın gerçekten "ırkçı ve kafatasçı" mı olduğunu merak ederdim. Irkçılık ve kafatasçılığın ne olduğunu ve Atsız'ın "ırkçı ve kafatasçı" olup olmadığını araştırma merakım bu konuyu çalışmama neden oldu.

Nihal Atsız toplumda doğru tanınıyor muydu? Yoksa eksik kalan bir şeyler var mıydı? Okuduğum ve anladığım kadarıyla onun ırkçılığı ve Türkçülüğü “Milli bir Mefkûre” olarak yükselmiş ve ebedileşmiştir.

Yaşadığı ve var olma mücadelesi verdiği dönem açısından bakıldığında bu kaçınılmaz ve tabii bir durumdu. Acaba şuan yaşasaydı bu kadar keskin konuşur muydu? Bunları düşünmek lazım!

Çok yönlü ilim adamı ve mütefekkir olan Atsız bütün çalınma alanlarında Türkçülüğü esas eksen olarak almış, ve fikirlerini bunun üzerine bina etmiştir.

İslamiyet'ten önceki Türk tarihi ile incelemelerini “Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar” adıyla kitap haline getirmiştir.

Edebiyat tarihi ile ilgili çalışmalarını ise “Türk Edebiyat Tarihi” adıyla yayınlamıştır.

Atsız'a göre insani açılardan Türk soyu diğer soylardan üstündür. Diğer soylarla karıştırılmamalıdır. Devletin mevkilerine diğer soylardan insanlar getirilmemelidir. Zira Osmanlı devletinin yıkılışının nedeni “Devşirmelerdir.”

Ona göre tarih bir ilim değildir. Belki müspet ilmin bu kadar ileri düzeyde olmadığı bir dönemde tarih bir ilim olabilirdi. Ama şuan bu kadar çok ilim dalı varken tarihin bir ilim olarak düşünülmesi imkansızdır. Tarih ilim olsaydı, tarih ilminin usulleri olurdu. Tarih ilminin usulleri olsaydı, bu usulleri tatbik eden alimlerin hepsinin aynı mesele hakkında aynı şeyleri düşünmesi gerekirdi. Tarih, ne evvelce yazılmış şeylerin yeniden kitaba geçirilmesi, ne de müphem ve eksik olan şeylerin doğrusunu bulmak değildir.

Tarih bir ilim olmamasına rağmen, milli terbiye ve siyaset için vazgeçilmezdir. Tarih'in en büyük faydası milli terbiye ve siyaset sahasındadır. Tarihini bilen milletler, tarihini bilmeyen milletlerden her zaman daha kuvvetlidir.

Ona göre tarih bir milli terbiye vasıtası olduğundan, tarihte kesinlikle “yalan” a yer verilmemelidir. Milli terbiye ve irade için faydası olmayan tarih manevi bir kokainden başka bir şey değildir.

Atsız'a göre şu ana kadar sahip olduğumu mevcut tarih bilgimiz yanlıştır. Çünkü ne millet – devlet, ne de devlet – vatan tarihini değil, rejim ve sülale tarihin kabul ettik. Yani şu ana kadar gelmiş geçmiş her Türk sülalesini devlet sayarak, ne

kadar çok devlet kurduğumuzla övünmeye çalıştık. Aslında bu bir övünç değil, tam tersi bir güçsüzlük ve merkezi birlikten yoksunluk emaresidir.

Türk tarihini ikiye ayırmaktadır. Anayurttaki Türk tarihi ve yabancı illerdeki Türk tarihi, daha sonra bunları üç büyük çağa ayırıyor. İslamiyet'ten önceki Türk tarihi, İslam'ı devir Türk tarihi ve batı medeniyeti çerçevesinde Türk tarihi.

Atsız'a göre Türk tarihin şemalaştırarak genç nesillere hazmettirmek imkânsızdır. Yapılması gereken şey, Türk tarihini metodolojisi içerisinde gerçek verilerle düzenleyerek öğretmektir.

Türk tarihinin meselelerini tek tek ele alarak, bunları izaha çalışan atsız, bu çalışmasına Türk Tarihinin başlangıcı meselesini ele alarak başlamıştır. Daha sonra Türk Tarihinin kadrosu meselesi, çağları meselesi ve adların imlası meselesini eklemiştir. Ancak bu meselelerin en önemlisi “Türk Tarihi Başlangıcı Meselesi”dir diyor.

Atsız'a göre, Türkiye tarihinin başlangıcı, 1071 Malazgirt Zaferi değil, Tuğrul Bey'in Horasan'da istiklâl ilân ettiği 1040 yılıdır. Ayrıca ilk teşkilatlı Türk ordusu iddia edildiği gibi, 1363'te değil, Milattan önce 209'da Tanrıkut Mete tarafından kurulmuştur.

“Devletimiz şu şekilde kurulmuştur: XI. Yüzyılda anayurtta, yani Türkistan da Karahanlılar sülâlesi vardı. Anayurt dışında ve Karahanlılarla sınırdaş olarak da yine Türkler tarafından kurulmuş Gazneliler devleti bulunuyordu. Atalarımız olan Türkmenler, yani Oğuzlarla Karlukların Müslüman çoğunluğu bu iki Türk devleti arasında onların hâkimiyet ihtiraslarına âlet olduktan sonra Gazneliler tarafından kendilerine verilen topraklara girdiler. Fakat askerliklerindeki kuvvet ve şiddet dolayısıyla tabî oldukları devleti ürkütmekte gecikmediler. Gazneliler, Türkmenlerin kudretini kırmak için başkanları Arslan Yabgu'yu yakalayarak hapsedtilerse de başlarını kaybetmek onların gücünü kırmak şöyle dursun, aksine hınçlarını arttırdı ve Gaznelilerle yapılan bir sıra çarpışmalardan sonra nihayet 1040 ta kazanılan Dandânan Meydan Savaşı ile Horasan'da bağımsız bir devlet kuruldu. İşte Horasan'da kurulan bu devlet, İslâm müverrihlerinin Selçuk Devleti dediği bu yeni teşekkül, bizim devletimiz, yani Türkiye'dir.”

Onu kabullenebilmek kendisini sevenler açısından dahi kolay olmazken; onu eleştirenler açısından imkansızlık boyutunda bir reddediş söz konusudur. Fikirlerinin

zehir zemberek oklarına hedef olanlar ya da onu aşırı bulanlar zamanla onu anlama gayretinde bulunmak bir tarafa suçlamalar ve etiketlemelerle yetinmeyi adet haline getirmişlerdir. Nitekim Yaşadığı dönem (1905 – 1975) düşünülmeden onunla ilgili söylenen “kafatası tarihçisi” sözü toplumdaki bazı kesimlerin onunla ilgili önyargılarını veya hiç bir şey bilmediklerini açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Atsız'ı yeniden yorumlama adına çıktığım bu yolculukta onu tahmin ettiğimden daha uç noktalarda buldum ve bazı hayal kırıklıkları yaşadım. Onu bilinmeyen yönleriyle tanıtmaya ve yanlış bilinenleri ortaya koymaya niyetine sahip olan beni, şaşkınlığa yönelttiğini ifade etmeliyim. Fakat tarihçi olmanın ve tarihi değerlendirmenin temel düsturlarının başında olayları ve fikirleri var oldukları zaman diliminin şartları içinde değerlendirme kriterini göz önüne alınca ona hak verdiğim hatta bazen söylediklerinin yaşadıklarının yanında az kaldığını düşündüğüm zamanlar oldu. Asker bir aileye mensup olması, sürekli olarak sosyal çevresini değiştirmek zorunda olması, hele değiştirdiği sosyal çevrelerin tamamen yabancı olması onun kendi kimliğini sürekli ve üstüne basarak belirtmesi durumunda kalması bile fikirleri normal karşılamamız için yeterli bir sebep olabilir. Tabi onun gibi yılmayan bir fikir ve dava adamının fikirlerini bu kadar kişisel nedenlere bağlamanın ne kadar doğru olacağı tartışılır, ancak benim açmadan atsızın da enine boyuna tartışılır olan bazı fikirleri olduğu tartışılmaz bir gerçek olarak ortaya çıktı. Bu çalışma ne bir yargılama nede bir aklama kaygısının hizmetine sunulmak üzere yapılmamışken, sonuç itibarıyla onu anlama ve anlatma gayretim beni bir takım sonuçlar çıkarmaya yöneltti.

Onu yüzde yüz haklı mı buldum? Hayır! Özellikle Nurculuk ve Mevlana hakkındaki düşüncelerini çok bağnazca buldum. Tıpkı kendi döneminde karşılarındaki bağnaz kişilerin onu fikirlerinden dolayı mahkûm etmesi, fikirlerine pranga vurmaya çalışmaları gibi, o da insanları fikirlerinden dolayı yargılayıp mahkûm etme yanılığine düşmüştür.

Çalışmama başlamadan hakkında çok az olumlu şey düşünüyorken onu tanıdıkça çok farklı bir insanla karşılaştım. Bilim adamı, Edebiyatçı, Tarihçi en önemlisi de bir fikir işçisi. Çalışmamın baş kısmını özellikle onun daha iyi tanınması için hayatına ayırdım. İlerleyen bölümlerde de ilmi hayatı ve tarihçiliğini irdelemeye çalıştım. Hayatının her kesitinde Türkçülüğü ve ülkücülüğü ile çıktı karşıma. Türkçülük adeta bir

din gibi, bir mistisizm gibi hayatının her tarafını çepeçevre kuşatmıştı. “Ete kemiğe bürünen, Türklük diye görünen” bir insan vardı karşımda.

Yaşadığı dönemin Türk Milliyetçiliği fikrindeki en önemli temsilcisi olan Atsız bu davanın kavgasını vermiş, inandığı gibi yaşamaya çalışmış nadide bir insan olarak oldukça kaliteli eserler meydana getirerek eserleri ile Türkçülük fikrini ilmi bir metoda kavuşturmuş ve yeni nesillere eserleri ile hitap etmiştir. Yaşadığı dönem tarihin en sancılı dönemlerinden biridir ve Türk insanı adeta batıya teslim olmuşken O, Türk insanın bu teslimiyetten kurtulmasını ve Türk kalarak yücelmesini istemiştir.

Atsız kadar çok yönlü bir insanın tam olarak değerlendirilebilmesinin hiç de kolay olmadığını kabul etmekle beraber bu acizane çalışmam ile bir nebze olsun bunu başarabilirsem kendimi bahtiyar kabul edeceğim. Şunu özellikle belirtmeliyim ki, bu çalışmayı yapmamdaki asıl hedefim hasretini çektiğimiz dava adamlarının özelliklerini şahsında toplayan Atsız’ın bir cüzamlı gibi anılmasından vazgeçilmesini sağlama adına yeni neslin temsilcilerinden bir birey olarak küçük bir adım atmaktır.

Çalışmam süresince maddi ve manevi desteğini esirgemeyen eşim Fahreddin DAĞ ve özellikle manevi destekleri ile eğitim hayatımın her safhasında yanımda olan aileme ve tabi ki çalışmamın mihenk taşı değerli hocam Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK’a teşekkürlerimi sunuyorum.

GİRİŞ

ATSIZ'IN HAYATI, ESERLERİ VE DÖNEMİ

A. HAYATI VE ESERLERİ

Ortada araştırılacak bir cevher varsa elbette ki önce o cevherin öz'ü, araz'ı araştırılır, gerekli bulgular elde edildikten sonra olumlu veya olumsuz karar verilir. Ben de Atsız'ı daha detaylı tanımam, araştırmam ve bir netice ortaya koyabilmem için Atsız'ın hayatını, eserlerini ve yaşadığı çalkantılı dönemi ve o dönemdeki fikri hareketleri incelemem ve irdelemem gerekiyor. Bu nedenle önce Atsız'ın hayatından başladım.

a. Hayatı

Türk milliyetçiliği fikrinin Cumhuriyetten sonraki döneminde mümtaz bir yeri olan Hüseyin Nihal Atsız, 12 Ocak 1905 (12 Kanun-i Sanı 1905) tarihinde İstanbul'da doğmuştur. Atsız'ın kendi el yazısıyla çıkardığı şecere bu hususta ihtilafa yer vermemektedir. Atsız Bey'in babası, Gümüşhane'nin Torul/Dorul kazasının Midi köyünün Çiftli oğulları ailesinden Deniz Makine Önyüzbaşı Hüseyin Efendi'nin oğlu Deniz Güverte Binbaşısı Mehmed Nail Bey, annesi Trabzon'un tanınmış Kadı – oğulları ailesinden Deniz Yarbayı Osman Fevzi Bey'in kızı Fatma Zehra Hanım'dır.

İlkokula 6 yaşında iken, Kadıköy'deki Fransız okulunda, Latin harfli öğretim ile başlayan Atsız'ın bu okuldaki öğretimden memnun olmadığı ifade edilmektedir.

Atsız'ın 6-7 yaşları şahsiyetinin belirginleşmeye başladığı dönemdir. Bu devrede anne ve babasını yanında huzurlu bir hayat yaşadığını söyleyebiliriz. Ancak İstanbul'da özellikle azınlıkların hakim olduğu okullarda okuması ve yabancı dille eğitim veren bu okullarda azınlık şuurunun hakim olması onun milliyetini erken yaşlarda hissetmesini sağlamıştır.

Çevrenin yabancılığı, ailesinin asker kökenli olması hayat macerasını başında milliyetçi ve Türkçü tavrının oluşmasına zemin hazırlamıştır.

Atsız'ın çocukluğunu yaşadığı zaman, ihtiyar dev Osmanlının son zamanlarıdır. Peş peşe savaşların ve dramların yaşandığı bu zamanın atsızın çocuk ruhuna damgayı vurmaması düşünülemez

Bir yanda payitaht şehri İstanbul'da sefalet içinde Türkler, öbür yanda azınlıklar, Levantenler ve lüks içinde bir hayat. Sefâhat ve sefaletin kucak kucağa yaşandığı İstanbul, Atsız'ın çocuk ruhunu ve muhayyilesini sarmalayan dış hadiseler zinciridir.”¹

“Bir yandan bunları yaşarken diğer yandan da eğitim hayatında ilerleme kaydeden Atsız, Ahmet Naci adlı arkadaşı ile birlikte hazırladığı "Anadolu'da Türklere ait yer isimleri" adlı makalelerinin *Türkiyat Mecmuası*'nın ikinci cildinde yayınlanması ile hocası olan M. Fuad Köprülü'nün dikkatini çekmiş, 1930 yılında Edirneli Nazım'ın divanı üzerinde mezuniyet çalışması yapmış ve aynı yıl Edebiyat Fakültesi'nden mezun olmuştur.

Mezuniyetini müteakip, Edebiyat Fakültesi Dekanı olan hocası Prof. Dr. M. Fuat Köprülü, Maarif Vekaleti nezdinde Atsız için tavassutta bulunarak, Yüksek Öğretmen Okulu'nu bitirdiği için, liselerde yapması gereken 8 yıllık mecburi hizmetini affettirmiş ve Atsız'ı kendisine asistan almıştır. (25 Ocak 1931) Atsız, 15 Mayıs 1931'den 25 Eylül 1932 tarihine kadar *Atsız Mecmua*'yı (toplam 17 sayı) çıkarmıştır. M. Fuad Köprülü, Zeki V. Togan, Abdulkadir İnan gibi edebiyat ve tarih bilginlerinin de dahil bulunduğu bir kadro ile yayın hayatına atılan bu "Türkçü ve Köycü" dergi, devrinde ilim, fikir ve sanat alanında çok tesir yaratan Türkçü bir çığır açmış, adeta Cumhuriyet devri Türkçülüğü'nün öncüsü olmuştur. Atsız, kendisini tanıtmaya başlayan ilk yazılarını (H. Nihal) imzası ile, hikayelerini de (Y.D.) imzası ile, bu dergide neşre başlamıştır.”²

19 Eylül 1932'de Dr. Reşid Galip Maarif Vekili olmuş ve kısa bir süre sonra da Edebiyat Fakültesi Dekanlığı'na vekaleten bakan Ali Muzaffer Bey asaleten tayin edilmiştir. Atsız'ı üniversiteden uzaklaştırmak için fırsat arayan Reşid Galib, Atsız'ın, *Atsız Mecmua*'nın 17. sayısındaki "Darülfünun'un kara, daha doğru bir tabirle, yüz kızartacak listesi" adlı makalesi ile bu fırsatı yakalamış ve Edebiyat Fakültesi Dekanı kanuni hiç bir sebep yok iken Atsız'ın üniversite asistanlığına son vermiştir (13 Mart 1933). Üniversiteden çıkarılmasından birkaç gün sonra Atsız, Edebiyat Fakültesi Dekanı'nı Tokatlıyan'daki bir çayda yakalayıp yüzlerce kişinin önünde tokatlamıştır. Atsız'a bu hadise için hiç bir şekilde tepki gösterilmemiştir.

Üniversite asistanlığından çıkarılan Atsız (Mart 1933) Malatya Orta Okulu'na Türkçe öğretmeni olarak tayin edilmiştir.

¹ Şamil, Bucak, , *Hüseyin Nihal Atsız Hayatı Şahsiyeti ve Eserleri*, (18 Mart Üniv. Sos. Bil. Enst. Yayınlanmamış Y. L. T.), Çanakkale, 1997, s.15-18.

² Hayati, Tek, , *Nihal Atsız*, Alternatif Yayınları, Ankara, 2002, s.11.

Malatya`da kısa bir müddet (8 Nisan 1933 - 31 Temmuz 1933) Türkçe öğretmenliği yapan Atsız, Edirne Lisesi Edebiyat öğretmenliği`ne tayin edilmiştir.

Atsız`ın Edirne`deki Edebiyat öğretmenliği de hemen hemen dört ay kadar kısa bir müddet devam etmiştir (11 Eylül 1933 - 28 Aralık 1933).

Edirne`de iken Atsız Mecmua`nın devamı mahiyetindeki Aylık Türkçü Dergi olan Orhun (5 Kasım 1933 - 16 Temmuz 1934, sayı 1-9) Dergisi`ni yayınlayan Atsız, dergide Türk Tarih Kurumu tarafından çıkarılan ve liselerde ders kitabı olarak okutulan dört ciltlik tarih kitaplarının yanlışlarını ağır bir şekilde tenkit ettiği için vekalet emrine alınmış, (28 Aralık 1933), 9. sayısında da Orhun, Bakanlar Kurulu kararı ile, kapatılmıştır.

Dokuz ay vekalet emrinde kalan Atsız, Kasımpaşa`daki Deniz Gedikli Hazırlama Okulu`na Türkçe öğretmeni olarak tayin olmuştur (9 Eylül 1934).

1931'de İstanbul Üniversitesi'nin Felsefe bölümünden mezun olan ilk eşi Mehpare Hanımla evlenen Atsız`ın bu evliliği dört yıl sürmüştür. 27 Şubat 1936 tarihinde ikinci eşi olan Bedriye Hanım (Atsız) ile evlenen Atsız`ın bu evlilikten 4 Kasım 1939 tarihinde Yağmur ve 14 Temmuz 1946 tarihinde de Buğra adlı iki oğlu olmuştur.³

Atsız hiç şüphesiz ki Türk Milliyetçiliği`nin Ziya Gökalp`ten sonraki en büyük ismi olmuştur. Fikirleri ile yaşayışını telif eden bir karaktere ve şahsiyete sahipti. İbnülemin Mahmut Kemal İnal`ın tarifi ile "Atlıyı atından indirecek derecede şiddetli yazılar yazan" Atsız, ateşli ve keskin bir üsluba sahip olması yanında, hususi hayatında sakin, kibar, mülayim, nüktedan ve şakacı idi. Kendisinden kaç yaş küçük olursa olsun herkese "bey" diye hitap ederdi. Vakur davranışı ve tevazu içinde yaşayışı ile, dimdik başı ve sağlam karakteri ile Atsız, Türk Tarihinin derinliklerinden kopup gelen bir "Türk Beyi" idi.⁴

b. Eserleri

Büyük fikir ve dava adamı Hüseyin Nihal Atsız, 45 yılı aşan mücadele hayatında kaleme aldığı hikaye ve yazılarında pek çok "imza" ve "takma isim" kullanmıştır. Yazılarına Atsız, H. Nihal (Hüseyin Nihal), Nihal Atsız, Çiftçioğlu, Çiftçioğlu H. Nihal, H. Çiftçioğlu (Hüseyin Çiftçioğlu) gibi imzalar atan Atsız`ın kullandığı "takma

³ Hayati, Tek, a.g.e, s.42.

⁴ Hayati, Tek, a.g.e, s.44

isimleri(müstearları)" ise Y.D., Selim Pusat, T. Bayındırlı, Sururi Ermete, Bozkurt ve Adsız Dergi'dir.

1. Romanları:

Şiirleri, romanları, hikayeleri ve çeşitli türlerdeki ilmi kitaplarıyla Atsız, Türkçü bir edebiyatın doğmasını sağlamıştır. Milli konulu eserlerin yazılmasında büyük etkisi bulunan ve günümüzün isim yapmış milliyetçi yazarlarına ilham kaynağı olan Atsız, Kabaklı'nın tabiriyle, "edebiyat ve sanattaki asıl sözünü, hepsi 'tarihi' olan romanlarında söylemiştir.

1. Atsız, Dalkavuklar Gecesi, İstanbul, 26 Mayıs 1941, 56 s.

2. Atsız, Bozkurtlar'ın Ölümü, İstanbul 1946. Diğer baskılar:

1951, 1955, 1958, 1962, 1966, 1970. Sekizinci ve dokuzuncu baskılar 1973 ve 1974 yıllarında Bozkurtlar Diriliyor ile birlikte Bozkurtlar adı altında, İstanbul'da yayınlanmıştır.

3. Atsız, Bozkurtlar Diriliyor, İstanbul 1949. Diğer baskılar:

1950, 1953, 1957, 1962, 1965, 1969, 1971. Dokuzuncu ve Onuncu baskılar 1973 ve 1974 yıllarında Bozkurtla'ın Ölümü ile birlikte Bozkurtlar adı altında, İstanbul'da yayınlanmıştır.

4. Atsız, Deli Kurt, İstanbul 1958, 208 s. Diğer baskılar: 1968, 1974 ve 1975.

5. Selim Pusat, Z Vitamini. (Bu küçük roman, 1959 yılında Büyük Doğu mecmuasında, "Selim Pusat" imzası ile tefrika edilmiştir.) Büyük Doğu, sa. 18, s. 10- 11; sa. 19, s. 10-11; sa. 20, s. 10-16.

6. Atsız, Ruh Adam, İstanbul 1972. 301 s. İkinci baskı 1974

2. Hikâyeleri:

H. Nihal Atsızdın hikâyeleri ilk önce (Y. D.) imzası ile Atsız Mecmua' da daha sonraları ise (Atsız) imzası ile Çınaraltı, Orkun, Ötüken gibi dergilerde yayınlanmıştır

1. "Dönüş"

a) Atsız mecmua, sa.2, s. 40-41 (1931)'de (Y.D.) imzası ile.

b) Orhun, sa. 10, s. 20-21 (1943)' de (Atsız) imzası ile.

2. "Şehitlerin duası"

a) Atsız Mecmua, sa. 3, s. 64- 67 (1931)' de (Y.D.) imzası ile.

- b) Orhun, sa. 12, s. 19-21 (1943)' de (Atsız) imzası ile.
3. "Erkek kız"
- a) Atsız Mecmua, sa. 4, s. 85-88 (1931)' de (Y.D.) imzası ile.
4. "İki Onbaşı, Galiçya... 1917..."
- a) Atsız Mecmua, sa. 6, s. 141-143 (1931)'de (Y.D.) imzası ile.
- b) Çınaraltı, sa. 67, s. 11 ve 13 (1942)' de (Atsız) imzası ile.
- c) Ötüken, sa. 30, s. 17- 18 (1966)'de (Atsız) imzası ile.
5. "Her çağın masalı: Boz oğlanla San yılan"
- a) Ötüken, sa. 28, s. 22- 24 (1966)'te imzasız olarak.

3. Şiirleri

"Yolların Sonu" adlı kitabında topladığı 38 şiirini bulunan Atsız, sanat kaygısı gütmeden vermek istediği mesajları ön plana çıkaran şiirler yazmıştır. Daha ziyade hece veznini kullandığı şiirlerinde destansı bir anlatım tarzını benimseyen Atsız'ın ele aldığı konular, karakteri, mücadelesi ve fikirleriyle tam bir bütünlük içindedir. Yazılarında olduğu gibi şiirlerinde de Irkçılık, Turancılık ve Militarizm temalarını öne çıkaran Atsız, mısralarında gözüpek millet kavgalarını, süse ve şairaneliğe yer vermeden dile getirmiştir

Aşağıda bu şiirlerin neşirleri kronolojik olarak sıralanmış ve her şiirin Yolların Sonu' nün 4. baskısındaki sahifeleri gösterilmiştir.

1. Atsız, Yolların Sonu, Şiirler, İstanbul 1946, 131 s. İkinci basım, .Ankara 1952, 63 s. Üçüncü basım, Ankara 1963, 76 s. 4. basım, İstanbul 1975, 110 s.
2. (Atsız) "Koşma", Atsız Mecmua, sa.2, s.33.Bk. Y.S., s. 78.
- 3.(Atsız) "Asker Kardeşlerime", Atsız Mecmua, sa. 2, s. 36.Bk. Y.S., s. 72-73.
- 4.(Atsız) "Türklerin Türküsü", Atsız Mecmua, sa. 3, s. 50.Bk. Y.S., s. 50.
- 5.(Atsız) "Topal Asker", Atsız Mecmua, sa. 4, s. 82-83.Bk. Y.S.,s. 13-18.173
6. (Atsız) "Muallim arkadaşlarıma", Atsız Mecmua, sa. 5, s. 101.Bk. Y.S., s. 68-69.
7. (Atsız) "Şehit tayyareci Erkânıharp Yüzbaşı Kâmi'nin büyük hatırasına", Atsız Mecmua, sa. 6, s. 123. Bk. Y.S., s. 19.
8. (Atsız) "Şiir" (Başlıksızdır), Atsız Mecmua, sa. 8, s. 190. k. Y.S.,s.70-71.1932
9. (Atsız) "Varsağı" (Başlıksızdır), Atsız Mecmua, sa. 9, s. 218. Bk. Y.S., s. 83-84.

10. (Atsız) "Varsağı" (Başlıksızdır), Atsız Mecmua, sa. 10, s. 238.Bk. Y.S., s. 85-86.
- 11.(Atsız) "Koşma" (Başlıksızdır), Atsız Mecmua, s. 12, s.296.Bk. Y.S., s. 79.
12. (Atsız) "Toprak- Mazi", Atsız Mecmua, s. 14, s. 40-41. Bk. Y.S., s. 20-24
13. (Atsız) "Bugünün gençlerine" (Başlıksızdır), Atsız Mecmua, sa. s. 74. Bk. Y.S., s. 74-75.
15. (Atsız) "Ayrılık", Atsız Mecmua, sa. 17, s. 175.
16. (Atsız) "Yolların Sonu", Atsız Mecmua, sa. 17, s. 176.Bk. Y.S., s. 11-12.
17. (Atsız) "Dün gece", Orhun, sa. 1, s. 3.Bk. Y.S., s. 52-53.
18. (Atsız) " O gece", Orhun, sa. 2, s. 44.Bk. Y.S., s. 56-58.
19. (Atsız) "Şiir" (Başlıksızdır), Orhun, sa. 3, s. 54.Bk. Y.S.'nda yok.1938
20. (Boz kurt) "Bugünün gençlerine", Ergenekon, sa.1, s. 7. Bk. Y.S.. s. 66-67.
21. (Boz kurt) "Türklerin türküsü", Ergenekon, sa. 2, s. 19. Bk. Y.S., s. 50.
22. (Boz kurt) "Asker kardeşlerime", Ergenekon, sa. 3, s. 7. Bk. Y.S., s. 72-73.1941
23. (Atsız) "Hatıralar", Çınaraltı, sa. 2, s. 6. Bk. Y.S., s. 91.175
24. (Atsız) "Yarının türküsü", Çınaraltı 1, sa. 10, s. 5.Bk. Y.S., s. 33-34.1942
- 25.(Atsız) "Türk kızı", Tanrıdağ, sa. 4, s. 8.Bk. Y.S., s. 35.1943
26. (Atsız) "Toprak-mazi (1932)", Kopuz, sa. 3, s. 50-51.Bk.Y.S., s. 20-24.
- 27.(Atsız) "Topal Asker", Kopuz, sa. 4, s. 75-76.Bk.Y.S., s. 13-18.1944
28. (Atsız) " Bahtiyarlık", Kopuz, sa. 10, s. 218.Bk. Y.S., s. 48-49.
- 29.(Atsız) "Geri gelen mektup", Orkun, sa. 44, s. 5.Bk. Y.S., s. 97-98; Ruh Adam, İst. 1972, s. 246-247.
30. (Atsız) "Dünden sesler: Yarının türküsü", Orkun, sa. 53, s. 5.Bk. Y.S., s. 33-34.
31. (Atsız) " Dünden sesler: Koşma", Orkun, sa. 58, s. 9.Bk.Y.S., s. 70-71.1964
- 32.(Atsız) "Kömen", Ötüken, sa. 2, s. 5.Bk. Y.S., s. 36-40.1966176
33. (Atsız) "Kömen", Ötüken, sa. 28, s. 18-19.Bk. Y.S., s. 36-40.1970
34. (Atsız) "Macar ihtilâlcileri", Ötüken, sa. 79, s. 4.Bk. Y.S., s. 51.
35. (Atsız) "Macar ihtilâlcileri", Ötüken, s. 82, s. 9.Bk. Y.S., s. 51.1971
36. (Atsız) "Kömen", Ötüken, sa. 95, s. 8-9.Bk. Y.S., s. 36-40.

37. (Atsız) "Türkçülük bayrağı", Ötüken, sa. 119-120, s. 3.Bk. Y.S., s. 76.
 38. (Atsız) "Nejdet Sancar'a ağıt", Ötüken, sa. 138, s. 3.Y.S.

4. Diğer Kitapları

Mücadele dolu hayatına ve çektiği çileye bakanlar Atsız'ı sadece bir "aksiyon adamı" olarak görebilirler. Oysa Atsız, romanları, hikayeleri ve şiirlerinin ötesinde tarih ve edebiyat araştırmacılığının da en güzel örneklerini vermiştir. O'nun roman, hikâye ve şiirleri dışında kaleme aldığı eserleri şunlardır:

1. Nihal Atsız, Divan-ı Türk-i Basit, gramer ve lügati, 1930, Mezuniyet Tezi, Türkiyat Enstitüsü no 82, 111 s.
2. H. Nihal (Atsız), "Şart başı"na Cevap, Yerli doktorlar olmadığı için ölen "merhum " Atsız Mecmua Müdürü 'nden, ecnebi doktorlar sayesinde Yaşayan Yaş Türkistan Müdürü'ne, İstanbul 1933, 8 s.
3. Atsız, Çanakkale 'ye Yürüyüş, İstanbul 1933, 54 s. (9 resim ile).
4. Atsız, X. asır şairlerinden Edirneli Nazmî'nin eseri ve bu eserin Türk dili ve kültürü bakımından ehemmiyeti, İstanbul 1934, 16 s.
5. Atsız, Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar, Birinci bölüm. En eski zamanlardan başlayarak Apar sülalesinin düşmesi tarihi olan milâdî 552'ye kadar, İstanbul 1935, X 138 s. (bir harita ile).
6. Atsız, Komünist Don Kişotu Proleter Burjuva Nâzım Hikmetof Yoldaşa, İstanbul 1935, 16 s. (İlk 12 sahife Atsız'ın, 13- 16. Sahifelerde ise Abdülbaki Gölpınarlı'nın Nâzım aleyhine yazdığı bir şiir var).
7. Atsız, X. asır tarihçisi Şükrüllah, Dokuz Boy Türkler ve Osmanlı Sultanları Tarihi, Eski Türklerle Fatih Sultan Mehmet'in tahta oturuşuna kadar olan Osmanlı tarihinden bahseder, İstanbul 1939, İV, 72 s.
8. Nihal Atsız, Müneccimbaşı, Şeyh Ahmed Dede Efendi, Hayatı ve Eserleri, İstanbul 1940, 51 s. (Necati Lugal'ın "Karatanlılar" ve Hasan Fehmi Turgal'ın "Anadolu Selçukları" adlı tetkikleriyle birlikte).
9. Atsız, 900. Yıl Dönümü (1040- 1940), İstanbul 1940, 32 s., 2. baskı 1955.
10. Atsız, İçimizdeki Şeytanlar, İstanbul 1940, 16 s.
11. Atsız, En sinsi tehlike, 1) Komünist Don Kişotu Proleter

Burjuva Nâzım Hikmet of Yoldaşa, 2) İçimizdeki Şeytanlar, 3) Üç rejim, 4) En sinsi tehlike, İstanbul 1 Ağustos 1943, 53 s.

12. Atsız, Türk Edebiyatı Tarihi, En eski çağlardan başlayarak Büyük Selçukluların sonuna kadar, Birinci basım, İstanbul 1940, 46 s., İkinci basım, İstanbul 1943, 76 s.

13. Atsız, Hesap Böyle Verilir, İstanbul 1943, 48 s. (İlk 33 sahife Atsız'ın, 33-48. Sahifeler arası Hamza Sadi Özbek'in Reha Oğuz Türkkkan'a cevaplandır).178

14. İ. Süruri Ermete (Üçüncü dereceden harp malûlü piyade subayı), Türkiye Asla Boyun Eğmeyecektir (Türk - Rus savaşlarının özeti), İstanbul 10 Haziran 1946 Üsküdar, 30 s.

15. Atsız, Ahmedî, Dâstân ve tevârîh-i mülûk-i Âl-i Osman, Türkiye Yayınevinin İstanbul'da 1946'da yayınladığı Osmanlı Tarihleri I, adlı eserin 1-35. sahifelerinde.

16. Atsız, Şükrullah, Behçeti't- tevârîh, Türkiye Yayınevi'nin İstanbul'da 1949'da yayınladığı Osmanlı Tarihleri, I, adlı eserin 37- 76. sahibelerinde.

17. Atsız, Aşıkpaşaoğlu Ahmed Âşıkî, Tevârîh-i Âl-i Osmanjürteye Yayınevi'nin İstanbul'da 1949'da yayınladığı Osmanlı Tarihleri, I, adlı eserin 318.sahibelerinde.

18. Atsız, 900 üncü Yıldönümü- Devletimizin Kuruluşu, İstanbul, 20 Mayıs 1955,1-51,51-64 s.

19. Atsız, Türk Ülküsü, İstanbul 1956, 146 s. İkinci basım 1966. Üçüncü baskı

20. 1973. (Birinci baskının 5- 19. sahibelerinde İsmet Tümtürk'ün "Atsız hakkında bir kaç söz" başlıklı bir tetkiki var.)

20. Atsız, Osman (Bayburtlu), Tevârîh-i Cedîd-i Mır 'ât-i Cihan, İstanbul 1961,84 s.

21. Atsız, Osmanlı Tarihine Ait Takvimler I, 824, 835 ve 843 tarihli takvimler, İstanbul 1961, 123 s.

22. Atsız, Ordinaryüs'ün Fahiş Yanlıları (Ali Fuad Başgil'e cevap), İstanbul 15 Ekim 1961, 8 s.

23 Atsız, Türk Tarihinde Meseleler, Afşin Yayınları, no 8, Ankara 1966, 158 s.179

24. Atsız, Birgili Mehmed Efendi Bibliyografyası, İstanbul 1966.

25. Atsız, İsta 1967,61 s. 1., Tarihi. 1000 Temel Eser no 23, İstanbul 1970,

26. Atsız, Âlî Bibliyografyası, İstanbul 1968, 121 s.

27. Atsız, Evliya Çelebi Seyahatnamesi 'nden Seçmeler I, 1000 Temel Eser, no 60/1, İstanbul 1971, XII, 308 s.

28. Atsız, Evliya Çelebi Seyehatnâmesi 'nden Seçmeler II, Türk Kaynak Eserleri Dizisi, İstanbul 1972, 308 s.

29. Atsız, Oruç Bey Tarihi, Tercüman 1001 Temel Eser, no 5, 98 s. Kültürü İstanbul 1973,

5. Türk (İnönü) Ansiklopedisindeki Maddeler:

Atsız, yaşadığı dönemde Türk Ansiklopedisine geçen bazı maddelerin yetkili kalemi olmuştur. Aşağıda alfabetik sıraya göre bu maddeleri görebiliriz.

G

Gülşeni (İbrahim)

H

Hafîd Efendi

Handan Valide Sultan (Mânâsı anlaşılamayacak şekilde redakse edilerek yayınlanmıştır).

Hayreddin Paşa (Barbaros)

Hızır Bey Çelebi

Işbara Han

Işbara Kağan

İ

İvaz Mehmed Paşa

İbrahim İnal

İçin Kağan

İçing Katun

İlbilge Katun

İlteriş Kutluğ Kağan

İlyas

İshak Hocası Ahmed Rızaî

İshak Paşa

İshak Reis

İskender Reis (İmzasız yayınlanmıştır).

istemi Kağan

K

Kağan

Kapağan Kağan Kara Han Kara Kağan

Karabaş Veli (İmzasız yayınlanmıştır).

Kayı (İmzasız yayınlanmıştır).

Kefeli Hüseyin (İmzasız yayınlanmıştır).

Kemalpaşaoğlu (İmzasız yayınlanmıştır). Kutlamış

(Yayınlanacak maddeler)

Kubilay Kağan

Kutlu Bilge Kül Kağan

Kül Teğın

Kül Teğın anıtı ve yazıtı

Kür ad

M

Mahfirûz Hadice Valide Sultan Mete

Mustafa Âlî (Gelibolulu) Münecimbaşı

6. Dergilerdeki Makaleleri:

Adsız Türkçü Siyaset ve Kültür Dergisi (Aylık), Ekim 1972- Mart-Nisan 1973 (7 sayı).

Altın-Işık İlmî- Edebî- Siyasî Dergi, Her ayın onbeşinde çıkar, 15 Ocak 1947- 25 Eylül 1947 (8 sayı).

Atsız Mecmua " Aylık Fikir Mecmuası, 15 Mayıs 1931- 25 Eylül 1932 (17 sayı).

A Y B Azerbaycan Yurt Bilgisi, (Aylık), Ocak 1932- Kasım

Aralık 1934, (36 sayı). IV. cilt Şubat 1954'te tek sayı olarak (37. sayı) yayınlanmıştır.

Büyük Doğu (Haftalık), 6 Mart 1959- 16 Ekim 1959 (33 sayı).

Çınaraltı; Dilde, Fikirde, İşte Birlik, Haftalık İlim ve Sanat Dergisi (Haftalık Türkçü, Fikir ve Sanat Mecmuası), 9 Ağustos 1941- Mart 1944, (140. sayı).

Ergenekon Gençlik ve Fikir Dergisi, ilmî- edebî- içtimaî, -Şimdilik ayda bir çıkar-, 10. 11. 1938- 10.1. 1938 sayı).

Gözlem Haftalık Siyasî Dergi, 25 Kasım 1968- 24 Nisan 1969 (22 sayı).

HBH: Halk Bilgisi Haberleri, (Aylık), 1 teşrini sani 1929. 1 8 3

HTM: Hayat Tarih Mecmuası, (Aylık), İstanbul, Şubat 1965- Bugün.

İED: İstanbul Enstitüsü Dergisi, İstanbul 1955.

Kızıl Elma: Cuma günleri çıkar. Siyasî milliyetçi mecmua, 31 Ekim 1947- 23 Nisan 1948 (18 sayı).

K K K T B: Komünizme ve Komünistlere Karşı Türk Basını, 1965-1966. (10 cilt).

Kür Şad: Türkçü Dergi, (Şimdilik ayda bir çıkar), 3 Nisan 1947- 3 Ekim 1947, (5 sayı).

Orhun: Aylık Türkçü Mecmua, 5 Kasım (İkinci

Teşrin)1933- 16 Temmuz 1934, Edime, sa. 1-9, (9 sayı).

Orhun : Aylık Türkçü Dergi, 1 Ekim 1943-1 Nisan 1944, İstanbul, sa. 10-16.(7 sayı).

Orkun: Haftalık Türkçü Dergi, 6 Ekim 1950- 18 Ocak 1952,(68 sayı).

Orkun: Aylık Türkçü Dergi, 13 Haziran 1962- Ocak 1964,(24 sayı).

Ötüken Her ayın onbeşinde çıkan fikir ve ülkü dergisi, 15 Ocak 1964- Kasım 1975, (143 sayı).

Özleyiş Bilim- Sanat- Ülkü, (Şimdilik ayda bir çıkar), Ekim 1946-Kasım 1947, (7 sayı).

Ş A D Selçuklu Araştırmaları Dergisi, Ankara 1966- Bugün, (4 cilt)

ŞM: Şarkiyat Mecmuası, İstanbul 1956- Bugün, (7cilt).

Tanrıdağı (Haftalık), İlmî, Edebî, Türkçü, 8 Mayıs 1942- 4 Eylül 1942, (18 sayı).

(H. Nihâi)- .Ahmet Naci'yle birlikte Anadolu'da

(H. Nihâi)- Türkler hangi ırktandır. Atsız Mecmua, sa. 1. s. 6-7.

(H. Nihâi)- "İzmir'den Sesler" hakkında, Atsız Mecmua, sa. 5, s. (Atsız)-
Hindenburgun sözleri, Atsız Mecmua, sa. 8, s. 211- 212.18-119.

(H. Nihâi)- Bugünün meseleleri: Aynı tarihi yanlışlığa düşüyor muyuz(Atsız) Mecmua, sa. 11, s. 279- 281.

(H. Nihâi)- Bugünün meseleleri: Aynı tarihi yanlışlığa düşüyoruz, Atsız Mecmua, sa. 12, s. 290- 292.

(H. Nihâi)- Bugünün meseleleri: "Millî Seciye" buhranı: Atsız 14, s. 27-28.

(H. Nihâi)- Türk vatanını peşkeş çekenlere, Atsız Mecmua, sa. 15, s. 56-57.

(H. Nihâi)- Sadrı Etem Bey'e cevap, Atsız Mecmua, sa. 16, s. 85-88.

(H. Nihâi)-Bugünün meseleleri: Askerlik aleyhtarlığı. Atsız Mecmua, sa.17, s 100-104.

(H. Nihâi)-Çokayoğlu Mustafa Bey'e son cevap, Atsız Mecmua, sa. 17, s. 16

(H. Nihâi)- Vâlâ Nurettin Beyden bir sual, Atsız Mecmua, sa. 17, s. 175.

(Çiftçi- Oğlu H. Nihâi)- Dede Korkut Kitabı hakkında, AYB, c. 1, s. 60-61.

Kuşbakışı: Orhun, Orhun, s. 1, s. 1.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar I, Türkeli, II, İlk Türkler, Orhun, s. 1, s.4-11.

(Atsız)- En eski Türk müverrihi: Bilge Tonyukuk, Orhun, sa. 1, s. 16-20.

Kuş bakışı: Türk Dili, Orhun, s, s.2,s.25-26.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar II. Yabancıların Türkeline saldırışı, IV. Milâttan önceki 5-4 üncü asırlarda Türkeline doğudan Çinlilerin, Batıdan Yunanlıların saldırışı, Orhun, s. 2, s. 28-3 1 .

(Atsız)- Haddini bil!, Orhun, sa.3, s. 51-55.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar V, Milattan önce 3-2. asırlarda Türkler arasında dahili savaşlar, Orhun, sa.3, s. 58-63.

(Atsız)- Edirne Mebusu Şeref Bey'e cevap, Orhun, sa.4, s. 77-85.

(Atsız)- Ahmet Muhip Bey'e cevap, Orhun, sa. 4, s. 86-88.

(Atsız)- Şarki Türkistan, Orhun, sa. 4, s. 88.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar VI, Kun devletinin dahili teşkilin, VII.

Kun (Oğuz) sülalesi devrinde Türk birliği. Orhun, sa. 4. s. 90-92.

(Atsız)- Komünist, Yahudi ve Dalkavuk, Orhun, sa. 5, s. 93-94.

(Atsız)- İkinci Türk Müverrihi: Yulıg Tigin, Orhun, sa. 5, s. 95-102.

(Atsız)- Alaylı İlimler, Orhun, sa. 5, s. 102-105.

(Atsız)- Edirne Mebusu Şeref ve Hakimiyeti Milliye muharriri A. Muhip Beylere Açık IV lektup, Orhun, sa. 5, s. 106-108.

(Atsız)- Alaylı ilimlerden Sadri Maksudi Beye bir ders, Orhun, sa. 6, s. 109- 110.

(Atsız)- Cihan Tarihinin en büyük kahramanı: Kür Şad, Orhun, sa. 6- s. 111-113.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar, Orhun, sa. 6, s. 113- 117.

(Atsız)- Türk ordusunun iftihar levhası. Orhun, sa. 6, s. 117-122.

(Atsız)- Edirne Mebusu Şeref Beye İkinci Mektup. Orhun, sa. 6, s. 124.

(Atsız)- Gaza topraklarının gazi ve şehit çocukları, Orhun, sa. 7, s. 125.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar, Orhun, sa. 7, s. 126-130.

(Atsız)- Büyük bir Türkçünün Hatırasının kutlulanması, Orhun, sa. 7, s. 136-137.

(Atsız)- Edebiyat Fakültesi Talebe Cemiyetinin değerli bir işi, Orhun. sa. 7, s. 137- 138.

(Atsız)- Baş makarnacının sırtı kaşınıyor, Orhun, sa. 7, s. 138-139.

Atsız)- inkılap Enstitüsü dersleri, Orhun. sa. 7, s. 139.

(Atsız)- Musa'nın Necib(!) evlatları bilsinler ki:, Orhun, sa. 7. s. 139-140. 187

(Atsız)- Tavzih, Orhun, sa. 7. s. 140.

(Atsız)- Yirminci asırda Türk meselesi 1. Türk Birliği, Orhun, sa. 8, s. 141- 144.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar, Orhun, sa. 8, s. 145-148.

(Atsız)- Kanun Ahmet Muhip Efendiye çarptı, Orhun, sa. 8, s. 148-150.

(Atsız)- “Moyunçur kağan” abidesi, Orhun, sa.8, s.150-154 ve 156.

(Atsız)- Yirminci asırda Türk meselesi II. Türk ırkı Türk milleti, Orhun, sa. 9, s. 157-160.

(Atsız)- Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar, Orhun, sa. 9, s. 161-165.

(Atsız)- 16 ncı asır şiirlerinden Edirneli Nazmi ve bu eserin Türk dili ve kültürü bakımından ehemmiyeti, Orhun, sa. 9, s. 165-172.

(Atsız) - (Namık Kemal hakkındaki fikirleri), Namık Kemal, Milli Türk Talebe Birliği neşriyatından, Sayı 3, 1936, s. 53-54.

(Atsız)- Onbeşinci asra ait bir türkü, H B H, yıl 7, sa. 84, (Ekim 1938), son sahife.

(Atsız)- Dede Korkut, Yücel, (Şubat 1939), c. VIII, sa. 48, s. 306-3 10.

(Atsız)- Cihan tarihinin en büyük kahramanı: Kürşad, Kopuz. sa. 3, s. 85-87. (Çiftçi- oğlu)- Atalarımızdan kalan eserleri yıkmak vatana ihanettir, Kopuz, sa. 5, s. 161-162.

(Atsız)- Türk tarihine bakışımız nasıl olmalıdır?, Çınaraltı, sa. 1, s. 6-8.

(Atsız)- Koca Ragıp Paşa. Haşmet ve Fitnat hanım arasında şakalar. Çınaraltı, sa. 3, s.5-6.

(Atsız)- Dilimizi Türkçeleştirmek için ameli yollar, Çınaraltı, sa. 5. s. 8-10.

(Atsız)- Türk ahlakı, Çınaraltı. sa. 7, s. 7.

(Atsız)- 10 ilkteşrin 1944 Varna meydan savaşı. Çınaraltı, sa. 15, s.5-7.

(Atsız)- Türkçülere Birinci Teklif, Orhun, sa. 10, s. 16.

(Atsız)- İki büyük yıl dönümü, Orhun, sa. 10, 5. 22.

(İmzasız)- Türk gençlerine düşündürücü levhalar: 1, Orhun, sa. 10, s. 22.

(T. Bayındırlı)- Türkiye'nin Milli Futbol Maçları, Orhun, sa. 10, s. 23-24.

(Atsız)- Büyük bir yıl dönümü, Orhun, sa. 11, 5. 8.

(Atsız)- Türkçülere ikinci teklif, Orhun, sa. 11, s. 14.

(İmzasız)- Türk gençlerine düşündürücü levhalar: 2, 1915 Çanakkale Savaşlarının bilançosu, Orhun sa. 11, s. 23.

(T. Bayındırlı)- Türkiye'nin Milli Atletizm Maçları, Orhun, sa. 11, s. 24.

(Atsız)- Savaş aleyhtarlığı, Orhun, sa. 12, s. 1.

(Atsız)- İki şanlı yıl dönümü, Orhun, sa. 12, s. 8.

(Atsız)- Türkçülere İkinci Teklif, Orhun, sa. 12, s. 8.

(İmzasız)- Türk gençlerine Düşündürücü levhalar: 3, Orhun, sa. 12, s. 24.

(T. Bayındırlı)- Türkiye'nin Milli Kılıç Maçları, Orhun, sa. 12, s. 24.

(Atsız)- Şanlı bir yıl dönümü, Orhun, sa. 13, s. 11.

(T. Bayındırlı)- Türkiye'nin Balkanlar arası Milli Güreş Maçları, Orhun, sa.13,s.14.

(Atsız)- Türk kızları nasıl yetiştirilmeli, Orhun, sa. 13, s. 15.

(Atsız)- Türk gençlerine düşündürücü levhalar: 4, Orhun, sa. 13, s. 15.

(Atsız)- Türkçülere dördüncü teklif, Orhun, sa. 13, s. 42.

(Atsız)- Türkçülere beşinci teklif, Orhun, sa. 14, s. 9.

(Atsız)- Yabancı bayraklar altında ölenlere ağıt, Orhun, sa. 14. s. 2 1-22.

(Atsız)- Ülküler taaruzidir, Orhun, sa. 14. s. 23-25.

(Atsız)- Varsağı. Orhun, sa. 14. s. 32.

(Atsız)- Başvekil Saraçoğlu Şükrü'ye Açık Mektup (20 Şubat 1944 Pazar), Orhun, sa. 15, s. 1-4; sa. 16, s. 9-12.

(Atsız)-Başvekil Saraçoğlu Şükrü'ye İkinci Açık Mektup(21 Mart 1944, Maltepe). Orhun, sa. 16, s. 1-6.

(Atsız)- Işık, Altın- Işık, sa. 1, s. 1.

(Atsız)- Milli Mukaddesat düşmanları, Altın- ışıık, sa. 2, s. 12-14.

(Atsız)- Propaganda, Altın- Işık, sa. 3, s. 3-5.

(Atsız)- Hasan idi hesap vermeli, Altın- Işık, sa. 4, s. 3-5.

(Atsız)- Unutmayacağız, Altın-Işık, sa.5, s.3-4.

(Atsız) - "Millet" in ifşaatı, Altın-Işık, sa.6, s. 3.

(Atsız)- Kültür Davasının başı, Altın-Işık, sa.7, s. 3.

(Atsız)- Büyük Türkçü Doktor Rıza Nur (1879-1942), (11 Temmuz 1943, Maltepe), Altın-Işık, sa.8, s. 13-16.

(Atsız)- Millet ve tarih: Büyük Adam, Özleyiş. sa.6. s.4-5.

(Atsız)- En büyük Türk kahramanı: Kür Şad, Kür Şad, sa.1, s.3.

(Atsız)- 3 Mayıs 1944, Kür Şad, sa.2, s. 3.

(Atsız)- Sıfıra cevap. Kür Şad, sa.4-5. s. 5-11.

(Atsız)- Kızılma, Kızılma, sa.1, s.3-4 ve 13:

(Atsız)- Kurtulmamış Türkeli, Kızılma, sa.6, s.4-5.

(Atsız)- Mehmet Akif Kızılma, sa.9, s. 8-9.

(Atsız)- Milli şuur uyanıklığı, Kızılelma, sa. 10, s. 5-13.

Atsız Diyor ki: Türkçülük hakkındaki telakkiniz nedir?" sorusuna cevaptır, Kızılelma, sa.10, s.9.

(Atsız)- Gençlik ve ahlak, Kızılelma. sa. 12. s. 4-12.

(Atsız)- Türkçülük. Orkun sa. 1, s.3.

(Atsız)- Dışardan gelmemiş olan tek düşünce, Orkun, sa.2, s.3.

(Atsız)- Türk tarihinde yabancıkamlıların ihanet serisi: Birinci ihanet. Orkun, sa.2, s.13.

(Atsız)- Türkçülere Birinci teklif Orkun, sa.2, s. 16.

(Atsız)- Türkçü Kimdir?, Orkun, sa.3. s.3.

(Atsız)- Türkçülere ikinci teklif, Orkun, sa.3, s.7.

(Atsız)- Türk tarihinde yabancıkamlıların ihanet serisi; İkinci İhanet, Orkun, sa.3, s.7.

(Atsız)- Türkçülük değişmez bir fikirdir, Orkun, sa.4, s.3.

(Atsız)- Türkçülere üçüncü teklif, Orkun, sa.4, s.11.

(Atsız)- Tarihin barışmaz düşmandan, Orkun, sa.5., s.3-4.

(Atsız)- Türk tarihinde yabancıkamlıların ihanet serisi: Üçüncü ihanet, Orkun, sa.5, 5. D.

(Atsız)- Türkçülere dördüncü teklif, Orkun, sa.5, s. 15.

(Atsız)- Türk tarihinde yabancıkamlıların ihanet serisi:Beşinci ihanet, Orkun, sa.7. s.7.

(Atsız)- Türkiye'nin yeniden kurulması, Orkun, sa.8, s. 3.

(Atsız)- Kurucular meclisi, Orkun, sa.9, s.3-4.

(Atsız)- Türkiye'nin Türkleşmesi, Orkun, sa. 10, s.3.

(Atsız)- Türk tarihinde yabancıkamlıların ihanet serisi: Altıncı ihanet, Orkun, sa. 10, s.15.

(Atsız)- Türk tarihinde yabancıkamlıların ihanet serisi: Yedinci ihanet, Orkun, sa. 11. s.15.

(Atsız)- Türk tarihinde yabancıkamlıların ihanet serisi: Sekizinci ihanet, Orkun, sa.12, s.5.

(İmzasız)- 1944-1945 Irkçılık-Turancılık davası, Orkun, sa.3, s.10; sa.4, s.1 1-13; sa.5, s.12-13; sa.6, s.8-9; sa.8, s.6-7; sa.11. s.10-il. 1951

(İmzasız)- 1944-1945 İrkçılık-Turancılık davası, Orkun, sa.20, s.8-12; sa.21, s.11-12; sa.22, s.9-14; sa.23, s.12-14; sa.24, s. 12-14; sa.25, s. 13-15; sa.26, s. 11-12; sa.27, s.13-15; sa.28, s.13-15; sa.30, s.13-15; sa.31, s.13-15; sa.32. s.13-15; sa.33, s.13-15; sa.34, s.13-14; sa.36, s.14-16; sa.37, s.13-16; sa.38, s.14-15; sa.39. s.12-15; sa.40, s.15-16; sa.42, s.13-16;sa.43, s.12- 15; sa.44, s. 13-15; sa.45, s. 14-15; sa.46, s. 14-15; sa.47, s. 14-16; sa.48, s.13- 14; sa.50, s.13-14; sa.51, s. 15-16; sa.52, s.14-15; sa.53, s. 14-15; sa.55, s. 13-14; sa.57. s. 10-11; sa.58, s.1 1-16; sa.59, s. 13-16; sa.61, s. 13-15.

(Atsız)- Faruk Nafiz'e bir ihtar, Orkun, sa. 19, s.3-4.

(Atsız)- Milli Birlik, Orkun, sa.21, s.3-4.

(Atsız)- Tarih Şuuru, Orkun, sa.29. s.3-5.

(Atsız)- Türk destanı üzerinde incelemeler: 1. Türk destanı, Orkun. sa.30, s.10-11.

(Atsız)- Türk destanı üzerinde incelemeler: II. Türk destanı üzerinde çalıŐanlar, Orkun, sa.31, s.10-II.

(Atsız)- Türk destanı üzerinde incelemeler: 3. Türk destanını tasnif etmek tecrübesi, Orkun. sa. 32. s. 5-6.

(Atsız)- Türk destanı üzerinde incelemeler: 4. Türk destanını nazma çekmek teşebbüsleri. Orkun. sa. 33. s. 6-7.

(Atsız)- Yalan, Orkun, sa. 34, s. 3.

(Atsız)- Türk destanı üzerinde incelemeler: 5. Kopuzlama ve Oğuzlama, Orkun, sa. 34,s. 10-11.

(Selim Pusat)- Asıl mesele, Orkun, sa. 36, s.6-7.

(Selim Pusat)- Askeri Düşünce- Siyasi Düşünce, Orkun, sa. 37, s. 5.

(Selim Pusat)- "Devlet" adındaki "Harmi Ocakları" ile siyasi bağları muhafaza etmek faydasızdır, Orkun, sa. 42, s. 3.

(Atsız)- Türk Halkı, Orkun, sa. 43, s. 3-4.

(Atsız)- Büyük Türkçü doktor Rıza Nur, 1879- 1942, Orkun, sa. 49, s. 2-5; sa. 50, s. 4-5.

(Atsız)- Rıza Nur, Orkun, sa. 50, s. 5-6.

(Atsız)- Milli kültürü koruma kanunu, Orkun, sa. 55, s. 2-3. 1952

(Selim Pusat)- Tarih önünde Baltacı Mehmet Paşa ve İsmet Paşa. Orkun, sa.67, s.23.

(Atsız)- Veda, Orkun, sa. 68, s. 2-7.

(Atsız)- Düinden sesler: Yakarış 1, Yakarış II, Orkun, sa. 68, s. 1 7. 1957

(Atsız)- Fatih Sultan Mehmet'e sunulmuş tarihi bir takvim. t E D, III. s. 17- 23.

(Atsız)- İstanbul Kütüphanelerinde Tanınmış Osmanlı Tarihleri, T K D B, c. VI, sa. 1-2, s. 47-81. 1959

(Atsız)- Türkçülüğe karşı haçlı seferi ve çektiklerimiz hatırat, Büyük Doğu, sa.1, s.11; sa.2, s.11; sa. s, s.11; sa.4, s.11; sa.5, s. 1.1; sa.6, s.11; sa.7, s. 11; sa.8, s.11; sa.9, s.11; sa.10, s.11; sa.l 1, s.11; sa.12, s.11; sa.13, s.11; sa.14, s.11; sa.15, s.11; sa.16, s.11; sa.17, s.11; sa.18, s. 11; sa.19, s.11; sa.20, s.11; sa.21, s.11; sa.22, s.11; sa.23, s.11; sa.24, s.11; sa.25, s.11 sa.26, s.11 sa.27. s.11; sa.28, s.11; sa.29, s.11; sa.30, s.1; sa.3 1, s.1 1. sa.32, s.11; sa.33, s.11 (16 Ekim 1959'da çıkan 33. sayıdan sonra Büyük Doğu Mecmuası kapatıldığı için bu tefrika tamamlanamamış, yarım kalmıştır).

(Atsız)- Malazgirt Savaşı, Türk Yurdu, sa. 6, (Ankara 1959), s.20-21.

(Atsız)- Ziya Gök Alp, Orkun, Sa.1, s.14-15.

(Atsız)- Türk Milletine çağrı, Orkun, sa. 1, s.16-18 ve 32.

(Atsız)- 3 Mayıs 1944, Orkun, sa.3-4, s.1.

Atsız'dan seçilmiş parçalar, Orkun, sa.3-4, s. 41-42.

(H. Çiftçioğlu)- Orhan Seyfi Orhun, Orkun, sa. 6, s. 14.

(Atsız)- Rıza Nur'un, Türkçülüğe en büyük hizmeti, Orkun, sa. 8, s. 2. (1963)

(Atsız)- Çağrı Bey, Orkun, sa. 9, s. 1-4.

(Atsız)- Devletimizin kuruluşunu sağlayan savaş, Orkun, sa. 10, s. 2-4.

(Çiftçioğlu)- Zeki Sofuoğlu. Orkun, sa. 10, s. 17-18.

(Çiftçioğlu)- Dr. Hikmet Tanyu, Orkun, sa. 11, s. 24-25.

(Atsız)- Türkçülük, Orkun, sa. 1 7, s. 1.

(Atsız)- Türk kara ordusu ne zaman kuruldu?. Orkun, sa. 18, s. 1.

(Atsız)- Büyüklük ülküsü, Orkun, sa. 21,s. 1.

(Atsız)-Bir felsefe öğretmenin yanlıları (N.Topçu'ya cevap), Orkun. sa.23,s.14-17.

(Atsız)- Türkçülük, Ötüken, sa. 1, s. 1

(Atsız)- Ordu ve Dernek, Ötüken, sa. 1, s. 3.

(Atsız)- Türk milletinin asıl meseleleri, Ötüken, sa. 2, s. 1.

(Atsız)- Uydurma milliyetçilik, Ötüken, sa. 2, s. 6-7.

(İmzasız)- Anılacak günler. Ötüken, sa. 2, s. 8; sa. 3, s. 8; sa. 4, s. 10; sa. 5,

s. 8.

(Atsız)- Nurculuk denen sayıklama. Ötüken, sa. 3, s. 1-4.

(Atsız)- 800 Kazan Türkü, Ötüken, sa. 3, s. 4-5; sa. 4, s. 11.

(İmzasız)- 18 Mart 1915, Ötüken, sa. 3, s. 5.

(İmzasız)- Türk gençlerine düşündürücü levhalar, Ötüken, sa. 3, s. 7.

(Atsız)- İslam birliği kuruntusu, Ötüken, sa. 4, s. 7-9.

(İmzasız)- Türk milletinin büyük yas günü, Ötüken, sa. 4, s. 9.

(İmzasız)- Yeni bir Türk tarihi, Ötüken, sa. 4, s. 9.

(İmzasız)- Türk milletinin yalnızlığı, Ötüken, sa. 4. s. il.

(İmzasız)- Dumlupınar ve Sakarya zaferinden daha tesirli bir darbe.

Ötüken, sa. 4, s. 12.

(Atsız)- Birleşmiş Milletler ideali, Ötüken, sa. 5, s. 1-2.

(Atsız)- Sosyalizm maskaralığı, Ötüken, sa. 5, s. 5-6.

(İmzasız)- 3 Mayıs, Ötüken, sa. 5, s. 7.

(İmzasız)- Türklüğün büyük günü, Ötüken, sa. 5, s. 7.

(İmzasız)- 28 Mayıs 1918, Ötüken, sa. 5. s. 7.

(İmzasız)- Dumlupınar ve Sakarya zaferinden daha tesirli bir darbe.

Ötüken, sa. 5, s.12.

(Atsız)- Yorulanlar, Ötüken. sa. 6, s. 1.

(Atsız)- İşte sosyalizm, Ötüken, sa. 6. s. 6.

(Atsız)- Eseri olmayan eşsiz profesörler, Ötüken, sa. 7, s. 1-4.

(İmzasız)- Enteresan haberler, Ötüken, sa. 7, s. 12.

(Atsız)- Milliyetçilik taslayan ihtiyar kozmopolit, Ötüken, sa. 8, s. 1-2.

(İmzasız)- Türkiye tarihi, Ötüken, sa. 8, s. 6.

(İmzasız)- Falih Rıfkı'nın tarih kültürü, Ötüken, sa. 8. s. 7-8.

(Atsız)- Mendebur Amerikalı, Ötüken, sa. 9, s. 1-2.

- (Atsız)- Hatıramsı bir yazı serisinde karanlık noktalar, Ötüken, sa. 9, s. 10-11
- (Atsız)- Devletin yüksek kademelerinde ve gizli teşkilatı içinde hainler ve casuslar mı var?, Ötüken, sa. 10, s. 1-4.
- (İmzasız)- Albay- Onbaşı. Ötüken, sa. 10, s. 4.
- (İmzasız)- İki türlü “Kafatasçı”, Ötüken, sa. 107 s. 6.
- (Atsız)- Sosyal yüzsüzlük, Ötüken, sa. 11, s. 1-2.
- (Atsız)- İlericiler, Ötüken, sa. 12, s. 1.
- (İmzasız)- Said-i Kürdici’ye, Ötüken, sa. 12, s. 7.
- (İmzasız)- Türkiye tarihi, Ötüken, sa. 12, s. 12.
- (Atsız)- Antika Komünistler, Ötüken, sa. 13, s. 9-10.
- (Atsız)- Churchill masalı, Ötüken, sa. 14, s. 3-4.
- (Atsız Milliyetçi gençlik, Ötüken, sa. 15, s. 1-2.
- (Atsız)- Düşmanlara koz veriliyor, Ötüken, sa. 15, s. 9-10.
- (İmzasız)- Ellinci yıl dönümü, Ötüken, sa. 15, s. 10.
- (İmzasız)-Dünyanın çatısı Turan ve Rus kafası, Ötüken, sa. 15, s. 10.
- (İmzasız)- Türkiye Tarihi, Ötüken, sa. 15, s. 11.
- (İmzasız)- Türk milletinin büyük yas günü, Ötüken, sa. 167 s. 3.
- (Atsız)- Bizim günümüz, Ötüken, sa. 175 s. 1.
- (İmzasız)- Türkiye’nin konulduğu gün, Ötüken, sa. 17, s. 9.
- (Atsız)- Mantık şaheserleri, Ötüken, sa. 17, s. 5-6.
- (Atsız)- Kıbrıs’tan sonra Kerkük, Ötüken, sa. 19, s. 1-2.
- (Atsız)- Yok olmaya mahkum olanlar, Ötüken, sa. 19, s. 16.
- (Nihal Atsız)- Atsız’ın Sağlık Bakanı’na Dilekçesi, Ötüken, sa. 19. s. 17.
- (Atsız)- Tarihin akışı değiştirilemiyor, Ötüken, sa. 21, s. 2-3.
- (Atsız)- Büyük bir yanlışlık, Ötüken, sa. 21, s. 14- 15.
- (Atsız)- Komünistler, Ötüken, sa. 22, s. 1-3.
- (Atsız)- Ahlaki Adalet: 1500 Harbiyelinin Macerası, Ötüken, sa. 23. s. 1-2.
- (Atsız)- Milli Savunma Gücünün Yok Edilmesi, Ötüken, sa. 23, s. 15-16.
- (Atsız)- Komünizm’in ahmak kardeşi: Sosyalizm, Ötüken, sa. 24, s. 1-2.
- (Atsız)- Milli Benlik, Ötüken, sa.24, s. 3.
- (Atsız)- Düşmana taviz verilmez, Ötüken, sa. 24, s.3.

- (Atsız)- İngiltere Kraliçesi II. Elisabeth'e dilekçe, Ötüken, sa. 24, s. 7.
- (Atsız)- Sosyal yüzsüzlük, K K K T B, sa. 3, s. 113-115.
- (Atsız)- İlericiler, K K K T B, sa. 3, s. 116-117.
- (Atsız)- Biz ne istediğimizi biliyoruz, Ötüken, sa. 26, s. 1-3.
- (Atsız)- Kürtler ve Komünistler, Ötüken, s. 28, s. 2-3.
- (Atsız)- Senin seviyen bu mu?, Ötüken. sa. 28, s. 20-2 1.
- (Atsız)- Milli Bayram, Ötüken, sa. 29, s.2.
- (Atsız)- Kızılay görevini yapmadı, Ötüken, s. 30, s. 2.
- (Atsız)- Votka fabrikası, Ötüken, s. 30, s.11.
- (Atsız)- 72 Kazak ailesinin bitmeyen çilesi, Ötüken, sa. 30, s.14.
- (Atsız)- Turancıyız!... Ne olacak?, Ötüken, sa. 30, s. 17-18.
- (Atsız)- “Çengiz Han” ve “Aksak Temir Bek” hakkında, Ötüken, sa.31-32, s.4-5.
- (Atsız)- Komünizm'in ahmak kardeşi: Sosyalizm, K K K T B, sa. 5, s. 49-52.
- (Atsız)- Komünistler, K K K T B, sa. 6, s. 100-105.
- (Atsız)- Kemalpaşaoğlu'nun eserle, Ş M, c. 6, s. 7 1-112.
- (Atsız)- Konuşmalar, 1, Ötüken, sa. 40, s. 2-10 II, sa. 41, s. 2-4 111, sa. 43, s. 2-5.
- (Atsız)- Kızıl Kürtlerin Yaygarası, Ötüken, sa. 42, s. 2-4.
- (Atsız)- “Bağımsız Kürt Devleti” propagandası, Ötüken, sa. 45. s. 3-5.
- (Atsız)- Doğu mitinglerinde perde arkası, Ötüken. sa. 47, s. 8-11.
- (Atsız)- Satılmışlar- Moskof uşakları, Ötüken sa.48, s.3.
- (Atsız)- Sağcı kimdir?, Ötüken, sa. 50, s.3-4.
- (Atsız)- Turancılık romantik bir hayal değildir, Ötüken, sa. 5 1. s. 3-4.
- (Atsız)- Hürriyetin sınırlan. Ötüken, sa. 52, s. 3-5.
- (İmzasız)- Azerbaycan Cumhuriyetinin 50. Yıldönümü, Ötüken, sa. 54, s. 3.
- (Atsız)- Turancılık ve Faruk Güventürk, Ötüken, sa. 54, s.3-5.
- (Atsız)- Türkiye'de sosyalist ve komünist faaliyetler, Ötüken, sa. 55, s. 3-5.
- (Atsız)- Solun 94 Yılı, Ötüken, sa. 56, s. 3-7.

- (Atsız)- Bozulan Türkçe, Ötüken, sa. 59, s. 3-4.
- (Atsız)- Edebi dil, Ötüken, sa. 60, s. 3-4.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: İran Türkleri, Gözlem, sa. 1, s. 14; 11, sa. 2, s. 14-15.
- 15.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Eğitim ve gençlik, Gözlem, sa.2, s.14-16.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Partiler ve Tutumları, Gözlem, sa.3, s. 6-7.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Milli siyaset, Gözlem, sa.5, s.14-15.
- (Atsız)- Türk halkı değiliz, Türk milletiyiz, Ötüken, sa.61, s.3-4.
- (Atsız)- Öğretmen kıyımı, Ötüken, sa.62, s.3-4.
- (İmzasız)- Genç Türkçülere teklifler: 1, Ötüken, sa.62, s.7.
- (Atsız)- Malazgirt zaferinin 900 üncü yıldönümü, Ötüken, sa.63, s.3-4.
- (Atsız)- Sessiz hizmet, Ötüken, sa.63, s.8.
- (Atsız)- Dindar ve mutaassıp Hacı bayramın Türklüğü hakaretleri, Ötüken, sa.64, s. 3-5.
- (Atsız)- 16 devlet masalı ve uydurma bayraklar, Ötüken, sa.65, s. 3-5.
- (Atsız)- Yasak kitap, Ötüken, sa.66, s.3-4.
- (Atsız)- Solcu foyası, Ötüken. sa.67, s.3-7 ve 16.
- (İmzasız)- Çok mühim bir eser, Ötüken, sa.67, s.9.
- (Atsız)- Amerikalılar Aya giderken, Ötüken, sa.68, s.3-5.
- (Atsız)- Otorite, Ötüken, sa.71, s.3-4.
- (Atsız)- 68. vilayete seyahat, Ötüken, sa.72. s.3-16.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Mecburi gurbette yaşayanlar, Gözlem, sa.6, s.12-14.
- 14.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Yunanistan Türkleri, Gözlem, sa.7, s.9-10.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Siyaset teraneleri, Gözlem, sa.8. s.16-17.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Açık yürekli olmak..., Gözlem, sa.9, s. 13-14.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Türkiye ve Kıbrıs. Gözlem, sa. 10, s. 15-17.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Moda yalnız kılık kıyafette değildir, Gözlem, sa. 11, s. 14- 15.
- (Atsız)- Atsız'ın Yazısı: Grev ve lokavt, Gözlem, sa. 12, s. 15-16.
- (Atsız)- Atsız'ın yazısı: Yoktan mesele çıkarmak..., Gözlem, sa.13, s.14-15.

(Atsız)- Atsız'ın yazısı: Altıncı filo!?, Gözlem. sa.15. s.12-13.

(Atsız)- Atsız'ın yazısı: Vazife sınırı..., Gözlem, sa.16, s.17-18.

(Atsız)- Atsız'ın yazısı: Komünizm yıkılmaya mahkumdur, Gözlem, sa.17, s.18-19 ve 31.

(Atsız)- Atsız'ın yazısı: Anadolu kimin?, Gözlem, sa. 18, s.16-17.

(Atsız)- Atsız'ın yazısı: Telkin ve Propaganda, Gözlem, sa. 19, s.16-17.

(Atsız)- Atsız'ın yazısı: Halk Partisinin tek yanlışı(?), Gözlem, sa.2 1, s.16-17.

(Atsız)- Atsız'ın yazısı: Artık bir sınır çizmek gerek, Gözlem, sa.22. s.18-19.

(Atsız)- İran Türkleri, Ötüken, sa. 73, s. 3-5.

(Atsız)- Bizim Radyo ve Hoparlörleri, Ötüken, sa. 73, s. 10.

(Atsız)- Milli Siyaset, Ötüken, sa. 74, s. 3-6.

(Atsız)- Türkçülüğe karşı yobazlık, Ötüken. sa. 75, s. 3-6.

(Atsız)- Yunanistan Türkleri, Ötüken, s. 76, s. 3-4.

(Atsız)- Arapları kurtarmak için bir teklif, Ötüken, sa. 77, s. 3-4.

(Atsız)- Dr. Hasan Ferit Cansever, Ötüken, sa. 78, s. 3.

(Atsız)- Moda yalnız kılık kıyafette değildir, Ötüken, sa. 78. s. 11 ve 16.

(Atsız)- Mecburi gurbette yaşayanlar, Ötüken, sa. 81, s. 3-4.

(Atsız)- “Zade” değil “Oğul”, Ötüken. sa. 82, s. 3-5.

(Atsız)- Yobazlık bir fikir müstehsesidir, Ötüken, sa. 83, s. 3-7 ve 14,

(Atsız)- Çağımızın masalı, Ötüken, sa. 84, s. 3.

(Atsız)- Kazakistan'da bulunan mezar, Ötüken, sa. 84. s. 5-6.

(Atsız)- Türkiye ve Kıbrıs, Ötüken, sa. 85, s. 3-4.

(Atsız)- Ne zaman savaşıılır?, Ötüken, sa. 86, s. 3-4.

(Atsız)- Sessiz hizmet edenler, Ötüken, sa. 86, s. 7-12.

(Atsız)- Kiralık subaylar, Ötüken, sa. 87, s. 3.

(Atsız)- Bir millet nasıl çökertilir?, Ötüken. sa. 88, s. 3-4.

(Atsız)- Türk ordusuna karşı don kişotlar, Ötüken, sa. 89, s. 3-4.

(Atsız)- Bu yurdun kutsal yerleri, Ötüken, sa. 90, s. 3-4.

(Atsız)- Zeki Velidi Togan'ın tarihçiliği, Ötüken, sa. 91, s. 3-4.

(Atsız)- Malazgirt'in 900. yıl dönümü ile Milli kültür, Ötüken, sa. 92, s. 3-5.

(Atsız)- Mehmet Sadık Aran- Tahsin Demiray, Ötüken, sa. 92, s. 12-14.

(Atsız)- Hürriyet Sarhoşluğu, Ötüken, sa. 93, 5. 3-5.

(Atsız)- Milletleri ruhlandırmak, Ötüken, sa. 94, s. 3-4.

(Atsız)- Kültür Bakanını resmi yazısına açık cevap, Ötüken, sa. 96, s. 3-II.

(Atsız)- Arslan Yabgu'nun oğlunun adı, S AD, 111, s.183-189.

(Atsız)- Eski Türk tarihini altüst eden bir kesit H T M. Şubat 1971, sa. 1, s. 35- 36.

(Atsız)- Milli değerler ve milli ruh, Ötüken, sa. 97. s. 3-4.

(Atsız)- Bozkurt korkusu, Ötüken, sa. 98, s. 3.

(Atsız)- İşin başı, Ötüken, sa. 99, s. 3-4.

(Atsız)- Türkiye'nin yeniden kuruluşu, Ötüken, sa. 100, s. 3-6.

(Atsız)- Mustafa İsmet ve Kızıllar, Ötüken, sa. 101, s. 3.

(Atsız)- Turan, Ötüken, sa. 102, s. 3 ve 13.

(Atsız)- Milli şerefi koruyanlar unutulmamalı, Ötüken, sa. 103, s. 3.

(Atsız)- Türkçülük ve siyaset, Ötüken, sa. 104, s. 3.

(Atsız)- Türk büyüklerine saygı, Ötüken, sa. 105, s. 3-4.

(Atsız)- Milli şefin bergüzan. Ötüken, sa. 106. s. 3-5.

(Atsız)- Korkular, Ötüken, sa. 108, s.3.

(Atsız)- Evliya Çelebi'den seçmeler: 1. Konya'dan Adana'ya, H T M Mayıs 1972. sa. 4, s. 9-15.

(Atsız)- Evliya Çelebi'den seçmeler: 2. Adana'dan çöle doğru, H T M. Haziran 1972, sa. 5, s. 22-23.

(Atsız)- Evliya Çelebi'den seçmeler: 3. Ankara, H T M, Temmuz 1972. sa. 6, s. 10-17,

(Atsız)- Evliya Çelebi'den seçmeler: 4. İstanbul'a dönüş ve Şam yolculuğu, H T M, Ağustos 1972, sa.7, s. 59-67.

(Atsız)- Evliya Çelebi'den seçmeler: 5. Sivas ve çevresi. H T M, Eylül 1972, sa. 8, s.23-31.

(Atsız)- Kemalpaşa- oğlu'nun eserleri, Ş M, c. 7, s. 83-135.

(Atsız)- Türkçülere Birinci Teklif, Adsız, sa. 1, s. 11.

- (Atsız)- Sağcı kimdir?, Adsız, sa. 2, s. 15-17.
- (Adsız Dergi)- Türkçülere İkinci Teklif, Adsız, sa. 2, s. 46.
- (İmzasız)- Türkçülere üçüncü Teklif, Adsız, sa. 3-4, s. 56.
- (İmzasız)- Türkçülere Dördüncü Teklif, Adsız, sa. 5. s. 46.
- (Atsız)- Türk gençlerine düşündürücü levhalar 1, Adsız, sa. 6-7, s. 30.
- (Atsız)- Nurculuk denen sayıklama, Ötüken, sa. 109, s. 3-6.
- (Atsız)- Unutmayacağız. Ötüken, sa. 110, s. 3.
- (Atsız)- Ders, Ötüken, sa. 111, s. 3..
- (Atsız)- Türk ordusunun kuruluşu meselesi, Ötüken, sa. 112, s. 3.
- (Atsız)- 3 Mayıs 1944, Ötüken, sa. 113, s. 3-4.
- (Atsız)- Turancılık, Ötüken, sa. 114. s. 3-4.
- (Atsız)- “Altın Elbiseli Adam” hakkında yeni bilgiler, Ötüken. sa. 114. s.

8.

- (Atsız)- Ne yaptığımı bilmeyenler, Ötüken, sa. 115, s. 3.
- (Atsız)- Büyük günler, Ötüken, sa. 116, s. 3.
- (Atsız)- Türk korkusu, Ötüken, sa. 117, s. 3-4.
- (Atsız)- Zaman hükmünü veriyor, Ötüken, sa. 118, s. 3-4 ve 13.
- (Atsız)- Alaş, Ötüken, sa. 118, s.8.
- (Atsız)- Makale. Ötüken, sa. 119-120, s. 3.
- (Atsız)- Gurbetteki mazlumlar, Ötüken, sa. 121, s. 3.
- (Atsız)- Atsız’ın teşekkürü, Ötüken, sa. 121, s. 16.
- (Atsız)- Sol milliyetçi olamaz, Ötüken, sa. 122, s. 3.
- (Atsız)- Kim Milli kahramandır?, Ötüken, sa. 123, s. 3.
- (Atsız)- Faşist, Ötüken, sa. 124, s. 3.
- (Atsız)- 3 Mayıs, Ötüken. sa. 125, s. 2.
- (Atsız)- Atsız- Sabahattin Ali davasında Atsız’ın savunması (müdafaanın başından ve sonundan alınmıştır), Ötüken, sa. 125, s. 5-6.
- (Atsız)-İrkçılık- Turancılık davasında Atsız’ın savunması, Ötüken, sa. 125, s. 7-8.
- (Atsız)- Milli semboller, Ötüken, sa. 125, s. 17.
- (Atsız)- İçerden çökertme, Ötüken, sa. 126, s. 3.
- (Atsız)- Hukuk her şey değildir, Ötüken, sa. 127, s. 3.

- (Atsız)- Türk ve Rum, Ötüken, sa. 128, s. 3.
- (Atsız)- Dün ve yarın, Ötüken, sa. 129, s. 2.
- (Atsız)- Kıbrıs konusu, Ötüken, sa. 129, s. 3.
- (Atsız)- Milli şuur harekete geçiyor, Ötüken, sa. 129, s. 24.
- (Atsız)- Milli mefahire saygı, Ötüken, sa. 130, s. 3-4.
- (Atsız)- Köy enstitüleri açılmalı mı, açılmamalı mı?, -Anket cevabı-, Ötüken, sa. 131,s. 12.
- (Atsız)- Prof Fındıkoğlu Ziyaeddin Fahri, Ötüken, sa. 132, s. 4.
- (Atsız)- Fanteziler, Ötüken, sa. 133, s. 3-4.
- (Atsız)- Profesör Caferoğlu Ahmet, Ötüken, sa. 134, s. 3.
- (Atsız)- Necdet Sançar (1910-1975), Ötüken, sa. 135, s. 3.
- (Atsız)- 27 Nisan 1920, Ötüken, sa. 136, s. 2.
- (Atsız)- Bir ansiklopedinin büyük yanlışları, Ötüken, sa. 136, s. 3-5.
- (Atsız)- 23 Mayıs (1010) ve 3 Mayıs (1944), Ötüken, sa. 137, s.3.
- (Atsız)- Türk budun, Ökün!, Ötüken, sa. 138, s.3.
- (Atsız)- Kurtanimamış Türkler, Ötüken, sa. 138, s. 3-4.
- (Atsız)- Düşmana taviz verilmez, Ötüken, sa. 140, s. 2.
- (Atsız)- Mendebur amerikalı, Ötüken, sa. 140, s. 3-5.
- (Atsız)- Navarin baskını (20 Ekim 1827), Ötüken, sa. 142, s.3.
- (Atsız)- Türk halkı değiliz. Türk milletiyiz.. Ötüken, sa. 143, s. 3-4.
- (Atsız)- Hicri 858 yılına ait takvim, S A D, c. IV, s. 223-283.
- (Atsız)- Büyük günler. Turan, sa. 1. s. 15 ve 16. ŞAMİL BUCAK
Hayatı bu kadar çalkantılı geçen şahısla ilgili elbette bir çok şey yazılmış,
çizilmiştir. Şimdi de Hüseyin Nihal Atsız hakkında yazılanlar.

B. ATSIZ HAKKINDA YAZILANLAR

Hüseyin Nihal Atsız hakkında yazılanların daha rahat anlaşılması için yapılan çalışmaları şöyle gruplandırabiliriz.

a. Atsız ve Eserleri Hakkında Yazılan Kitaplar

1. Atsız Armağanı, Ötüken Yayınevi, İstanbul 1976

2. Deliorman Atlan, “Tanıdığım Atsız” “Hatıra”, Boğaziçi Yayınları İst. 1978
3. Darendelioğlu, İlhan Egemen, “ Türkiye’de Milliyetçilik Hareketleri”, Toker Yayınları, İstanbul 1975
- 4.Ercilasun, A.Bican, “Atsız’ın Şiirlerinde Ülkü” , Atsız Armağanı, Ötüken Yayınları İstanbul 1976
- 5.Erer, Tekin, “Basında Kavgalar” Yeni Matbaa İstanbul 1965
6. Ilgar, Hayrani, “Sözde Ve Gerçek Milliyetçilik”, İzmir 1964
- 7.Mete, Cengiz, “Atsız Ve Türk Ülküsü”, Kamer Yayınları , İstanbul 1994
- 8.Müftüoğlu , Mustafa, “Çankaya’da Kâbus”, Yağmur Yayınları, İstanbul 1973
9. Öcal,Cemal Oğuz, “Olan Oldu Bizlere” İstanbul 1962
10. Öner Sakin, “Nihal Atsız”, Toker Yayınları, İstanbul 1977
- 11.Sertkaya, Osman F. “Hüseyin Nihal Atsız- Hayatı Ve Eserleri”, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1976
- 12.Suver, Akkan, “ Nihal Atsız” Su Yayınları, İstanbul 1978
13. Tural, Sadık K. “Tarihi Roman Ve Atsız’ın Tarihi Romanları Üzerine Düşünceler” , Atsız Armağanı, Ötüken Yayınları İstanbul 1976
- 14.Türkeş,Alparslan,” 1944 Milliyetçilik Olayı”, Kamer Yayınları, İstanbul 1992
15. Türkkan, Reha Oğuz, “Tabutluktan Gurbete”, Türkkan Yayınları, İstanbul 1988

b. Atsız Ve Eserleri Hakkında Yazılan Makaleler, Gazete ve İlgili Maddeler

1. Makale, Hatırat ve İncelemeler

1. Atsız, Ocak Dergisi , Yıl 1,Sayı:10,4 Mayıs 1956
- 2.Gürbüz,Yılmaz,”Atsız Kahramanlar Muhtacız,” Ortadoğu Gzt.21 Şubat 1975
3. Hergün Gzt. 12-13-14 Aralık 1975

4 Kafalı,Sevgi,”Mütefekkir Ve Alim Atsız Beğ,Ortadoğu Gzt. 20-21 Ocak 1975

5. Millet Gzt. 12-13-14 Aralık 1975 Ve 11 Aralık 1976 Tarihli Nüshaları

6. Ortadoğu Gzt. 12-13-14 Aralık 1975 Ve 11 Aralık 1976

7.Orkun Dergisi,”1944-1945 Irkçılık-Turancılık Davası”
Yıl:1,Sayı:1,Şubat 1962

8. Orkun Dergisi, “İrkçılık-Turancılık Meselesi” 23 Mart 1951 25. Sayı

9. Orkun Dergisi, “Orkun’dan Sesler”, 3 Kasım 1950, 5. Sayı

10. Orkun Dergisi,”Yaşayan Türkçüler Atsız”, Yıl: 1,Sayı:1, 6 Ekim 1950

11. Öncüler Dergisi, Sayı 1, Ocak 1976

12. Öztuan Yılmaz, “Büyük Bir Dil Ve Tarih Bilgini Atsız’ın Ardından”,
Hayat Tarih Mecmuası, 1 Mart 1976, Yıl:12,Cilt:1 Sayı:3,S:42-47

13. Toprak Dergisi, Yıl 19, Sayı 24, Aralık 1975

14. Turan Dergisi, Sayı : 6, Ocak 1977

2. Mülakatlar

1. Büyük Doğu Dergisi,”Türkçülüğe Karşı Haçlı Seferleri Ve Çektiklerimiz” Yıl:1959 Sayı:1-33 “Mülakat”

2.Yoldaş, Atsız’a “Bir Bayrak Altında” İstanbul, 1936

3. Edebiyat Tarihleri

1: Banarlı, Nihat Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul 1948

2:İnal, İbnülemin Mahmut Kemal, Son Asır Türk Şairleri, İstanbul.

3. Kabaklı, Ahmet, Türk Edebiyatı, Türkiye Yayınevi, İstanbul 1969

4. Meram , Ali Kemal, Türkçülük Ve Türkçülük Mücadeleleri
Tarihi,İstanbul 1969

5. Mutluay, Rauf, Elli Yılın Türk Edebiyatı, İstanbul 1973

6. Necatigil, Behçet, Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü, İstanbul, Eylül 1968

4. Antolojiler

1. Ersavaş, Fahri, Hamsi Türk Şiiri Antolojisi, İstanbul 1961

2. Geçer İlhan, Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri, Kültür Ve Turizm Bakanlığı Yayınları: 785, Ankara 1987
3. Öner Sakin, Ülkücü Hareketin Şiirleri Antolojisi, İstanbul 1976
4. Üç Mayıs Türkçüler Günü Antolojisi, Türkiye Milliyetçiler Birliği Ankara Ocağı Yayınları 1, Ankara 1967

5. Ansiklopedi Maddeleri

- 1.Meydan- Larousse Ansiklopedisi, Atsız Maddesi
- 2.Yeni Türk Ansiklopedisi, Ötüken Yayınevi , İstanbul 1985
- 3.Yeni Türk Edebiyatı Ansiklopedisi, Ötüken Yayınevi , İstanbul 1985

c.Atsız Ve Hakkında Yapılan Tezler

Atsız hakkında yapılan tezlerin ekserisi konumuzla ilgili olmadığından, konumuzla alakalı olan, elde edebildiğim Şamil BUCAK'ın "Hüseyin Nihal Atsız'ın Hayatı, Şahsiyeti ve Eserleri" adlı çalışmasından çok fazla istifade ettim. Konumuzla ilgili olan Yurtbilir'in "Turancılık" isimli çalışmasına ulaşamadım. Atsızla ilgili yapılan diğer tezlerin isimlerini vermekle iktifâ ettim.

1. Hacımusalar, Hatice Kübra, Hüseyin Nihal Atsız'ın Deli Kurt Adlı Romanı Üzerinde Cümle Bilgisinin İncelenmesi (Y. Lisans Tezi,), Trakya Üniversitesi , 1996, Danışman Y. Doç. Dr.Cevdet Şanlı
2. Bucak, Ş. Şamil. Hüseyin Nihal Atsız Hayatı Şahsiyeti Eserleri (18 Mart Üniv., Doktora Tezi)
3. Aydın, Faruk, Cumhuriyet Döneminde Türkçülük Hareketleri (1931-1945), (Doktora Tezi) Hacattepe Üniversitesi, 1998, Danışman: Y.Doç.Dr. Yusuf Sarıncay
4. Katı, Murat, Hüseyin Nihal Atsızın Eserlerinde Eski Türk Dini İnançlarının Tespiti Ve Değerlendirilmesi, (Y.Lisans Tezi) Fırat Üniversitesi, 2000, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sami Kılıç
5. Özdemir, Cihan, Hüseyin Nihal Atsızın Hayatı Ve Edebi Eserleri Üzerine Bir İnceleme (Gazi Üniv., Doktora Tezi), 2002
6. Yurtbilir, Mustafa Murat, Turancılık Ve Nihal Atsız (İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Y.Lisans Tezi), 2002

d. Bazı Çağdaş Yazarlar Nazarında Atsız

Hayatını bu kadar fırtınalı yaşamış bir insan hakkında elbet söz söyleyecek çok insan ve söylenecek çok söz vardır. Nitekim Atsız hakkında da çok kimseler çok söz söylemiştir. Bu sözlerin bir kısmı ve sahiplerini iktibas etmekle yetindim.

Prof. Dr. Abdülhaluk Çay:

Türklüğü aşk derecesinde sevmeyi ondan öğrendik. Türkçülüğü ve Turancılığı onun metodolojisi ile kavradık

Nuri Gürgür:

Türk milliyetçiliği tarihi içerisinde Atsız'ın müstesna bir yeri vardır. Meşrutiyetten sonra cemiyetimize müessir olan çeşitli fikir akımları arasında Türk milliyetçiliği birinci yeri alır. En buhranlı günlerimizin şevk ve heyecan kaynağı olan, insanımıza ışık tutan, ümit veren milliyetçilik fikri, artarda gelen büyük darbeler altında tamamıyla dağılmamıza ve coğrafyadan silinmemize engel olmuştur. Bulduğumuz toprakları ekonomik ve sosyal sebeplerle ve emperyalist anlayışların tabii neticesi olarak paylaşan hakim güçler ölüm fermanımızı çoktan imzalamışlardı. Cihan harbine katılıp katılmamak hususunda tercih imkanımız yoktu. Bu büyük kavgayı iki harp gemisinin davranışıyla ve iktidarın hamakatıyla katıldığımız yolundaki iddialar tarihi ve sosyal gerçekleri aksettirmekten uzak, kolay yol basit izahlardır. Biz harbe girmeye mecburduk ve gücümüz bundan kurtulmaya müsait değildi. Bu şartlar altında itildiğimiz büyük harpte, bütün ceplerde dört yıl boyunca Türk milliyetçiliği ülküsünün azim ve heyecanı ile koşan genç nesillerin yiğitlik destanları çağıldı. Batıda Çanakkale boğazını çelikleşen saflar halinde koruyan et ve kemik yığını halinde abideleşen onbinlerce şehidimiz... Doğuda "Turan güzel ülke sana yol nerede" diyerek, Kafkaslarda, Sarıkamış'ta. Irak ve İran içlerinde ölümü tebessümlü kucakladı. Büyük yorgunluğun molası bile alınmadan yeni cephelere son vatan parçasını savunulması maksadıyla aynı iman ve heyecanla koşanlar bu nesilden artakalan gazilerdir ki onlar yakın tarihimizin henüz aydınlanmamış şerefli sayfalarında çoğu isimsiz birer kahraman olarak saklı kaldılar.

Galip Erdem

Nihal Atsız Bey; Türk milliyetçiliğini, belli bir dönemin, özellikle 1938 sonrasının ezilmişliğinden kurtaran; "Yeniden Doğuş"un öncülüğünü yapan yiğit bir ülkücü. Büyük heyecanların, "Çetin Yollar"ın, Türk tarihini parçalanmaz bir bütün olarak görmeyi öğretmenin temsilcisi ve Türk birliğinin "dev" inançlı bekleyicisi. Kimse inkar edemez: Yaşayan Türk Milliyetçileri'nin hemen hepsinde emeği ve yetişmelerinde, unutulmaz payı var.

Ahmet Bican Ercilasun

Her cümlesi keskin bir kılıçtı. Anlatmak istediği hiçbir fikri kelimelerin ardında gizlemiyordu. Türkçe'nin en aydınlık ve en engelsiz yolunu bulmuştu

Necmeddin Hacıeminoğlu

Atsız, insanlarla münasebetlerinde, bunlar kendisi ile dost olmasalar da çok zarif, nazik ve samimiydi. Doğru ve açık sözlü olduğu için üslubundaki sertlik tabii kabul edilirdi. Karşısındakini kızdırsa bile, kırıp ezmezdi. Koparıp kaçırmazdı. Bıktırıp bezdirmezdi.

Bizce Hoca'nın en mühim hususiyeti, şahsiyetinin tam bir bütünlük arz etmesiydi. Ruh, kafa ve fikir yapısında herhangi bir boşluk, eksiklik, yahut çelişki yoktu

Fethi Tevetoğlu

Soyumuzun doğduğu ve dünyâya yayıldığı Ortaasya'daki, Uzakdoğu'daki Anayurt da bugün de yükselen Orkun Abideleri'nin yazıldığı günlerden zamanımıza ulaşmış, nesillerimize erişmiş Türk Milliyetçiliğini, Türkçülüğü, şahısların oyuncağı, kuruluşların propaganda aracı olmaktan kurtararak bir "milli mefkure" hâlinde yükselten ve ebedileştiren, Büyük Türkçü Atsız olmuştur.⁵

Altan Deliorman

Atsız, Türkçülük tarihinin Ziya Gökalp'tan sonra ikinci büyük şahsiyetidir. Büyük bir samimiyetle inandığı Türkçülük ülküsünü, genç yaşlarından son nefesine kadar ısrarla savunmuş, bu ülkünün güçlenip yaygınlaşması için var gücüyle çalışmıştır. Bu şerefli yolda ıstırap çekmiş; haksızlıklara, iftiralara, hücumlara uğramış; zindana atılmış ve işkence görmüştür. Bütün bunlara rağmen eğilip bükülmemiş, hayatını bir ahlak ve karakter abidesi olarak tamamlamıştır.

⁵ Hayati, Tek, a.g.e., s.152-179.

Türkçülük ülküsünün Cumhuriyet dönemindeki en tanınmış temsilcisi ve önderi Atsız'dır.

Atsız, aynı zamanda çok yönlü bir ilim ve fikir adamıdır. Tarihçi, edebiyat araştırmacısı, edip ve şairdir. Ancak, bütün bu çalışma alanlarında, Türkçülüğü eksen olarak alır. Tarihçi olarak, İslam'dan önceki Türk tarihi üzerindeki incelemelerini "Türk Tarihi Üzerinde Toplamalar" adı ile kitap haline getirmiştir. Edebiyat tarihi hakkındaki çalışmaları ise "Türk Edebiyatı Tarihi" adıyla yayımlamıştır. Atsız, bu ilmi faaliyetinde dahi Türkçülüğe hizmet fikriyle hareket etmiştir.

Atsız'm Türkçülük görüşüne göre, Türk soyu diğer soylardan üstündür. Onun için Türk soyu başka soylarla karışmamalıdır. Devletin önemli mevkilerine, yabancı soydan olduğu bilinenler getirilmemelidir.

Atsız, Türk milletini bir bütün olarak görür. Çeşitli Türk boylarının, özel isimleriyle tanımlanarak ayrı milletler gibi gösterilmesi yanlıştır. İlerde, bütün Türkler siyasi bir birlik içinde toplanacaklardır. Tarihte bu birlik gerçekleştiği için, gelecekte de gerçekleşmesi mümkündür. Tarihte Türk'e ait olan toprakların yine Türk yurdu olması ise tabiidir. Bu görüşe göre "Turancılık" adı verilmektedir.

Atsız, yüksek ahlak ilkelerini de önemle savunmuştur. Atsız'a göre milletin temelinde ahlak vardır. Ahlakın sarsılması, tarih şuurunun zedelenmesi, dört yanı düşmanlarla çevrili Türk milletinin savunma gücünü azaltacaktır.

Milli niteliklerden uzaklaşma ve kozmopolitik denilen eğilim, Atsız'ın başlıca mücadele alanlarından biri olmuştur. Türk kültürünü yozlaştıracak hareketler, Atsız'ın kaleminde en şiddetli muhalifini bulmuştur.

Atsız, yayımladığı Atsız Mecmua, Orhun, Orkun ve Ötüken dergileriyle, çeşitli broşür ve eserleriyle Komünizmin karşısındaki en çetin kalelerden biri olmuştur. Siyasi hayatta dalkavukluk, mevki ve makam hırsı, yeteneksiz ve korkak kimselerin devlet idarecisi olmaları da Atsız'ın tahammül edemediği aksaklıklardır.

Atsız, özel hayatında yumuşak huylu, zarif ve nazik bir insan olmasına rağmen, ülküyle ilgili konularda son derece sert ve tavizsiz davranmıştır. Görüşlerini; savunurken bir edebiyat tarihçisinin deyimiyle "Atlıyı atın-1 dan

indirecek kadar" sert yazılar kaleme almıştır. Bu sebeple çeşitli defalar takibata uğramış, mesleğini yapmaktan men edilmiş, zindanlara sürüklenmiştir. Fakat, sonunda, Atsız'ın bütün görüşlerinde haklı olduğu meydana çıkmıştır. Daha 1960'larda teşhis ettiği bölücülüğe dair uyarı yazıları sebebiyle hapse mahkum olmuş, fakat Türkiye 1980'lerden itibaren bölücülüğün kanlı çehresiyle karşı karşıya kalmıştır. Türk illerinin bağımsızlığına olan inancı 1990'ların başında gerçek haline dönüşmüştür. Yine aynı dönemde, Atsız'ın insanlık dışı bir rejim olarak nitelendirdiği Komünizm yıkılıp gitmiştir.

Bütün bunlar, Atsız'ın hayal peşinde koşmadığını, görüşlerinin gerçeklere dayalı bulunduğunu ispat etmektedir.⁶

Sakin Öner

Atsız'ın Türk düşünce hayatına yaptığı en büyük tesir, bütün meselelere Türkçü bir gözle nasıl bakılabileceği metodunu vermiş olmasıdır. Yabancı kültürlerin yozlaştırdığı bulanık zihinlerin kozmopolit dünyasında değil, tarihin derinliklerinden süzülerek gelen Türkçü bir gözün berrak çerçevesinden meseleleri değerlendirmeyi başaran Büyük Türkçü, bilhassa Türk tarihinin karanlık ve yanlış bilinen noktalarını bu metotla aydınlatmış ve Türk düşmanlarının Türk nesillerini tarihinden soğutma yolundaki oyunlarını bozmuştur.⁷

Yağmur Atsız

Bütün ömrü boyunca uzak diyarlardaki tutsak Türklerin bir gün özgürlüklerine kavuşacaklarını hayal etmişti. Bu hayalin mutlaka gerçekleşeceğine inanmıyor, ancak epeyi ileri bir tarihte olacağını tahmin ediyordu. Ayrıca bunun çok kanlı biçimde olacağım ve sonunda, bütün Türklerin tek bir bayrak altında toplanacağını öngörüyordu Yani Turancıydı. Sovyet-Rus imparatorluğu için “çok iri, çok güçlü yumruğu olan, ama kalp hastası bir boksör” benzetmesini yapardı. Bu “boksör”ün günün birinde kalp sektesinden olduğu yere yığılıp kalmadan önce çevresinde büyük tahribat meydana getireceğini söylerdi. Bugün, gazetecilik ve televizyonculuk gereği Azerbaycan'da, Türkmenistan'da dolaşırken hep aklıma Atsız geliyor ve, “Yaşasaydı”, diye düşünüyorum, o da şimdi buraları dolaşacak ve ömrü boyunca tabir caizse ”ezbere” tasvir ettiği

⁶ Hayati, Tek, a.g.e., s.152-179.

⁷ Sakin, Öner, *Nihal Atsız*, Toker Yayınları, İstanbul, 1977, s.52.

soydaşlarım bizzat tanıma fırsatı bulacaktı. Artık bundan haz mı duyardı, yoksa hayal kırıldığına mı uğrardı, orasını bir yana bırakıyorum. Fakat herhalde, bütün ömrü boyunca uğruna kişisel ve mesleki her türlü fedakarlığa katlandığı bir fikrin, böyle, adeta kendiliğinden gerçekleştiğini görmek, onu şadederde.

Atsız'ın, kendimi bildim bileli asla kabul edemediğini, yaradılışıma kökünden ters gelen inancı ırkçılığıydı. Acaba bu dünya görüşü, çok iyi hakim olduğu tarih metodolojisi bakımından bilimsel tahlillerini kısmen zayıflatmış mıdır, bilemiyorum. Belki bu yüzden, vardığı sonuçların bir bölümü yeterince sıhhatli olamamıştır. Bunun değerlendirmesini günümüzün ve geleceğin tarihçilerine bırakmak yerinde olur. Her şeye rağmen hala değerinden bir şey kaybetmemiş başvuru eserleri hazırlamış olduğuna inanıyorum. Romantik bir milliyetçiliğin renklerini ve havasını taşıyan romanları ise ayrı bir bahistir. Bunlardan bazılarının neredeyse 20.basıma merdiven dayamış bulunmaları, kelimenin tam anlamıyla nesilden nesil'e ilgi görmelerinin. kanıtıdır. Bunlara, pek kötü sayılmayacak bir şair olduğunu da eklemeliyiz. Neticede Atsız, hataları, sevgileri, kinleri, sevgileri, polemikleri, bilimsel araştırmaları ve edebi çalışmalarlarıyla bir devre tek başına değilse bile kendi çapında damgasını basmış olan birkaç imzadan biridir.”⁸

Yrd.Doç. Dr. Ahmet Toksoy

Atsız'ın hayatı incelendiği zaman yıkılmamış, boyun eğmemiş ve mağlûp olmamış, fırtınalarla, kasırgalarla, acılarla, sürgünlerle, ıstıraplarla dolu 70 yıl yaşamış bir Türkçü ile karşılaşılır. Ancak o, Türkçülüğe karşı olanları mağlûp etmiş, her seferinde de mağlûp olanların yerine yenileri gelmiştir. Türkçülüğün öncülüğünü yapan Atsız, Türk dilini, Türk tarihini çok iyi bilirdi. Yazmış olduğu "Türk Tarihinin Meseleleri" adlı eseri ile genç tarihçilere ve Türk milletine, millî tarihimize millî bir gözle nasıl bakılması gerektiğini göstermiştir. (Bu satırların yazarının Türk tarihçisi olmasında bu eser ile, Bozkurtların Ölümü ve Bozkurtlar Diriliyor adlı eserin payı büyüktür). Bozkurtların Ölümü ve Bozkurtlar Diriliyor adlı eserleri ile de Türk gençliğine yeni ufuklar açmıştır. O, Türk tarihini bir bütün

⁸ Şamil, Bucak, a.g.e., s.351.

olarak görmüş ve Türk devletlerinin kendi aralarında yaptıkları mücadeleleri tarafsız bir gözle incelemiştir.⁹

Bunların dışında daha bir sürü bilim adamı ve düşünür Atsızla ilgili görüş bildirmişlerdir. Ancak Atsız hakkında genel bir bakış açısı vermesi açısından bu şahısları iktibas etmekle yetindim.

C. ATSIZ'IN DÖNEMİ VE BAZI OLAYLAR

Daha önce de değindiğimiz gibi, Atsız'ın hayatı, Türk Milletinin en buhranlı zamanlarından birine rastlar. Ondokuzuncu yüzyılın ikinci yarısıyla, yirminci yüzyılın ilk yansı Türk toplumunun siyasal ve toplumsal yapısında çok önemli değişikliklerin yaşandığı hareketli bir dönemdir. Bu dönemde cihanşümul bir imparatorluk çökmüş, yerine milli bir devlet olan genç Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur. Bu yeni devlet her açıdan Batı'yla bütünleşmeyi kendine ana hedef seçmiştir.

Osmanlı, Nizam-ı Alemler gerçekleştirmek misyonuna sahip siyasal bir devlettir. Avrupa'ya yönelik fetihlerin tek amacı: İslam'ı yaymaktır. Altı asır dünya siyasetine yön veren Osmanlı artık durağan bir döneme girmiştir.

Bu dönemde yaşayan aydınların bir kısmı, Batının bütün kurum ve kuruluşlarıyla ithal sayesinde kurtulabileceğimiz düşüncesine kapıldı. Tipik Tanzimat aydınlarının ortak görüşü şu idi: Avrupa'yı kalkındıran güç ne ise bizi de o kalkındırır. Vakit kaybetmeden batı dairesine girmeliyiz.

Batılı devletlerin askeri alanda üstünlüğünün görülmesi üzerine Osmanlı Ordusu'nda da birtakım yenilikler yapıldı. Ancak bu hazır elbiseler bedene uymadı. Ondokuzuncu Yüzyıla gelindiğinde Avrupa Devletleriyle ara daha da açıldı ve çöküş hızlandı. Bunun üzerine siyasal ve kültürel alanda sistemli değişiklikler yapılarak Türkiye Avrupa'yla uyum sürecine girmeye başladı. İmparatorluktan milli devlete geçiş sakın olmamıştır. Türk Milleti bağımsız yaşama arzusu ile zor bir sınav daha vererek devletini kurmuştur. 1923 yılından sonra peş peşe başlayan inkılap hareketleri ile yeni bir dönemeç başlamıştır. Bu hareketlerle batı ile entegrasyon amaçlanmış kısmen de olsa başarıya ulaşılmıştır. Atatürk'ün sağlığında milli devletin harcı milliyetçilik üzerine

⁹ Şamil, Bucak, a..g.e., s.352-353.

kurulmuş, Türk Tarihi üzerinde çalışmalar yoğunlaşmıştır. Atsız'ın meslek hayatı bu zaman dilimine rastlamıştır. Atsız, günümüzde yaşasaydı ve eserlerini verseydi. Tepkiler bu kadar sert olur muydu? Hemen hemen zülfü yare dokunan her yazısının ardından dergileri kapanan, soruşturmalar geçiren Atsız, tüm bu baskılara rağmen sert üslubunu değiştirmemiştir. Günümüzün demokratik atmosferinde her düşünceye ve hür düşünceye verilen hürriyet, Atsız'ın yaşadığı devirlerde gösterilmemiştir. Eğer Atsız, düşüncelerinden dolayı mahkum edilmese ve serbestçe düşüncelerini açıklayabilse idi düşünce dünyamıza değişik bir soluk, farklı bir ufuk olarak telakki edilecek, çok renklilik ve çok sesliliğin gereği olarak tasvip edeni de reddedeni de olacaktı. Atsız'ın o dönemde yok sayılması ve horlanması, düşünce dünyamızın donuklaşmasına vesile olmuştur. Bunu bir devrin kaybı olarak kabul etmek gerekmektedir. Netice olarak; Atsız, namüsaait şartların, tek parti zihniyetinin ve tesamuh'un olmadığı bir zaman diliminde yaşamıştır. Keskinliğini kamçılayan bu şartlardır. Atsız'ın bahtsızlığı yaşadığı dönemdir. Ezilmiştir, horlanmıştır, aşağılanmıştır, mahkum edilmiştir. Atsız, çok hızlı değişimlerin yaşandığı bir zamanda değil de meselelerini kısmen halletmiş bir cemiyette dünyaya gelseydi, karşımıza belki de böylesine ateşli bir Türkçü olarak çıkmayacaktı.¹⁰

Yaşadığı dönemin genel çehresinden bahsettiğimiz Atsız'ın yaşadığı döneme damgasını vuran, Atsız'ın fikri arka planını oluşmasında etkin rol oynayan ve Atsız'ın daha iyi anlaşılması için değinilmeden geçilemeyecek çok önemli olaylar olmuştur. Şimdi bunlardan bir kısmını kısaca izah etmeye çalışacağım.

a. 1944 Milliyetçilik Olayı

Şüphesiz Atsız'ın hayatında 1944 Milliyetçilik olaylarının çok mühim bir yeri vardır. 3 Mayıs Türkçülüğün tarihinde bir dönüm noktasıdır.

Yakın tarihe ışık tutması açısından 1944 olaylarının temel sebeplerini ve gelişmelerini aktarmakta fayda mülahaza etmekteyiz.

Şimdi 3 Mayıs 1944 hadiselerine zemin hazırlayan olayları gözden geçirelim.

¹⁰ Şamil, Bucak, a.g.e., s.101-105.

3 Mayıs 1944 hadiselerinde yönetimin sert tedbirler almasının temelinde dünya konjoktörünün ve savaş rüzgarlarının yön değiştirmesi yatmaktadır. İkinci Dünya Savaşının ilk yıllarında bariz üstünlüğü görülen Almanya bu durumunu muhafaza edemedi. 2 Şubat 1943'te Almanların Stalingrad önlerinde bozguna uğraması sonucu Sovyetler Birliği Doğu cephesinde inisiyatifi eline geçirmişti. Bundan sonra Sovyetler ilerlemeye, Almanlar gerilemeye başladı. Bu ani gelişme tüm savaş dengelerini alt üst etti. Özellikle Türkiye bu durumdan etkilendi. Bu ana kadar Sovyet aleyhtarlığı yapan Türkçü yayın organlarına ses çıkarmayan yönetim, Sovyetlerin gelecekteki üstünlüğüne hazırlıklı olmak için sol kesime yanaşmaya başladı. İç siyasetteki bu sıcak Sovyet rüzgarları özellikle Milli Eğitimi etkiledi.

İkinci Dünya Savaşı yıllarında İstanbul ve Ankara ağırlıklı sol hareketler kendini göstermeye başladı. İstanbul çevresinde, Sertellerin çıkardığı "Tan" gazetesi savaşın başından beri Sovyetler Birliği'ne sempati beslemekte, onu yazılarıyla desteklemektedir. Savaş sırasında "sağcı akım" gelişmeye başlayınca 1943 yılından sonra Tan gazetesinde "sağcı akımın" aleyhine yazılar çıkmaya başladı. Türkiye'deki sol hareketlerin Ankara kanadını ise, "Yurt ve Dünya" dergisi etrafında toplanan "Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi" öğretim üyelerinin bazıları oluşturmuştur.¹¹

Sovyet sempaticanlığı beraberinde fikir ihracını da getirmiştir. Döneminin yönetim anlayışı ise, İstiklal Savaşımızda bize yardım ve desteği olan Sovyetler Birliği ile iyi geçinmektir. İlişkilerimizi ne kadar canlı ve sıcak tutarsak o denli faydalanırız. Dış ilişkilerde Sovyetlerle estirilen bu sıcak rüzgarlar içerde de aksi seda bulmuş olup, iç politika da Sovyetlere sempati ile bakan yerli sol hareketlerin gelişmesine neden olmuştur.

Hadiselerin seyrini "1944 Milliyetçilik Olayı" kitabının yazarı Alparslan Türkeş'in hatıralarından aktarmak daha doğru olur herhalde.

"Bu sıralarda Hasan Ali Yücel Milli Eğitim Bakanı bulunuyordu. Memlekette ise teröre ve baskıya dayanan bir dikta rejimi bütün şiddetiyle hüküm sürmekteydi. Bayramlarda bütün şehirlerimizin sokaklarına "tek parti, tek şef, tek millet" gibi vecizeler taşıyan dövizler asılıyordu. İşte bu hava içinde bir

¹¹Şamil, Bucak, a.g.e., s.115-116.

çok komünistler ve solcular yüksek makam sahiplerinin çeşitli zaafalarını kullanarak üniversitelere, okullara ve önemli müesseselere sızmışlardı.

Tanınmış Türk düşünürü şair ve yazar Nihal Atsız bu sıralarda Boğaziçi Lisesinde edebiyat öğretmeni bulunuyordu ve Orhun Dergisini yayınlamaktaydı. Ve Nihal Atsız, Şükrü Saracoğluna hitap eden iki açık mektup yayınladı. Pek dikkate değer olan ve bir devre, tarihi notunu veren bu ilk mektup, hiç unutulmaması icap eden iki önemli vesikadır.¹²

Orhun dergisinin Mart 1944'teki 15.sayısında, hem Türkçü, hem de başvekil olduğunuz için size bu açık mektubu yazıyorum" diyerek Başbakan Şükrü Saraçoğlu'na seslenmekte olan Atsız, mektubunda İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun Eminönü Halkevi'nde verdiği konferansın bir grup öğrenci tarafından engellenmek istenmesi gibi, son zamanlarda artan gizli solcu yayın ve faaliyetlerden şikayet etmektedir. Orhun'un kapatılmaması halinde, bu aşın hareketlerin belgeleri ile birlikte örneklerini vereceğini bildirmiştir.¹³

Orhun dergisinin Nisan 1944'teki 16.sayısında ikinci mektubu yayınlayan Atsız, Milli Eğitim bünyesinde bulunan Sabahattin Ali, Ahmed Cevad Emre, Pertev Naili Boratav ve Sadrettin Celal Antel gibi solcuların faaliyetlerinden söz ederek, Milli Eğitim Bakanı olan Hasan Ali Yücel'i istifaya çağırmıştır.

7 Nisan 1944 tarihinde görevinden alınan Atsız için yeni bir dönem ve yeni ızdıraplar başlıyordu. Bu iki açık mektubun sonucunda oluşan gelişmeler elbet ki fikrinde sağlam olan Atsız'ı daha da etkilemiş ve Türk milliyetçiliğine daha sıkı sarılmasına neden olmuştur. Fikirlerini daha da olgunlaştırmış ve kendisini destekleyen kitleyi gün yüzüne çıkarmıştır. Özellikle Ankara'ya mahkemeye vardığında bu sevgi seli belirginleşmiştir.

b. 13 Kasım Darbesi

CHP iktidarı yolunda ciddi bir engelin kaldırılması olarak görülen 13 Kasım 1944 darbesi Atsız'ı ve arkadaşlarını ciddi manada etkilemiş, hatta Türk Milliyetçiliğinin temelli öldüğünü düşünmüşlerdir. Bir kısım arkadaşları ayrılrsa da

¹² Alparslan, Türkeş, *1944 Milliyetçilik Olayı*, Kamer Yayınları, İstanbul 1992, s.35-36.

¹³ Şamil, Bucak, a.g.e., s.120.

Atsız mücadelesinde dimdik durmuş ve mücadelesine devam etmiştir. O'na göre şimdi yeni bir dönem başlıyordu, ona bakmak lâzımdı.

c. Kurucu Meclis ve Yeni Anayasa

1960-1961 yılları askeri ihtilalin olduğu yeni bir döneme girildiği yıllarda, Kurucu Meclis toplanmış, yeni anayasayı hazırlıyordu. Yassıada duruşmaları devam etmekteydi. Millî Birlik Komitesi, itibarını ve otoritesini hayli kaybetmişti. Asıl iktidarın, silâhlı kuvvetler içinde teşekkül eden yeni bir "cunta"nın elinde bulunduğu söyleniyordu.

Gerek Kurucu Meclisin çalışmaları, gerek Yassıada'daki duruşmalar, tarafsız ve memleketçi kimseleri tedirgin etmekteydi. Zira yeni anayasayı meydana getirmek üzere toplanan Kurucu Meclis, bir CHP meclisi halinde teşekkül etmişti. Parti kontenjanlarının yanı sıra il temsilcileri, meslekî kuruluşlar, odalar, barolar vb. delegeleri de bu Meclise katılıyorlardı ama, sonuçta yüzde 80 çoğunluğun CHP'li olduğu gözden kaçmıyordu. Bu temayüldeki Meclisten çıkacak bir anayasanın da partizan damga taşımasından endişe ediliyordu.

Yassıada'da, Demokrat Parti ileri gelenlerinin, yani tam bir iktidar kadrosunun tâbi tutulduğu yargılama tarzı, insaf ve adalet duygularını her geçen gün biraz daha zedelemekteydi. Duruşmaları idare eden hâkimin sert, haşın, zaman zaman kaba tutumu, bu zatın peşin hükümlü ve özellikle, seçilmiş olduğu intibaini veriyordu. Salona özel davetiye ile alınan dinleyicilerin, eski iktidar sorumlularını veya onların avukatlarını protesto ederek konuşurmamaları, yuhalamaları, gülüşmeleri, Yassıada Mahkemesinin ciddiyetini iyice zedelemekteydi. Bunlara göz yumulması, hâkimler heyetinin tarafsız olmadığı ve olamayacağı yolundaki kuşkuları doğrular gibiydi.¹⁴

İktidardaki Demokrat Parti'nin bir kısım icraatını Atsızın unutmamasına da imkân yoktu. Bazı çevrelerin tesiri altında kalarak, Atsız'ı öğretmenlikten kütüphaneye memurluğuna tayin eden, yani bir bakıma cezalandıran, aynı Demokrat Parti'ydi. Türk Milliyetçiler Derneği'ni kapatarak, yurt çapında teşkilâatlanmaya başlamış olan milliyetçiliğin ayağına pranga vurması, bu partinin bir başka hatası olmuştu. Milliyetçilik 1960'a kadar manevî bir baskı altında tutulmuş; öldürülmemiş ama oldurulmamıştı da... DP, yine de CHP ile kıyaslanmayacak ölçüde, milliyetçiliğe

¹⁴ Altan, Deliorman, , *Tanıdığım Atsız*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 1978, s.211.

yakın sayılabılırdi. Atsız'ın Demokrat Parti'ye bakışı, aşağı yukarı bu çerçevede içindeydi. Fakat şimdi Demokrat Partililerin maruz kaldıkları akıbeti haksız ve yakışsız buluyordu. Bu akıbetin hazırlanmasında CHP ve İnönü parmağının bulunmasına insanî duygular da eklenince, Yassıada duruşmalarının hukuk dışına kaymış ve politik gösteri halini almış olmasını acı acı tenkit ediyordu.¹⁵ Tek parti zulmünün gerçekleri karşısında susmamış belki de zamanın da zararını gördüğü DP'yi desteklemek zorunda kalmıştır.

d. Anayasa Referandumu

Anayasanın halk oyuna sunulduğu heyecanlı oldu. Yaz ortasıydı (9 Temmuz 1961). Buna rağmen oylamaya katılma nispeti yüksekti. Kabulü için yapılan bütün resmî zorlamalara rağmen, seçmenlerin yüzde 40'ı 1961 Anayasasına “hayır” oyu vermişti. Hele bazı illerde “hayır” oylarının sayısı oldukça yüksekti. Katılma oranının yüzde 80 olduğu dikkate alınır şü sonuç ortaya çıkıyordu: Vatandaşların yüzde 20'si çekimser kalmışlar veya oylarının rengini belli etmekten kaçınmışlardı. Yüzde 32'si yeni anayasaya açıkça “hayır” demişlerdi. “evet” diyenlerin nispeti ise ancak yüzde 48, yani seçmen sayısının yarısından daha azdı. Bu kadar zorlamadan sonra, hele anayasa metni kabul edilmezse askerî rejimin uzayacağı veya yeni cuntaların işbaşına gelebileceği ihtimali de dikkate alındığına göre, bu sonuç pek öyle başarı sayılacak gibi değildi. Hukuken, anayasa yürürlüğe giriyordu ama, kamu vicdanının geniş tasvibine mazhar olduğunu söylemek hayli zordu.

Atsız, referandumda yolsuzluklar yapıldığı inancındaydı. 1946 seçimlerinin ayyuka çıkan hilelerini yaptıran CHP'nin desteğinde ve hattâ nezaretinde bir halk oylamasının da ondan farklı olması beklenemezdi.¹⁶

Hayatını inandığı idealler doğrultusunda yaşamaya adanmış olan Atsız bu baskı ve zorba altında yapılan bir seçimin de doğru olmadığı kanaatine varmıştır. Kendisini halk yanında gören Atsız'ı bu zorba seçim de etkilemiştir.

¹⁵Altan, Deliorman, a.g.e., s. 212-213.

¹⁶Altan, Deliorman, a.g.e., s. 224-226.

BİRİNCİ BÖLÜM

ATSIZ'IN EDEBİ KİŞİLİĞİ, İLMİ HAYATI VE FİKRİ ÖRGÜSÜ

1.1. Edebi kişiliği

“Atsız çeşitli yönleri bulunan bir şahsiyet, fikir adamı, yazar, şair, romancı, bilgine ve öğretmen olarak yaşadığı çağa kuvvetli tesirler vermiştir.”¹⁷ Nihal Atsız, Türk millî fikrinin cumhuriyet döneminde yetişmiş en güçlü temsilcisidir. Türk milliyetçisi olarak Türk Edebiyatı ve Türk Tarihi alanlarında değerli eserler vermiş, millî duyguların gençlik arasında yaşamasına gayret göstermiş bir gönül adamıdır. "Türk bir vazife için yaratılmıştır, o vazife kâinat güzelleştiği zaman biter" diyen Atsız,¹⁸ milletimizin yetiştirdiği en hudut tanımaz idealist bir mütefekkindir. Atsız çok yönlü bir kişiydi. Ülkü adamıydı. Duygulu kuvvetli bir şairdi. Kuvvetli dil bilginiydi. Çok kuvvetli tarihçiydi. Ama bunların hepsinin üstünde ülkü adamıydı.

Atsız'ın edebi kişilik özellikleri arasında romancı ve şair olarak edebî yönü çıkmaktadır.

H. Nihal Atsız, başarılı bir araştırmacı, roman tekniğine yenilik katmış, tarihi ve psikolojik roman dallarında kilometre taşı niteliğinde eserler yaratmış, Türkçü bir düşünür ve sanat adamıdır. Türkçe'ye hakimiyeti ve kendine has üslubu başlı başına bir araştırma konusudur. Dünyada hiç bir düşünürün, düşünce sistemi ve eserleri bütünüyle gerçek hayat ve devlet siyasetiyle üst üste gelmemiştir. Ancak başarılı siyasetçiler bu düşünürlerden ve eserlerinden ilham alarak yeni siyaset kültürleri üretmiş, devlet ve millet hayatını anlamlı kılmışlardır.

H. Nihal Atsız, Ziya Gökalp'in sistemleştirdiği, Atatürk'le siyasi başarıya ulaştırılan Türkçülük akımının edebi eserler ve kültür araştırmalarıyla sürdüren ve sanatçı yaradılışı ile bu birikimi şiir ve romana taşıyan değerli bir düşünce ve sanat adamıdır. Pek çok sanat ve fikir adamı gibi, kendi bilgi, tercih ve algılamalarının dışındaki yaklaşımlara karşı sert ve kapalıdır. Ayrıca Cumhuriyetin ilk aydınlarında hakim olan düşüncelerini açık, kesin ve yüksek sesle dile getirmek hem şahsi üslubu, hem de tercihidir. Türk Edebiyat Tarihi açısından alanlarında tek olan Bozkurtların Ölümü, Bozkurtların Dirilişi, Deli

¹⁷Altan, Deliorman, a.g.e., s. 1.

¹⁸Nihal, Atsız, "Makale", *Atsız Mecmua*, yıl: 1931, sayı: 8, s. 212.

Kurt ve Ruh Adam romanları edebi açıdan hala gerektiği gibi tahlil edilmemiş ve değerlendirmemiştir. Türk edebiyatının dışlanarak unutulmuşluğa terk edilen eserleri arasında objektif eleştirileri beklemekteler.

“Türkçü Hüseyin Nihal Atsız, komünizm, bölgecilik ve mezhepçilik gibi Türk devletinin varlığına yönelmiş zararlı akımlara karşı verdiği büyük Türkçü mücadele, Türk - ülküsü ve tarihi üzerinde yaptığı ilmi çalışmalar, “Kızılelma” ve “Turan” ideallerinin meş’alesini genç gönüllerde tutuşturmak için yazdığı roman ve şiirlerle haklı bir şöhrete ve ölümsüz bir isme sahip olduğu gibi, Cumhuriyet döneminin bütün nesilleri üzerinde çok derin tesirler bırakmış mühim bir şahsiyettir.”¹⁹

Türkçü mücadelesini başlattığı ilk günden itibaren çevresinde milliyetçi bir halka meydana getirmeye muvaffak olanı Atsız, çıkardığı dergiler ve yaptığı Türkçü neşriyat vasıtasıyla milliyetçi bir toplum şuurunun doğmasını gerçekleştirmiştir. Bu arada bir taraftan yerli komünistlerin artan faaliyetlerini sergileyerek devletin mesul kişilerini uyarmaya çalışırken, diğer taraftan da bu faaliyetlerin artmasını önlemeye büyük gayret sarfetmiştir. Atsız’ın bu çalışmaları, kısa zamanda Türk düşmanlarına karşı uymak, Türklük şuuruyla dolu, Türk milletinin değerlerine bağlı, Türkçü bir kadronun yetişmesini sağlamıştır.

Şiir, roman, hikaye ve makale türlerinde yayınladığı eserlerle, Türkçü bir edebiyatın doğmasını da sağlayan Atsız’ın, 1930 yılından itibaren yurdumuzda meydana getirilen milli konulu eserlerin büyük çoğunluğunda giderek artan bir tesiri mevcuttur. Günümüzde isim yapmış veya istikbal vadeden milliyetçi şair ve yazarların en büyük ilham kaynağı, Atsız külliyatıdır.

Atsız’ın Türk düşünce hayatına yaptığı en büyük tesir, bütün meselelere Türkçü bir gözle nasıl bakılabileceği metodunu vermiş olmasıdır. Yabancı kültürlerin yozlaştırdığı bulanık zihinlerin kozmopolit dünyasında değil, tarihin derinliklerinden süzülerek gelen Türkçü bir gözün berrak çerçevesinden meseleleri değerlendirmeyi başaran büyük Türkçü, bilhassa Türk tarihinin karanlık ve yanlış bilinen noktalarını bu metotla aydınlatmıştır ve Türk

¹⁹ Şamil, Bucak, a.g.e., s.334.

düşmanlarının Türk nesillerini tarihinden soğutma yolundaki oyunlarını bozmuştur.²⁰

“Türkçülük davasının kavgasını yalnız fikir ve aksiyon planında değil, aynı zamanda edebiyat sahasında da yapan Nihal Atsız, nazım ve nesir halinde bir çok eser vermiştir. Türk Dili, edebiyatı ve tarihini son derece vakıf olan o, verdiği eserlerle bilhassa yetişen genç nesiller üzerinde son derece müessir olmuştur. “Arınmış ve geliştirilmiş Türkçe” ye taraflar olan Atsız, eserlerinde bu düşüncesine uygun bir dil kullanmıştır. Türk Dil Kurumu’nun ve tam ehliyeti bulunmayan şahısların ortaya attığı uydurma kelimelere itibar etmemiş ve uydurmacılık akımıyla sonuna kadar mücadele etmiştir. Aynı zamanda koyu Osmanlıca’yı da benimsememiş ve Türkçe’de karşılığı bulunan yabancı kelimenin yerine mutlaka Türkçe’sinin kullanılmasını savunmuştur Bu görüşlerinin sonucu olarak, herkesin anlayabileceği bir dil kullanmıştır. Türk dilinin kurallarını ve söz dizinini çok iyi bildiğinden, çok sağlam cümleler kurmuştur. Eserlerinde konunun geçtiği tarihi döneme uygun deyim, terim ve kelimeleri kullanmaya büyük dikkat göstermiştir. Cümleleri arasında kuvvetli bir mantık örgüsü vardır.

Atsız, üslub yönünden kuvvetli bir sanatkârdır. Şiirlerinde akıcı, berrak ve link bir üslub kullanır. Coşkun bir heyecanın çerçevelediği kuvvetli bir romantizm, onun şiir, roman ve hikayelerindeki üslubun karakteristik çizgileridir. İlmî eserleri ve incelemelerinde ise sıfattan çok, fiile ağırlık veren ve sağlam belgelerle desteklenen bir ilim üslubu görülür. Üslubunun diğer bir özelliği de süsten ve özentiden uzak, tabii ve canlı olmasıdır. Nihal Atsız, 1931 yılından ölümüne kadar, şiir türünün az miktarda da olsa başarılı örneklerini vermiştir. Çok temiz bir Türkçe ile meydana getirilen bu şiirlerde, milli veznimiz olan hece vezninin 7, 8, 11, 13 ve 14’lü kalıpları kullanılmıştır. Bu arada az sayıda aruz vezni kullanılarak yazılan şiirleri de mevcuttur. Aruz ile yazılan şiirler daha çok gazel ve kaside tarzında düzenlenmiştir. Hece vezni ile düzenlenen şiirler ise, umumiyetle beyit esasına göre ve mesnevi tarzında kafiyelenmiştir. Ayrıca çok mısralı bentlerden meydana gelen karma şekiller de hece vezni ile yazılmışlardır. Koşma ve varsağı gibi halk şiirinin klasik nazım şekilleri uygulanarak yazılan şiirleride Atsız.. içli ruhu ve karakteristik halk söyleyişi ile aşık tarzının en başarılı

²⁰ Şamil, Bucak, a.g.e., s.335.

örneklerini vücuda getirmiştir. Tarihi bir romantizm ve destanlar devrinin esrarlı dünyasından süzülen büyüleyici havasını coşkun ruh dünyası ile bütünleştiren Atsız, daha çok vatan, Türklük, Türkçülük, Turancılık, ülkü ve kahramanlık temalarını işlemiştir. Ayrıca ölüm, gurbet ve aşk da onun şiirlerinde işlediği konular arasındadır.”²¹

Nihal Atsız’ın nesir yazarlığı yönü, şairlik yönünden daha ağır basar. O, kendi çıkardığı Atsız Mecmua, Orhun, Orkun ve Ötüken dergileri ile diğer dergilerde yayınlanan makaleleri, çeşitli ansiklopedilerdeki maddeleri, roman, hikaye, tarih, edebiyat tarihi, tenkit, tetkik, biyografi ve bibliyografya türlerinde yazdığı eserlerle nesir sahasındaki gücünü ortaya koymuştur.

Türkçe’nin dil kurallarına ve cümle yapma yollarına vakıf olmanın verdiği rahatlıkla zengin, değişik ve sağlam cümleler kurmayı başaran Atsız’ın nesir halindeki eserlerinde kuvvetli bir mantık örgüsü vardır. onun cümlelerindeki ifade kuvveti ve sağlamlığı, biraz da, bol belge ve vesikaya dayanmasından gelir. Aynı zamanda mizacı, ilmi birikimi, şiiri ve şairliği onun üslubunu zenginleştiren unsurlardır.²²

1.2. İlmi Kişiliği

Kişilerin İlmi ve edebi şahsiyetlerini ve kimlerden etkilendiklerini çözerek ilmi kişiliğine ulaşmak için eserlerine bakmak lazım bu bağlamda eserleri yoluyla konuşan Atsız’dan bahsederken, Sadık Tural, eser ile müessir arasındaki münasebetin İlim hayatına yansımaları bakımından önemini şöyle ifade etmektedir. “Şahsiyet (kişilik) kavramını, terim seviyesine çıkararak edebiyat araştırmalarında edebi şahsiyet terimini kullanıyoruz. Bir edebiyat metnini eserini kavramamıza ve de değerlendirmemize yardımcı olan bilgilerimizin bir kısmı, yazarın hayatına ve kişiliğine aittir.”²³

“Atsız, ilim adamıdır. Bu yönüyle hadiselerle ilmi titizlikle yaklaşabilecek ilmi birikimi mevcuttur. İlmi araştırmalarında son derece objektif ve tarafsızdır. İlmi birikiini de Türkçülük sahasında kullanır. Kılı kıer yaran bir hassasiyeti ile tarih araştırmalarında bir hayli mesafe almıştır.”²⁴

²¹ Şamil, Bucak, a.g.e., s.332.

²²Şamil ,Bucak, a.g.e.,s. 333.

²³ Sadık, Tural, , *Şahsiyetler ve Eserler*, Ecdad Yayınları, Ankara 1973, s.10.

²⁴ Şamil, Bucak, a.g.e., s.106

Ancak Her ilim adamı gibi Atsız da belli kaynaklardan beslenmiş, bazı ilim adamlarından etkilenmiştir. Bu etkilenme özellikle tarihçilik alanında olmuştur. Atsız'ı tarihçilik alanında etkileyen şahsiyetlerin başında: Prof. Dr. Zeki Velidî Togan gelmektedir. Zeki Velidî, Başkurdistanda doğmuş, zamanına göre aydın bir çevre içinde büyümüş, ilk öğrenimini babasının ve dayısının medreselerinde görmüştür. Genç yaşında Arapça, Farsça, Rusça, bunları ilâveten Almanca, hattâ Latince öğrenmiştir.

Zeki Velidi'ye Ankara'da bir göreve getirilmiş, kısa süre sonra da İstanbul Darülfünûnu Tarih zümresi müderris muavinliğine (doçentliğe) tayin edilmiştir.

Atsız, yüksek tahsiline, o zaman İstanbul'da bulunan Askerî Tıbbiyede başlamıştı. Üçüncü sınıfta iken disiplinsizlik suçlamasıyla okuldan çıkarılmış, o da zaten Türkoloji'ye meyli olduğu için İstanbul Darülfünûnu Edebiyat Fakültesine girmişti. Zeki Veleddî ile Atsızın kader çizgileri burada kesişmiştir. Atsız, adının henüz Hüseyin Nihâl olduğu dönemde Zeki Velidînin öğrencisi olmuştur. Öğrencilik hayatı başarılı geçmiş, kabiliyeti dolayısıyla hocası Fuat Köprülü tarafından takdir edilerek onun asistanlığına getirilmiştir.

Atsız, Zeki Velidîye ömrünün sonuna kadar saygı ile bağlı kalmıştır. Zeki Velidî, ilim hayatının başından sonuna kadar Cengiz Hanın ve kurduğu devletin Türk olduğunu ileri sürmüştü. Atsız da, onun bu tutumunu benimsemiş.²⁵

Ziya Gökalptan sonra Atsız üzerinde etkili olan şahsiyet Dr. Rıza Nurdur. Rıza Nur, askerî tabip olarak başarılı bir meslek hayatı geçirirken, Osmanlı aydınları için dönemin moda cereyanı olan Jön Türklüğe intisap etmiş, 11 ciltlik "Türk Tarihi" adlı eserini kaleme almış ve Bakanlık neşriyatı arasında yayınlanmasını sağlamıştır.

"Atsız; Dr. Rıza Nur'la Oğuznâme vesilesiyle tanışmıştı. Rıza Nur, Oğuznâme'yi İskenderiye'de yayınlamıştı. Atsız bu neşirden bir tane edinmek istiyordu. Caferoğlu'na sormuştu. O da:

— Kendisine yaz kardaşım, iyi adamdır, gönderir, demişti.

Bunun üzerine İskenderiye'ye bir mektup yazmış, Oğuznâme'den bir nüsha göndermesini rica etmişti. Dr. Rıza Nur da göndermişti. İkisi arasındaki tanışıklık böyle başlamış ve yıllarca, ecel onları ayırana kadar sürüp gitmişti. Birbirlerini

²⁵ www.atsiz.org.

ancak resimlerinden tanıyorlardı. Fakat, uzaktan dahi Atsız, Rıza Nur'un büyük itimadını ve sevgisini kazanmıştı.

Dr. Rıza Nur, sürgünde iken, yurda dönüşünde jlmî ve edebî bir cemiyet kurmayı tasarlıyordu. Altındağ adını taşıyacak bu cemiyetin bir organı olacaktı.

Cemiyet toplantıları haftada bir yapılacak, kitaplar yayınlanacaktı. Cemiyete âza olacakların «Türk cinsi, namuslu, âlim, edip ve Türkçü olmaları» şartı aranacaktı. Rıza Nur bir de liste hazırlamıştı. Kendileri kabul ederlerse, Cemiyete âza yazılacakların arasında Zeki Velidî, Mükrimin Halil, Dr. Süheyl (Ünver), Peyami Safa, Reşad Nuri gibi zevat vardı. Bunların arasına «Nihal» adı ile Atsız'ı da katmıştı.

Atsız, Dr. Rıza Nur'u ilk defa, Mısır'dan geldiği gün görmüştü. Bedriye Atsız'la birlikte onu karşılamaya gitmişlerdi. Vapur rıhtıma yanaştığı zaman önce Rıza Nur, Atsız'ı tanımış ve «Nihâî» diye seslenmişti.

Aslında Atsız, Dr. Rıza Nur'u daha 20 yaşındayken uzaktan tanımıştı. Türk Tarihi adlı eserini okuduğu zaman çok heyecanlanmıştı. Kardeşi Nejdet Sançar da on beş yaşlarındaydı. Atsız, kardeşi ile bahse girdi. Eğer okuyabilirse, her cildi için, okuduktan sonra ona beş kuruş verecekti. Eser 12 ciltti. Nejdet Sançar, 12 cildi o kadar heyecanla ve beğenerek okumuşt ki, bahsi kazanması işten bile olmamıştı. Fakat ağabeyisinin verdiği altmış kuruşu da almamıştı

Rıza Nur Türkiye'ye döndükten sonra Tanrıdağ dergisini çıkarmaya başlamıştı. Bu derginin yayınlanmasında Atsız'ın da yardımı oluyordu. Lâkin, hiçbir hastalığı ve şikâyeti olmayan Rıza Nur, bir gece Taksim'deki apartman dairesinde aniden ölmüştü. Ölüm haberini Atsız'a, o zaman tıp talebesi olan Dr. Küiâhloğlu vermişti. Donup kalmışlardı. Sonra hazırlanmış ve Rıza Nur'un «Tolunay» dediği Bedriye Hanımla birlikte son ziyaretine gitmişlerdi.

Atsız, Dr. Rıza Nur'un manevî evlâdı idi. Doktorun çocuğu olmamıştı. Başka mirasçısı da bulunsun istemiyordu. Bellibaşlı ve en ziyade ehemmiyet verdiği serveti de Sinop'taki kütüphanesiydi. Atsız, manevî evlâdı olarak onun bu mirası ile meşgul olmayı vazife bilmışti.

Öldüğü zaman kabrini yaptırmış, üzerine de «Türklük için yaşadı, öldü» diye yazdırmıştı.

Rıza Nur'un, Atsız'ın şahsiyeti üzerinde değilse bile, fikirlerinin gelişmesi üzerinde tesiri olmuştur. O'nun. hâtırasına bağlılığını şu bir-iki cümle gösterir:

«Son derece şuurlu, uyanık ve engin bir sevgiyle Türklüğe bağlı idi. Her konuda fikri, hem de derin ve kendisine mahsus fikri olan bir mütefekkir. Bütün ömrü boyunca Türklük için yaşamış ve ölümü de o uğurda olmuştur.»²⁶

1.3. Fikri Örgüsü

Atsız'ın ilmi kimliği kendisinin fikri örgüsünü oluşturmuş olup, bu fikirlerinden de taviz vermeden hayatını sürdürmüştür. Bu bağlamda ilim adamı kimliğinden ve fikirlerinden bahsettiğimiz Atsız, bir Türkolog ve tarihçi olarak fikir örgüsünü oluşturan belli kavramları sistemleştirmiş, bu kavramları metodolojik bir platformda sunmuş, ve bu kavramlar üzerinden fikri kavgasını vermiştir. Özellikle Atsız denilince insanların aklına gelen belli kavramlar vardır. Atsız'ın fikir örgüsünü ortaya koyan bu kavramları tanımaya çalışalım.

1.3.1. *Milli Kültür*

Birinci vasfi ülkücülüğü olan, Türklük ülküsünü savunan, Turanın gerçekleşmesini dileyen ve bu bağlamda Türk tarihini bir bütün halinde gören Atsız, milli benliğini koruyamayanların yok olacaklarına dikkat çeker. Özellikle 20. Asırda Türkiye'de Avrupa milletlerine bir hayranlık oluştuğunu ve milli benlik hissinin sarsıldığını belirten Atsız, suçlunun Türk'ün töresi ve kültürü olmadığını kaydederek şu tespiti yapar:

"Eğer, Türk milleti Garptaki milletlerden sefil, perişan, yoksul ve geri ise bu kabahat ne onda ve ne de bizdedir. Ancak geçmiş zamanlarda bu milleti zincirleyen ve sürdüren haricî ve dahilî siyasetlerde, fenalıklarda ve nihayet muahedelerde ve münevverlerdedir.

İyiliklere ve güzelliklere hayran kalarak, zavallıları ve mustarıpleri unutan ve hiçe sayanlar, ancak cılız enerjili ve kısır ruhlu insanlardır. İnsanlığımızda kuvvetli, soy ve cins isek, millî benliğimizi kaybetmeden, âcizlere ve miskinlere

²⁶ Altan, Deliorman, a.g.e., s.,125-128.

yakışan hüsrana ve inkisarlara düşmeden, bu yüksek gördüğümüz milletlere ve memleketlere doğru hamle yapmak mecburiyetindeyiz.²⁷

Türk milletinin, Avrupa ve Amerika'da bulunmayan birçok cevher, fazilet ve asalete sahip olduğunu belirten Atsız, "İrkî asaletimiz, enerjimiz ve insanlık meziyetlerimize dünya milletleri ve büyükleri hayran kalırken, bizim kendi milletimizi hiçe saymamız ve kendi kabiliyetlerimizden ümit kesmemiz eğer fena bir kasta makrunsa alçaklık, böyle bir niyete matuf olmadan inanılmış ise kör gözlü bir budalalıktır." Millî benliğe inanmak, Türk milletinin mukaddes, haklarına, faziletlerine, kabiliyetlerine, cevherine ve asaletlerine inanmak demektir" diyen Atsız, buna iman edenlerin, ülkenin ilmini ve tekniğini yükseltecek büyük başarılar için çalışacağını ve insanlıklarını gösterebileceğini belirtir. Milletine kabiliyetsizlik ve iptidâlik izafe ederek çıktığı kabuğu beğenmeyen ve yabancıların reklâmını yapmakla geçinenleri "soysuz dejenereler ve hiçbir millete intisabı olmayan vatansızlar" olarak nitelendiren Atsız, "Milletimiz, ne fedakârlıkta, ne millet severlikte, ne yaratıcılıkta ve ne de müminlikte hiçbir millettten geri değil ve hatta ileridir demektir."²⁸

1.3.2. Ahlak ve Din

Dini, millet hayatını yükselten, yücelten bir değer olarak gören Atsız, dinin şahsî çıkarlar adına istismarına, yozlaştırılmasına ve yobazlaştırılmasına karşıdır. Hurafelerden arınmış, saf bir İslâmiyet'ten tarafadır. İslâmiyet adına "Arapçılık" propagandasının yapılmasının şiddetle karşısına çıkar ve şöyle der: "Yirminci yüzyılda müspet ilmin ve Batı medeniyetinin ışığı altında medeni milletlerin ve toplumların dine bütün varlıklarıyla sarılmış olduklarını görüyoruz. Çünkü Tanrı inancı ve dolayısıyla din, fert olarak da, millet olarak da vazgeçilmez manevi ve ahlaki büyük bir dayanaktır. Bu sebeple, bugünkü Türk dünyasının dayandığı iki esaslı temelden birisini teşkil eden, İslam dininin, milli varlığımızın ayrılmaz bir parçası olduğuna inanıyoruz."²⁹

Her inancın ahlâkla yürüyeceğine göre, Türkçülükte de sağlam bir ahlâkın bulunmasını birinci şart koşan Atsız, ahlâk konusunda şunları söyler:

²⁷ Nihal, Atsız, "Millî Benlik", *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997, s.193-195.

²⁸ Nihal, Nihal Atsız, "Millî Benlik", *Makaleler III*, s.193-195.

²⁹ Nihal, Atsız, "Türk Milletine Çağrı", *Türk Ülküsü*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997, s.115.

"Ahlâk millet yapısının temelidir. O olmadan hiç bir şey olmaz. Ordu, bilgi, teşkilat gibi şeyler ahlaktan sonra gelir. Biz Türk ahlakına tam olarak sahip bulunduğumuz sürece yükseldik. Yabancıların ahlâkını alarak bozulduğumuz zaman ise geriledik."³⁰

"Bir milletin özellikle gençliğinin ahlâkı önemlidir. Gençlik, kendini saran maddî ve manevî çevrede ahlâk disiplini, ahlâk örnekleri görürse, ahlâksızlığın daima ezileceğinden emin olursa, o zaman kendisi de sağlam ahlaklı olarak yetişir."³¹

"Sözün kıyası: Kendimize dönelim. Ahlâk, edebiyat, musiki, giyim, zevk, yemek, eğlence, hukuk, aile, görenek, gelenek ve her şeyde millî olalım."

"Geçmişin değerlerine saygı... İşte milliyetçiliğin ve ahlâkın baş şartı..."³²

1.3.3. *Milli Kalkınma*

Hayatı boyunca savunduğu Türkçülük ülküsüyle Türk milletini yükseltmeyi, yüceltmeyi ve kalkındırmayı hedefleyen Atsız, kafasındaki ve yüreğindeki fikir örgüsünü "Türk Ülküsü." isimli eserinde sunduğu dokuz maddelik "milli kalkınma" programında cem etmiştir:

1. Türkçüyüz.
2. Arınmış Türkçeciyiz.
3. Yasacıyız.
4. Toplumcuyuz.
5. Milli gelenekçiyiz.
6. Şuurlu demokrasiye taraftarız.
7. Ahlakçıyız.
8. Bilimciyiz.
9. Teknikçiyiz.³³

1.3.4. *Büyük Adamlar*

³⁰Nihal ,Atsız, "Türk Ahlakı", *Makaleler III*, s.165

³¹ Nihal, Atsız, "Gençlik ve Ahlak", *Makaleler III*, s.157

³² Nihal ,Atsız, "Gençlik ve Ahlak" *Türk Ülküsü*, s.83.

³³ Nihal, Atsız, "Türk Milletine Çağrı", *Türk Ülküsü*, s.121.

Büyük hedeflere ulaşmak için insanların kendi soyunu sevmesi, diline sahip çıkması, atalarından tevarüs ettiği törelere (yasalara) saygı göstermesi, kendinden ziyade mensubu bulunduğu toplumu düşünmesi, geleneklerine sahip çıkması, sağlam bir ahlaka sahip olması, her türlü teknik gelişmeyi yakından takip etmesi, yeni teknolojiler geliştirecek bilgilere sahip olması ve adalet ölçüleri içerisinde şuurlu bir demokrasiden yana olması gerektiğini "milli kalkınma programı"nda dile getiren Atsız'ın üzerinde önemle durduğu bir diğer konu da "milli kahramanlar / büyük adamlar"dır.

Millete ve vatana bağlılık bakımından birkaç türlü vatandaş bulunduğunu ve bunların başında "kahramanlar" ve "büyük adamlar" geldiğini belirten Atsız, büyük adamlarda bulunması gereken vasıfları da şöyle maddeleştirmiştir:

"1. Büyük adam her şeyden önce iyi niyet sahibi adamdır. İcraatındaki amiller cemiyetin yükselmesidir. Kendisinin hiçbir menfaat kaygısı yoktur.

2. Büyük adam her devirde fazilet ve meziyet diye tanınan vasıfların birçoğuna birden malik olan adamdır.

3. Büyük adam hususi hayatında da yüksek ve temiz olan adamdır. Bir takım meziyetleri bulunan bir rezil hiçbir zaman büyük değildir.

4. Mevkii için milleti feda eden değil, bilakis gerektiği zaman millet uğruna mevkiini, hatta hayatını verebilen adam büyük adamdır.

5. Hakikatleri görebilen, acı hakikatlere cesaretle bakabilen, haksızlık bilmeyen adam, büyük adamdır.

6. Sözü ile işi arasında tezat bulunmayan, riya ve hileden payı bulunmayan adam büyük adamdır.

7. Büyüklüğün şartlarından biri de zekadır. Ahmaklardan büyük adam çıktığını tarih kaydetmemiştir.

8. Adam seçmesini, her işin ehlini bulmasını bilen adam büyük adamdır.

9. Büyük adam olmak için ailevi şartlar da vardır. Her aileden büyük adam yetişmez. Soysuzlaşmış, çürümüş, morfinman veya alkolik ailelerden büyük adam çıkmaz.

10. Büyük adam şeref hususunda çok titizdir. Verdiği sözden asla dönmez.

11. Büyük adam sorumluluktan kaçmaz³⁴."

³⁴ Nihal, Atsız, "Büyük Adamlar", *Makaleler II*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997, s.11-16.

Büyük adamların pek seyrek yetiştiğini; bir millet için büyük adam yetiştirmek ne kadar büyük bir bahtiyarlaksa, yetiştirmemenin de o kadar büyük bir felaket olduğunu belirten Atsız, Türk tarihinin (hatta tüm dünyanın) en büyük kahramanı olarak Kür Şad'ı görür.

1.3.5. *Ülkü, Ülkücülük ve Türk Ülküsü*

Atsız'ın fikirlerinin merkezinde ülküleri vardır. onun belirleyici en önemli özelliği ülkücülüğüdür. Ülküyü, bir milletin motor gücü olarak kabul eden Atsız, ülküsüz bir milletin, gayesiz bir yığından ibaret olacağını düşünmektedir.

"Ülkü denen nazlı gelin erde şan ister /

Büyük devlet kurmak için büyük han ister" diyen

Atsız, büyük devlet olabilmenin şartının, peşinden gidilen ülkü için mücadele vermek ve gerektiğinde kanını seve seve akıtılabilmek olduğunun altını çizmektedir. Tarihi, milletler mücadelesinden ibaret gören ve milletleri canlı birer organizmaya benzeten Atsız'a göre, bu mücadele sırasında zayıflar ezilip azalır ve hatta kimi durumlarda tamamen ortadan kalkarken; güçlüler çoğalır ve ayakta kalır. Milletler mücadelesindeki azmettirici saikin "milli ülküler" olduğunu belirten Atsız, milletlerin bilinç altında bulunan "yayılp hakim olma" içgüdüsünün ülkücü büyük.adamlar tarafından sistemli hale getirildiğini söyler. Bağımsız olmayan milletlerin istiklâlini kazanmak için kendisine hâkim olan milleti yenmeye mecbur olduğunu, birliğini tamamlamış olanlarınsa fetihler yaparak genişlemeye çalışacağını kaydeden Atsız'a göre mevcut sınırları korumak ve zengin olmak düşüncesinin hiçbir zaman ülkü olamayacağını ifade eder.³⁵

Atsız'a göre ülkü bir milletin hamle gücüdür. Ülküsü olmayan milletler yerinde sayar. Ülkülü topluluklar yürüyen bir yığındır. Sözlük anlamı "and" ve "uzak hedef" demek olan "ülkü", topluluğu aynı yolda yürüten bir kuvvettir ki, bu uğurda insanlar birbirine karşı içten sözleşmiş gibidirler. "Ülküler gerçekte hayalin karışımından doğmuş olan, düne bakarak yarını arayan, milletlere hız veren ve uğrunda ölünen büyük dileklerdir."³⁶

1.3.6. *Türk Milliyetçiliği ve Türkçülük*

³⁵ Nihal ,Atsız, "Ülküler Taaruzidir", *Makaleler III*, s:83

³⁶ Nihal, Atsız, "Türk Ülküsü", *Türk Ülküsü*, s.7-9.

Türkçülüğün, bazı maksatlı çevrelerce iddia edildiği gibi bir hayal olmayıp, geçmişte birkaç kere gerçek olduğu için sağlam bir mesnede dayandığını belirten Atsız, Türkçülüğün teşkilatlanması mecburiyeti üzerinde durarak, bunun için de her zaman en güçlü milliyetçi teşekkülün çatısı altında toplanılmasını, bu teşkilatta geçimsizlik gösterilmemesini, benlik davası güdülmemesini tavsiye eder.

Türkçülük ülküsünü, Turan coğrafyasına (büyük Türkeline) hakim olan Türklerin diğer bütün milletlerden ileri ve üstün olması şeklinde tarif eden Atsız, Türkçülerin vasıflarını ise şöyle sıralar:

"Türkçü, soyunun üstünlüğüne inanmış olan kimsedir.

Türkçü, milli çıkarları şahısların üstünde tutan, milli mukaddesata ve geçmişe saygı gösteren, görev ahlakı yüksek olan, haksızlıklarla savaşta korkusuz bir insandır.

Türkçü, gününü gün eden veya dalkavuk bir insan olamaz. Sert yaşamaktan hoşlanır ve en büyük sertliği de nefesine karşı gösterir.

Türkçü, alçakgönüllü olmaya mecburdur.

Türkçü, yükselmek için değil, yükseltmek içindir.

Türkçülük, bir fikir olduğu kadar da bir inançtır. İnanç olduğu için de tartışmasız, tenkitsiz kabul olunur.

Türkçüler, dayanışmalı, yaşamaya mecburdur. Türkçü, ülküdaşları ile olacak bir geçimsizliğin ülkeye zarar getireceğini bilir.

Türkçü, hiç şüphesiz, Türk'ten olur.

Türkçünün en büyük görevi Türklüğe hizmettir.

Kısacası, Türkçüler 20. yüzyılda Türk milletinin fedakarlarıdır.³⁷

Kökü dışarıda olmayan tek düşünce olarak nitelendirdiği Türkçülüğün düşmanlarını Komünistler, Yahudiler ve dalkavuklar olarak belirleyen Atsız, bu konuda şunları söyler:

"Türk milletinin dışarıdaki düşmanları bütün dünyadır. Bunu tarih bize ebedi bir öğüt halinde hikaye eder. İçerdeki düşmanları ise üç tanedir: Komünist, Yahudi ve dalkavuklar.³⁸

³⁷ Nihal, Atsız, "Türkçülük", *Makaleler III*, s.11.

³⁸ Nihal, Atsız, "Türkçülük" s. 11

1.3.7. Turancılık ve Türk Birliği

"Bizim için en kutlu hedef Turancılıktır" diyen Atsız, bütün Türkleri birleştirmek ülküsünün bütün Türkçülerin en önemli hakkı ve görevi olduğunu söyler. Yeryüzündeki bütün Türklerin birleşmesi ülküsünü "asil bir düşünce" olarak nitelendiren Atsız, bu birliğin sadece kültürel alanda kurulması isteğinin boş ve yanlış olduğunu altını çizerek. Kültür birliğinin ancak siyasi birlik sonunda doğacağına işaret eden Atsız, Turan fikrine muhalif olanların suçlamalarını kendi düşünceleriyle çürütür: "Siyasi sınırlar dışındaki Türklerle uğraşmak macera ise Türk uçakları Kıbrıs'a neden saldırdı? Batı Trakya Türkleriyle, Kerkük Türkleriyle neden bu kadar ilgileniliyor? Dün Hatay'dı. Bugün Kıbrıs, yarın Batı Trakya ve Kerkük. Öbür gün Azerbaycan ve daha ötesi... Bu, budur. Kimse başını kuma sokmasın."³⁹

Atsız, Turancılığı, "tarihî mirasları da dahil olduğu halde bütün Türkleri bir devlet halinde birleştirmek ülküsüdür ve her ölkü gibi nesillere bakan, kan ve can vergisi isteyen, gönüllere heyecan katan bir inançtır" şeklinde tarif eder.

Türklerin vaktiyle birkaç kere birleştiklerini ve mutlu olduklarını belirterek "Millî ölkümüzün ilk maddesini "Bütün Türkler Birleşecektir" diye ifade edebiliriz." diyen Atsız, Türk birliği ve Turancılık ülküsüne karşı olanlar hakkındaki teşhisini şu şekilde ortaya koyar:

"Turancılık ölküsü gibi milleti hızlandırıcı, ahlâka dayalı ve fazilete dayalı kutlu bir ölküyü yermek için, ya damarlarındaki kanı yabancı hissetmek, ya komünist, yâni vatan haini, yahut da millî tarihi Malazgirt 'ten başlatacak kadar cahil olmak lazımdır"⁴⁰

1.3.8. Dil

Tarihi ve ilmi kişiliğinin yanı sıra yukarıda anlattığımız gibi edebi bir kişiliği de olan Atsız'ın dil konusundaki fikirlerini şu şekilde özetleyebiliriz.

"Büyük devlet olmanın şartlarından biri de, zengin ve kudretli bir dile sahip olmaktır. Millî ihmaller dolayısıyla gelişmemiş olan kolcu kuvvetli dilimizi, büyük bir bilim ve sanat dili haline getirmek ihmal olunamayacak bir devamızdır. Ne melezleştirilmiş eski dil, ne de öztürkçe denilen uydurma dil,

³⁹ Nihal, Atsız, "Turancılık", s.33.

⁴⁰ Nihal, Atsız, "Türk Milletine Çağı", *Türk Ölküsü*, s.119.

büyük bilim ve edebiyat dili olamaz. Terimleri Türkçe köklerinden üretme, konuşma dilinde Türkçe'yi veya Türkçeleşmiş seçme esnasında olan bir "Arınmış Türkçe" ye taraftarız. İnsanın yüreği ne ise, milletin dili de odur. Bu değerli varlık, gerçek değerlerden meydana gelecek bir akademi ve millî şuura malik uzmanlar ve sanatçılar eli ile korunmalıdır."⁴¹

1.3.9. *Toplumculuk*

Atsız, ekonomik meselelere toplumcu bir gözle bakar. O'nun toplumculuk anlayışının esasları şöyle tespit edilebilir:

" Millî gelirin adaletle üleştirilmesi, Türk toplumu için de elbette millî bir gayedir. Ferdî ihtiyaçların rahatça karşılanabildiği, refahın yaygın bulunduğu bir ülkede, toplumsal adalet davası gerçekleşmiş olur ve böyle bir davadan bahsetmeye de lüzum kalmaz. Bu sebeple, bir yandan toplumsal adalet tedbirleri alır ve onları sağlam kanuni esaslara bağlarken, diğer taraftan da eğitim ve öğretimi yayarak ve ayrıca memleketimizi iktisadî alanda hızla kalkındırarak, toplumsal adaletin ortamını hazırlamamız gerekir.

Aksi takdirde toplumsal adalet davasının özellikle geri ve yoksul ülkelerde, komünizm silahı haline geleceği asla unutulmamalıdır. Çünkü komünizm; yoksulluk, gerilik ve bilgisizlik bataklıklarında açan bir çiçektir."⁴²

1.3.10. *Komünizm, Siyonizm ve Masonluk*

Bir milletin belki birçok düşmanı olabilir ancak bunlar içinde önem sırasını iyi bellemeli ve onlara düşman olmalı, işte Atsız, bütün Türk düşmanlarına ve bunların en başında da komünizm, Siyonizm ve masonluğa düşmandır.

"Komünizm, artık bütün dünya ve bilhassa bizim için iktisadî bir fikir veya toplumsal bir düzen olmaktan çıkmıştır. Komünizm bugün, yalnız Moskofçuluk demektir" diyen ve komünizmi, ruh ve seciye bakımından soysuzlaşmış binlerce casusu bulunan bir Moskof emperyalizmi olarak vasıflandıran Atsız, Moskofun bizim soy düşmanımız olduğunu, ona taraftarlık

⁴¹ Nihal, Atsız, "Türk Milletine Çağrı", s.119.

⁴² Nihal, Atsız, "Türk Milletine Çağrı", s.119-120.

edenin vatan haini olacağını belirterek, Türkçülük bakımından en alçak vatan hainleri olan komünistlerin yok edilmesi gerektiğini söyler.

Masonluk konusunda ise: " Masonluğu da düşman sayıyoruz. Masonluk, kökü dışarıda olan gizli bir cemiyettir ve milliyetçilikle bağdaşmayanların başvurduğu Türkçülük düşmanı bir teşekküldür. Başlangıçta, Yahudilerin millî çıkarlarını gizli olarak korumak için kurulmuş, zamanla milletlerarası bir hale gelmiştir"⁴³ diyen Atsız, onların gizlice her yere el atıp orayı ele geçirmeye çalışmakta ve bunu başarmakta oldukları belirtilir.

Türkiye'de sacayak halinde Türk düşmanlığı yapan akımlardan birisi de Siyonizm'dir. Atsız, Siyonizm, Yahudi soyunun rahatını ve mutluluğunu, dünya milletlerinin huzursuzluğunda arayan teşkilatlı ve insanlık düşmanı bir fikir olarak tarif eder. O'na göre, Siyonizm'in kendisini, bir devletin millî ülküsü .göstermek yolundaki gayreti, emperyalist isteklerini gizlemek içindir. Birinci Dünya Savaşı'nda, her türlü kılığa girerek Filistin cephesindeki ordumuzu arkadan vuran ve düşmana casusluk eden Siyonistlerin ortaya koyduğu korkunç gerçek, Türkçüleri bu akıma karşı da her zaman uyanık ve tedbirli bulunmaya zorlamıştır.⁴⁴

1.3.11. Ata Töresi

Herkesçe bilinen bir gerçektir ki, âdet ve geleneklerimizin özü, köylerimizde daha saf kalmış ve el'an da yaşar hâldedir. Buralarda, hiç istisnasız, güç bir işin üstesinden gelemeyen bir evlâdı; baba, sende Türk kanı yok mu diye paylar. Ana da bunu, sana sütümü helâl etmem diyerek pekiştirir. Bu sözü; köylü, bilgisi dolayısıyla değil, ama tabiaten atalarından kalmış bir töre olarak söyler. Fakat; o evlâdın fizikî yapısı, buna dayandığı için de, bir gerçeğin ifadesidir.

Aleyhimize sonuçlanmış birçok vak'aların, ata töresi uyuşmazlığından ileri geldiğini görmüştü. Bu da kendini, çok defa bir "ihamet" olarak gösteriyordu. Türkün kuvvetli olduğu zamanlarda pek o kadar belirmiyor ise de, zayıf olduğu zamanlarda açıkça meydana çıkıyordu. Yakın tarihimiz bunun acı örnekleriyle dolu idi.

⁴³ Nihal ,Atsız, "Tarihin Barışmaz Düşmanları", *Makaleler III*, s.301.

⁴⁴ Nihal, Atsız, "Türkçülüğün Önemli Meseleleri", *Türk Ülküsü*, s.106-107.

Balkan Savaşı'nda; 40.000 kişilik Türk Ordusu'nun Selânik Cephesinde Yunanlılara teslimi olayı ile, Edirne'yi 9 ay Balkanlılara karşı kahramanca savunarak, tarihimize, ikinci bir Plevne örneği kazandıran olayın karşılaştırılmasında; elbette ki, her ikisi arasında bir sebep farkı olacaktı. Her ikisinde de dövüşen Mehmetçik aynı idi. Fakat birincinin başındaki kumandan Tahsin Paşa Arnavut'tu. İkincisinin başındaki kumandan Şükrü Paşa, alperenler yadigârı Erzurumlu bir Türk'tü. O şükrü Paşa ki; Bulgar ordularının Edirne zakuşatmasına kahramanca direnip, onların Çorlu-Lüleburgaz arasındaki Karıştıran Savaşını kazanarak Çatalca'ya kadar ilerlemelerine rağmen; şehri teslim etmemiştir.

Bu dayanma gücüdür ki; Türk ordusuna yeni bir mücadele gücü kazandırmış, kaybettiğimiz yerlerin yağmalanmasında birbirlerine düşen düşmanlarımıza tekrar yüklenen ordumuz, Edirne'yi kurtardığı gibi, onları bugünkü sınırlarımızın çok daha ötesine sürmüştür.

Alınacak ders o ki; çöken Vardar-Selânik cephesindeki "İhanet" ile Edirne Müdafaa'sındaki "Celâdet" Türk ata töresini ispatlamıştı!..

Yıllarca, hiçbir ırk, dil, din ve renk farkı gözetmeksizin sahip olduğumuz topraklarda uyguladığımız âdilâne idareye karşı beliren ihanetler ile bizden ayrılıp kopmalar, Türkün kendine dönmesini ve özünü kaybetmeyerek, ona dayanması ve sahip çıkması gerçeğini; bir daha gün ışığına çıkarmıştır. Ne hazindir ki; Türkler, Mekke-Medine Müdafaa'sında bile kendi dindaşlarının "İhanet"ine maruz kalmışlardır...

Demek ki; Türk köylüsünün ata yadigârı kan ve ana sütü töresi doğru idi!..⁴⁵

1.3.12. Irkçılık

Atsız'da doğrudan doğruya bir ırk ayrımcılığı yoktur. Fakat; başkalarının, kendilerini bizden ayrı saymaları karşısında, Türk'ün de kendine dönme görüşü hâkimdir. Onda, ne Almanya'nın Nazi ırkçılığı, ne de Amerika ve Güney Afrika gibi siyah-beyaz ırkçılığı vardır. Bugün medeniyetçe çok ileri bir düzeyde olan Amerika'nın birçok eyaletlerinde siyah-beyaz ayrımı vardır. "Bu yere renkli

⁴⁵ Mehmet, Orhun, , "Atsız Bey ve Türk Tarihi Sistematiği" *Orkun*, Nisan 1999, sayı:14.

şahıslar giremez" veya "burası sadece beyazlara mahsustur" gibi, ihtar ve ikaz yazıları karşımıza çıkar. İşte asıl ırkçılık budur!..⁴⁶

⁴⁶ Mehmet, Orhun, a.g.m., a.y.

İKİNCİ BÖLÜM

ATSIZ'IN TARİHÇİLİĞİ

2.1. GİRİŞ

Atsız'ın tarih anlayışını daha iyi anlamamız için önce Cumhuriyet'e kadar olan tarihçiliğimize kısa bir göz atmalıyız;

“Devlet numunesini hey şeyin üstünde görerek onu din ile eşit sayan eski tarih yazarları, umumiyetle yazdıkları tarihleri bahsettikleri memleketlerin veya milletlerin ismine izafe etmemişlerdir. Onlar (devlet)i makam-ı iktidarda bulunan hanedanın ismine izafe ederler, memleketi o yüksek şahsiyetin ismi ile isimlendirirlerdi. Devleti teşkil eden veya devlete tabi olan insanları da o sülalenin adı ile yad ederlerdi. İktidar makamında bulunan hanedanın düşmesini en büyük hadise zannederlerdi, hatta devletin yıkıldığını zannederlerdi. İktidar makamına gelen sülalenin bir ismi ile bir devletin kurulduğunu yazarlar ve tarihlerine bir fasıl açarlardı. Sülalenin ve hükümetin değişmesini inkıraz ve devletin tesisi mahiyetinde görürlerdi. Artık bundan sonra devletin ismi, milletin ismi ordunun ismi tamamıyla değişir, bir hanedanın ismi ile anılırdı.

Mesela: Türklerde bir şube olan Türkmenlerin İran'a ve Batı Asya'ya hicretlerini müteakip kurdukları develi hanedanın ismi ile(Selçuklu Devleti) anıldı. Selçuklu ailesinin hükümran olduğu memâliki ‘Memleket-i Selçuki'ye’ Türkmenler de ‘Selçuklu Türkleri’ adını vermişlerdi.

Selçuklu ailesi bir asırdan ziyade Asya'da yaşadıkdan sonra bölündü. Valiler istiklallerini ilan ve isyan ettiler. Bu defa devletin ve milletin ismi her valinin mensup bulunduğu hanedanın ismine göre değişmeye başladı. İran'da Harzem Şah ailesi hükümfermâ olduğu için oradaki devletin ismi de Memleket-i Harzemiye' çevrildi. Suriye Ve Azerbaycan'da Atabekiye Devleti' unvanı yaşamağa başladı.

Anadolu'da yine Selçuklu ailesi iktidar mevkiinde olduğu için ‘Selçuklu Devleti’ unvanı baki kaldı. Hanedanlar değişince mütemadiyen devletin, milletin, memleketin ismi değişmiyordu onun için her müverrih mensup olduğu memleketin ve milletin tarihine başlangıç olarak, zamanın da iktidar makamında

bulunan hanedanının saltanatını esas kabul ederdi. ki hanedanı kendinden addetmez, eski hükümeti ayrı bir devlet telakki ederlerdi.

Bizim tarihçilerimiz de aynı zihniyetle hareket ederek milli tarihimiz bir kül halinde derlememişler, devlete müşterek isim vermemişlerdi. Yalnız eskiden Anadolu manasına gelen ‘Rum’ unvanını arada sırada kullanarak padişahlara ‘Rum Sultanları’, memleket ‘İklim-i Rum’ veya sadece ‘Rum’ ordumuza ‘Rum ordusu’ demişlerse de devletin ismini yine hanedanlara nispet ederek ‘Devlet-i Selçuki’ye’, ‘Devleti Karamaniye’, ‘Devlet-i Osmaniye’ tabirlerini kullanmışlardı. (Rum) unvanı devamlı olarak, arada sırada bu suretle kullanılış ise de hanedan isimleri ondan kuvvetli olarak yaşamış, devlet ismi gibi memleket ve millet ismi de ona izafe edilmiş . Bilhassa tarihimizin ismi hanedanlara nispet edilmiştir.⁴⁷

Yınanç’ın Osmanlı ve Selçuklu Devletlerinin tarih kitaplarına yansımaları ile ilgili verdiği örneklerin tüm İslâm devletleri için benzerlerini, gerek kronolojik gerek sadece belli bir bölgeye ve döneme hasredilmiş tüm tarih kitaplarımızda görmemiz mümkündür. Hatta tarih kitaplarının ifadeleriyle dile getirecek olursak, mesela İbn Haldun, tarih kitabının Gazneliler’le ilgili bölümünü, ‘Gazne Melikleri Sebüktegin Oğulları’nın Devleti Hakkındaki Haberler...’ şeklinde açarken, yaklaşık kırk sayfa sonrasında ‘Gurlular’ın Lahor’u İstilas, Hüsrev-Şah’ın Öldürülmesi ve Sebüktegin Oğulları’nın Devletinin Yıkılışı’ şeklinde kapatır. Hemen bu bahsin peşine ‘Karahanlılar’la ilgili bahis açarken, ondan sonra ise ‘Gurlular’ hakkında bilgi verir. Bu bilgiler ve peşine doruda kurulan diğer devletler hakkında bilgi veren İbn Haldun, bu arada, yine Karahanlı ve Gazneliler’in burada yer alan devletlerle olan münasebetlerinden bu devletle alakalı olarak da yer yer bahseder ve daha sonra ‘Türk Selçuklu Devleti Hakkında ki Haberler...’e geçerse Aynı vaziyeti kronolojik İslâm tarihi olarak yazılan İbnü’l – Esir’den örneklendirecek olursak şunları görürüz: ‘Sebüktegin Oğulları Devletinin Kuruluşu’, şeklinde attığı başlığa ilaveten gerek devletin yıkılışı gerekse daha sonra kurulan diğer devletler hakkında özel gölümler açmadan, her yıl hangi bölgede hangi olaylar olmuşsa, Selçuklular ve diğer devletlerden de sırasıyla bahsederek konuları sürdürür.

⁴⁷ M. Halil, Yınanç, , *Milli Tarihimizin Adı*, İstanbul, 1969, s.11-13 (Palabıyık, a.g.e., s.56-58).

Selçuklular zamanındaki tarih yazıcılığı, tüm İslâm dünyasını içeren, bölgesel ve hanedanlara ait olmak üzere üç türde görünmektedir. Ve her üçüne ait bolca örnekler bulmak mümkündür.

Osmanlı devri tarih yazıcılığı ise, genel anlamda dünya ortaçağ tarihçilinden tamamen farklı değildir. Bazen bu dönem vakanüvislerinin az da olsa yönetimi ve yöneticileri kötülediği görülmekle beraber, bu dönemde de efsanelerle gerçek olaylar arasında pek ayrıma gidilmez. Olaylar rivayetlere dayandırılarak gerçekmiş gibi anlatılır. Bir Osmanlı vakanüvisi, yaşadığı yüzyılın içinde ele alındığında ilginç boyutları olan, Farsça tarih yazma işi, bu dönemde ağdalı da olsa, genelde Türkçe olarak devam etmiştir. Bu devirde tarihçiler akidelerinin tesirleriyle kalem oynatmaktadır ki, burada rol alan akide, devlet ve nizam-ı alem ideolojisidir.

Osmanlı tarih yazıcılığının Yavuz zamanına kadar İran tesirinde, Mısır'ın fethinden sora da Arap tesirinde olduğunu söylemek mümkün olmakla beraber, Tanzimat dönemi tarihçiliği hakkında şunlar zikredilebilir:

Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan Tanzimat'a kadar geçen sürede egemen olan dinsel tarih anlayışı yerini yavaş yavaş hanedan tarihi anlayışına bırakmaya başlamıştı. Başka bir deyimle o zamana kadar olayların açıklanmasında ve yorumlanmasında İslâm tarihi temel olarak alındığı halde bu dönemde Osmanlı hanedanı çerçevesinde biçimlenen bir tarih görüşü ortaya çıkmaya başladı. Bu tarih anlayışının başlıca amacı, E.Z. Karal'ın da belirttiği gibi, Osmanlı hanedanı etrafında, cins ve mezhep ayrıntısı göstermeksizin, çeşitli halkları birleştirmek ve böylece Osmanlı İmparatorluğu'nun bütünlüğünü sağlayarak yıkılışını önlemektir.”

Tabii bu tarih ve yazım anlayışlarının döneme hakim olan bilim anlayışı çerçevesinde geliştiği de göz ardı edilmemelidir. O dönemde hakim olan bilim anlayışına da temas edilecek olursa şunlar söylenebilir:

Osmanlıların gelişme çağlarında Avrupa'nın en güçlü devleti olmaları, askeri ve ekonomik üstünlüğe sahip olmaları, zengin maden yataklarını ve ticaret yollarını ellerinde bulundurmaları en son ve en doğru dinin kendilerinde olduğuna inanmaları, Ortaçağ İslâm medeniyetinin tesiriyle, kendilerini maddeten ve manen Avrupalılardan üstün görmelerine yol açmıştı. İlk dönemlerde Avrupa'yı

ve oradaki gelişmeleri yakından izleme imkanına sahip olan Osmanlı İmparatorluğu, zamanla bu idman ve durumunu kaybederek özellikle teknik sahalarda bilgi ithaline başlamıştır. “Bu dönemde Osmanlı, zafer kazanabilmesi için, orduyu modern tekniklerle teçhiz etmeyi ve ‘mütefennin zabıt’ yetiştirmeyi hedef almıştır. Diğer bir ifadeyle Batı modern bilimlerini, askeri ve sivil bazı pratik ihtiyaçları karşılama açısından önemli görülmüştür. Bu anlayış içerisinde kurulan yeni müesseseler ve yapılan tercümelerde, batının gelişmesinin asıl kaynağı olan temel bilimlerini alma yoluna gidilmeyip, kendine has bilimin üretilmesinin gerçekleşmemiş olduğu söylenebilir.”

Tanzimat döneminde, “Osmanlı devlet ve bilim adamlarının büyük bir kısmı Avrupa biliminin özünü kavrayamamışlardır. Batı bilimini tam olarak kavrayabilen devlet ve bilim adamları ise bu anlayışın gerektirdiği müesseseleri kuramamıştır” Düşünce dünyaları açısından “dine dayalı klasik bir metafizik anlayıştan kaçan Osmanlı aydınları ‘müspet’ ve benzeri tarifleri tam yapılmamış ‘slogan kelimelerle batıdaki karışıklıklardan çok uzak sathi ve belirsiz anlayışlara sahip olmuşlardır. Meşrutiyet ve cumhuriyet dönemlerine sarkan bu batı biliminin pozitivist anlayışı ile oluşan ‘müspet’ düşünce, Türkiye’de müşahede ve tecrübe unsurlarından mahrum olarak tezahür etmiştir.”

İhsanoğlu’na göre, yukarıda ifade edilen üstünlük psikolojisi Tanzimat döneminde ortadan kalkmış ve hatta bu durum yerini, batıya teslimiyete bırakmıştır. dönemde ”Batılı gözlemcileri dahi hayrete düşürecek şekilde yayılan materyalistik fikirlerin, o neslin, daha önceki nesilde mevcut benlik bilincinin yok olmasına ve batı karşısında yenik düşmesine yol açtığı söylenebilir.

Osmanlı düşünce hayatının genel karakteristikleri hakkında A.Yaşar Ocak’ın kanaatleri şöyledir.

“1. Osmanlı düşünce hayatı, (siyasi, felsefi, dini ve tasavvufi) bütün boyutlarıyla, XII. Yüzyıldan beri durgunlaşmaya başlamış bulunan klasik İslâm düşüncesinin bir devamıdır. Bu düşünce birikiminin bütün gelenekleri Osmanlılar’dan önce teşekkül etmiş olup aynıyla Osmanlı düşüncesine de yansımış görünmektedir.

2. Osmanlı Devleti’nin, merkezîyetçi yapısı özellikle siyasi ve dini düşünce alanında, geniş ölçüde hâkimiyetini hissettirmiş ve bu alanları İslâm

tarihinin belki hiçbir devrinde olmadığı kadar devletin bu yapısını takviye etmeye ve geliştirmeye yarayacak şekilde kullanılmıştır.. Bu ise belirtilen alanlardaki yaratıcılığı önemli ölçüde engelleyen bir faktör oluşturmuştur. Ayrıca dini düşünce alanında zaman zaman bir tepki oluşturarak alternatif yorumların doğmasına sebebiyet vermiştir.

3. Osmanlı düşünce tarihi, gerçek anlamda bir felsefi düşünce hareketine de şahit olmamış görünmekte, belirli bir dönemde var gibi görünen felsefi çalışmalar ise bizatihi felsefi düşünceye yönelik olmaktan çok, felsefi düşünceyi ve metotlarını tenkit etmeye matuf kelimeler ilmi çerçevesinde faaliyetler olmaktan öteye geçmemiştir. Bu itibarla felsefe ancak dini bilimlere yardımcı olabildiği ölçüde itibar görmüştür denilebilir.

4. Temelde Osmanlı merkezî devlet anlayışının bir sonucu olan bu durumdan belli bir ölçüde tasavvufî düşünceyi istisna etmek kabildir. Tasavvufî düşünce ay heterodoks kalıplar içinde daha serbest bir çerçevede, yahut da görünürde Ehl-i Sünnet çerçevesinde kalmakla beraber, bu çerçeveyi olabildiğince zorlayarak ‘Vahdet-i Vücut’çu eksende kendine bir ölçüde kurtarabilmiştir, Zaman zaman aşırı yorumlara ulaşan bu ‘Vahdet-i Vücut’çu düşüncenin, bir anlamda Osmanlı İslâm anlayışına paralel mistik bir İslâm tarzı oluşturduğunu görebilmek mümkündür, ki Osmanlı tarihi bu ikisinin zaman zaman çatışmalarına sahne olmuştur.”

Bununla birlikte ilk meşrutiyet hareketlerine bağlı olarak tarih tenkit fikirlerinin yayılması Ahmet Vefik Paşa’nın ‘Hikmet-i Tarih’ ve Gelenbevizade Ahmet Tevfik Bey’in Hamidetü’l – Usul’ ismiyle küçük bir risalesinde kendisini gösterdi. Arapça gibi Fransızca’yı da iyi bilen bu iki zat, eserlerinde İbn Haldun’dan başka Fransızların tarih felsefesine ve usulüne dair neşrettikleri eserlerden de istifade etmişlerdir. Ahmet Vefik Paşa’ya göre tarih ilmi, “geçmiş hadiselerin sebep ve hikmeti zuhurunu, milletlerin yükselişinin, inişinin ve inkırazının sebeplerini aydınlatarak istikbali düşünmeye yol açtığından bütün ilimlerin en büyüğü ve en faydalısıdır. Hikmet-i tarihten haberdar olanlar akıl mizanına müracaat ettiklerinden efsane ve safsataya aldanmaktan kurtulurlar ve har devrin fikir cereyanlarında tenkidi nazarla nüfuz edebilirler.... Tarih siyasi vukuat ve esâmi zaptına münhasır değildir, o milletlerin kaynaşmalarını, vukuat-ı

azimenin hakiki ine manalarını meydana vuran ve akıl ayarına dayanan bir fendir.” Gelenbevizade, İbn Haldun’un ‘etvâr’ ve ‘ göçebelerin asabiyeti’ nazariyesini kabul ettiği gibi tarihi kaynakların tenkidinde esas olarak da bu mütefekkirin ‘istidlâl nazariyesi’ni genişletmekte iktifa emiştir. O yunanlı Tukydidés, Polybios ve Tacitus ve François Voltaire, Montesquieu, ve Gibbons gibilerden haberdardır. Her hadisenin sebebi tespit edilmeli. Ona göre ‘usul-i tarihin bir ilim olarak talim ve tedrisi muktazidir.

Osmanlı ilim adamları 19. asrın üçüncü çeyreğinde tarihte usul hakkında düşünmüşlerdir. Müşir Süleyman Paşa da (1836- 1892) 1871’de Harbiye Mektebi talebeleri için ders kitabı olarak neşrettiği ‘ mebani-i İnşâ’ kitabında Fransızca eserlerden istifade ettiği gibi, kendi içtihatlarıyla da bulduğu bazı fikirleri hülâsa etmiştir. Ona göre tarih: 1. Siyasi ve medeni tarih, 2. Ulum ve edebiyat tarihi, 3. Tarihi tabii olmak üzere üçe taksim olunur. Siyasi tarih de: 1. Cihan tarihi 2. Ayrı devletlerin ve milletlerin tarihi ve 3. Hususî tarih olmak üzere tekrar üçe ayrılır. Cihan tarihi, ayrı devletlerin ve milletlerin tarihi ve hususî tarihe örnekler vererek böyle bir tarih yazmanın nasıl olması gerektiğinden bahseder. Süleyman paşa tercüme-i hallerin nasıl yazılacağını, ilmi bir ‘tercüme- hâl’ ile ‘sergüzeşt’i birbirinden ayırmak icap ettiğini anlatmıştır. İlim ve edebiyat tarihi, muhtelif ilimlerin ve sanatın, keza güzel yazıların zuhur ve inkişaflarından, keza tedenni ve inhitatından, tereddüt ve tevessülünden, onların muhtelif çağlarda yaptıkları tesirlerden bahseder. Yine bu dönemde zikredilmesi gereken isimler arasında şüphesiz Tarih-i Osmanî Encümeni ve üyeleri de (kurucu üyeler: Abdurrahman Şeref (son Osmanlı vak’anüvisi), ahmed Tevhîd, Ahmet Refik, Ahmed Midhat, İskender Hoca, Efdaleddin, Diran Kılıkian, Zühdi, Ali Seydî, Karolidi, Mehmed Arif, Necib Asım; muavin üyeler: Ali Emirî Efendi, Tefkik Paşa, Halil Edhem, Safvet, Süleyman Nazif, Arifi Paşa Osman Ferid, Faik Reşad, Mehmed Galib, Musa Kâzım, Mistadikidis) gelmektedir. Abdurrahman şeref başkanlığında,- 27 Kasım 1909 yılında kurulan Encümen, ‘Osmanlı tarihine ait risale, evrak ve kayıtları basmak ve yayınlamakla görevlidir. Bu vesileyle üyelerden Necip Asım ve Mehmet Arif 1919 yılında Encümen’in yayını olarak ‘Osmanlı Tarihi’nin ilk cildini çıkarmışlar fakat arkası gelmemiştir. Fakat İnalçık’a uyararak modern

Tarihçiliğin öncüsü sayılabilecek isimlerden birkaçı üzerinde durmayı yeterli görmekteyiz.

Burada ismi anılması gereken tarihçelerden biri Ahmet Refik (Altınay)'dır. (1882-1937). Ahmet Refiki Tarih Yazıcılığımızda önemli kılan, tarihi, dar bir okur çevresinin inhisarından kurtararak, geniş bir Osmanlı kitlesine sevdirmesidir. Genç yaşta şöhret yapmış, müverrih unvanıyla anılmaya başlamış, bilimsel çalışmaları yanı sıra halk için yazdığı kitaplarla, II. Meşrutiyetin sürekli savaş ortamında tarihe, ulusan bilinç götürücü bir işlev kazandırmıştır.

Ahmet refiki geleneksel Osmanlı tarihçiliğinden ayıran en önemli özelliklerden biri batı tarihçilerini yakından izlemesi ve 19. yy romantik Fransız ve Alman tarihçiliğini uluslaşmadaki işlevini Osmanlı gerçeğine uygulamasıdır.o, biyografi yazıcılığında ustadır (Alimler ve sanatkârlar,Tarihi Simalar, Sokulu vb.).

1917'de Yeni Mecmua'da Gökalp'le birlikte yayınladığı yazılar önemlidir. 1928 de hayat Mecmuası'nda yer alan yunan Müverrihleri ve Latin Müverrihleri yazıları, 1932 yılında çıkan Alman Müverrihleri: Ranke, Mommsen, Treitschke, ve 'Fransız Müverrihler: Michelet , Lavisse, Vandal' başlıklı eserleri, Ahmed Refik'in Batıdaki tarih yazıcılığını nedenli yakından izlediğinin kanıtlarıdır.

Ahmed Refik'i geleneksel Osmanlı tarih yazıcılığından ayıran başka bir özellik sosyal tarihe olan eğilimidir. II.Meşrutiyet'le birlikte Osmanlı , reayası' halk'a dönüşmüş, Türkçülükle birlikte doğan Anadoluculuk hareketiyle 'halka doğru' gidilmiştir.

Bundan böyle, Vak'anüvis geleneğinin saray yörüngeli tarih yazıcılığı aşılıarak , günlük yaşam ya da toplumun yapısına yönelik çalışmalar, tarihin uğraş alanına girmiştir. İttihatçıların deyimleriyle tarih yazıcılığında 'havas'tan 'avam'a geçiş izlenmiştir.

A.Refik üretken zamanında Türk Tarih Kurumuna alınmamış, Darülfünun'daki derslerine son verilmiştir. İnalçık onun eserlerini yedi kategoriye ayırır: Belgelere dayanan araştırma ve belge yazıları (İstanbul Hayatı, Türk Aşiretleri), kaynaklara dayalı edebi dille aydın halk için yazılmış olanlar (Lale devri), siyasi yazıları (iki komite,iki kıta), Hatıra (Kafkas Yollarında), Mektep ve halk için yazılmış eserleri, Çeviriler (Büyük Tarih-i Umumi), edebi esereler (Gönül- Şiir kitabı)'Hicri X1. , XII. Ve XIII. Asırda İstanbul Hayatı' başlıklı

eserlerinde İstanbul'un sosyal,iktisadi yaşamıyla, Evkaf, belediye, iâşe ve gümrük işlerine dair hazine-i evrâkın değerli belgelerini sergilemiştir. Ayrıca tarih-i Osmani Encümeni Mecmuası, Türk Tarih Encümeni Mecmuası ve Darülfünun Edebiyat Fakültesi mecmuası yanı sıra, birçok gazete ve dergide sosyal ve entelektüel tarih kapsamına giren sayısız yazısı yer almıştır.

Bu dönemin bir başka değerli alimi Halil Edhem (Eldem) (1861-1938), Arkeoloji, sanat tarihi, nümizmatik, Epigrafi ve tarih alanlarında batılı tarzda eser veren bilim adamlarındandır. Müze-i Hümayun (Arkeoloji Müzesi)'un kurucusu kardeşi Osman Hamdi Bey'den sonra bu müzenin müdürlüğüne atanmıştır. (1910-1931)

Gazi Mustafa Kemal , Türk Tarih Kurumu'nu kurarken Fuad Köprülü ile beraber Halil Edhem de Kurucuları arasında yer almış, 1931 de İstanbul'dan millet vekili seçilmiş ve 1938 de bu göreve iken vefat etmiştir.”⁴⁸

Atsız'ın tarihi bakışını ve tarihçiliğinin arka plânını oluşturan dönemi ve cumhuriyete kadar tarihçiliğimizi kısaca izah ettikten sonra esas konumuz olan Atsız'ın tarihçiliğine dönebiliriz.

2.1.1. TARİHE BAKIŞI

Atsız tarihi bir ilim, ilmin şubesi veya geçmişi kitaba aktarmak olarak görmüyor, ona göre tarihin ana gayesi eskiden olanları bugünlere anlatmaktır.

"Tarih şuuru"nu ayrı olarak ele alan Atsız Beğ, bu konuya çok önem vermiştir. "Tarih şuuru" milletlerin hafızasıdır, şeklinde tarif eder ve ancak millet olan toplulukların buna sahip olabileceklerini belirten”⁴⁹ Atsız bu konuda şunları söyler.

“Tarih ilim değildir. Müspet ilmin bu kadar ileri olmadığı, ilim şubelerinin bugünkü gibi çok bulunmadığı çağlarda, ilme susamış insan beyni için, tarih de bir ilim olabilirdi. Fakat bugün tarih bir ilim değildir. Tarih, ilim usulleriyle yürüyen bir marifet şubesi de değildir. Tarihin ilmî usulleri olsaydı, bu ilmî usulleri tatbik eden âlimlerin aynı mesele hakkında aynı neticelere varmaları icap ederdi.

⁴⁸ M.Hanefi, Palabıyık, *Mehmet Fuat Köprülünün İlimi Hayatı ve Tarihçiliği*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005, s.56.

⁴⁹ Cengiz, Mete, , *Atsız ve Türk Ülküsü*, Kamer Yayınları, İstanbul, 1994, s.48.

Tarih, evvelce yazılmış veya zapt olunmuş şeyleri yeniden kitaba geçirmekse basit bir hikâyecilik; müphem veya eksik olarak yazılmış veya bize müphem yahut eksik olarak intikal etmiş hâdiselerin doğrusunu bulmaksa mantıkî bir falcılıktır.

Tarihin ana vazifesi eskiden olanları bugünlere anlatmaktır. Hâdiselerin sebepleri hakkında fikir yürütmek meselesi ikinci plânda kalır. Fakat tarihte kargaşalığı doğuran şey de bu ikinci plânda kalan meseledir.”⁵⁰ Burada Atsızın biraz aktarmacı tarih anlayışına sahip olduğunu düşünebiliriz. Ancak böyle bir tarihi bakış açısı yeterli midir, tartışılır.

“Türk tarihi üzerinde yapılan çalışmalarda düşülen hataları Atsız Beğ'e göre şöyle sıralıyabiliriz:

A - Değişen hanedanlar ayrı birer devletmiş gibi alınarak "Türk devlet birlik ve bütünlüğü" yanlış olarak bozulmuştur.

B - Sümer, Elam Akad, Hatti vs. gibi eski ve medenî milletler Türk kabul edilerek büyük bir hataya düşülmüştür.

C - Verilen malumat çoğunlukla hatalıdır.

Bugün dahi tarihçilerimiz çalışmalarında yanlış yoldadırlar. Çünkü sistemleri taklittir. Taklit bir sistem ise Türk tarihi için hatalıdır. Hata, esasta tarihi ele alış tarzlarındadır.

Bu hususu belirten Atsız Bey, Türk tarihi için Türk ilim adamlarınca, bir sistem konması gerektiğini savunur. Bu yeni sistemle işlenecek olan Türk tarihi "yalnız maziye en parlak şekilde göstermekle kalmayarak, ilerisi için de bir yol çizmelidir." diyerek tarih görüşünü ve tarihin metodu yerine nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini ortaya koymuş oluyor.”⁵¹

Tarihin bir metodu olmadığını, tarih metodunun tarihçilerin bir hayal ürünü olduğunu düşünen Atsız, tarihin metodunun tarihin karanlıklarındaki bir hâdisenin doğrusunu çıkaracak mantıklı bir münevver olmak yeterlidir. Bu durum da kişilere göre değişir. Tarihin bir metodu olmadığı fikrine katılmak mümkün değildir.

⁵⁰ Nihal ,Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, *Türk Tarihinde Meseleler*, İfan Yayınları, İstanbul, 1997, s. 8-12

⁵¹ Cengiz, Mete, s. 48-49.

Çünkü hiçbir ilim ya da bilim metotsuz olamaz. Metodunun varlığını kabul etmemesi bekli de tarihi bir ilim olarak görmemesinden kaynaklanmaktadır.

“Tarih metodu denilen şeyi tarihçilerin muhayyilesi uydurmuştur. Tarihçinin sağlam bir insan mantığından başka metodu olamaz. Tarihin karanlıkları arasında kalan bir hâdisenin doğrusunu çıkarmak için veya doğruya yakın bir ihtimali ileri sürmek için mantıklı bir münevver olmak kâfidir. Bu işi yapabilmek için tarih metotlarını ezberlemeğe lüzum yoktur. Tarih metodu denilen şey tarih yazmanın tekniği ise bu da yalnız millete, zamana göre değil, her şahsa göre bile değişir.

Tarihin bir metodu olmamasına, ilim olmamasına rağmen, tarihin milli terbiye ve siyaset sahası için gerekli olduğunu düşünen Atsız şöyle demektedir: “Bununla beraber tarih lâzımdır. Tarihin en büyük faydası millî terbiye ve siyaset sahasındadır. Tarihi olan veya tarihini bilen milletler, tarihi olmayan veya tarihini bilmeyen milletlerden daha kuvvetlidir. Tarihi bilmek millî kudret ve millî kusurları da bilmek demektir. Bundan dolayı bilhassa milleti idare edenlere lâzımdır. Fakat tarih suiistimale çok elverişlidir. Milletın millete, dinin dine, fırkanın firkaya, ailenin aileye, ferdin ferde karşı olan bakışında tarih daima tahrif olunarak suiistimal olunmuş ve tarihte daima büyük yalanlar söylenmiştir. Bu bakımdan tarih ilimden çok felsefeye yakındır.

Hakikatte ilim olmayan tarihe ilim çeşnişi vermek için tarihçiler tarafından türlü türlü usuller takip olunmuştur. Tarih üzerinde münakaşalar olmuş, tarihin en çok nelerden bahsetmesi icap ettiği hakkında birbirine aykırı fikirler ileri sürülmüştür. Fakat en doğru olması lâzım gelen şudur ki, tarihin temeli veya iskeleti siyasî ve askerî vukuattır. Siyasî ve askerî vukuatı en arka plâna atıp ta cemiyetlerin medenî ve iktisadî hayatını tetkik etmek iddiasında bulunan son nazariyeler ve iddialar kendileriyle birlikte okuyucuları da aldatıyorlar demektir. Çünkü iktisadî ve medenî hâdiselerin bugünkü kadar mühim olmadığı veya hiç olmazsa ehemmiyetinin bugünkü kadar takdir olunmadığı eski zamanlardan kalan eksik ve bazen çok eksik, kayıtlara bakarak bunlardan mühim neticeler çıkarmak davası tarih aleyhtarlarının eline kuvvetli bir silâh vermekten başka bir şey değildir. Bundan başka tarihi iktisadî ve maddeci bir gözle görmek cereyanı da son yılların umumî Yahudileşme cereyanının bu sahadaki tecellîsidir.

Tarih doğrudan doğruya bir terbiye vasıtası olduğu için her milletin kendisine göre bir tarih tarzı bulunmalı, fakat bu tarzda yalana yer vermemelidir. Yalan söylemeyi tarihleri şerefli olmayan küçük milletlere bırakmalıdır. Türk milletine gelince bu tarz, en başa askerî hâdiseleri, büyük meydan savaşlarını ve kahramanların hayatını koymaktan başka bir şey olamaz. Bu tarz Türk milletinin geçmişi için olduğu kadar geleceği için de lâzımdır. Yoksa millî terbiye ve irade için faydalı olmayan tarih, ilmî bir sefahatten, manevî bir kokainden başka bir şey değildir.”⁵² Bura da şuna dikkat çekmekte fayda vardır: Atsızın tarih yazıcılığı anlayışından sadece dikkate şayan olayların aktarılması gerektiği fikri çıkarılabilir.

Tarihin metodu olmasa da Türk Tarihini, diğer milletlerin tarihi gibi basit bir tarih değildir. Öyleyse “Türk tarihini nasıl mütalaa ederiz?” sorusunun cevabını Atsız şöyle izaha çalışmaktadır.

“Türk tarihi İngiliz, Alman, Fransız milletlerinin tarihleri gibi mütalaa olunamaz. Zira Türk tarihi onların tarihi kadar basit değildir. Biz bugün dünyadaki belli başlı milletlerin nasıl teşekkül ettiğini biliyoruz. Bunların teşekkülleri tarihin gözü önünde olmuştur. Hâlbuki Türk milleti tarih başladığı zaman teşekkül etmiş bulunuyordu. Bundan başka bu milletlerin tarihi hemen hemen hep aynı dar bir sahada geçtiği için onların tarihini sıraya koymak kolaydır. Fakat Türk tarihi için bu kabil midir? Bazen Çinde, bazen Mısırdaki, bazen Avrupa'nın ortasında gördüğümüz Türklerin tarihini bir çerçeveye sığdırmak güç bir iş gibi gözüktür. Bundan dolayıdır ki, şimdiye kadar Türkler kırk yerde kırk devlet kuran bir millet gibi sayılmış ve Türk tarihini kronolojik ve coğrafi bir tertibe sokmak teşebbüsü görülmemiştir. Burada da Türkçülüğün izleri rahatça görülebiliyor.

Eskiden, tarihin destanla karışık olduğu zamanlarda, Türklerin kafasında daha sistemli bir Türk tarihi telâkkisi vardı. Bugün birçok gizli hakikatler meydana çıktığı için o eski telâkki ile kanmanın imkânı kalmamıştır. Bundan dolayı da biz yeni bir tarih sistemi icat etmek mecburiyetindeyiz. Bugün milliyetçi olduğumuz ve büyük Türk birliğine gittiğimiz için de tarihimize vereceğimiz sistem dileklerimizimize uygun olmalı, bize yalnız maziyi en parlak şekilde göstermekle kalmayarak ilerisi için de bir yol çizmeliyiz.

⁵² Nihal, Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, s.8-12.

Birçok milletler için tarih bir vatan tarihidir. Meselâ Fransızlar için vatan tarihinden başka bir tarih usulü gütmenin imkânı yoktur. Bundan dolayı da Fransızlar için millet, o vatan içinde oturan ve birbirine karışan insanların topluluğundan doğan varlık demektir. Çünkü Fransızlar ne Gol, ne Latin, ne de Cermen olduklarını iddia edemezler. Bu unsurların hepsinin aynı vatanda karışmasından doğan bir millet oldukları için vatan tarihini esas olarak almağa mecburdurlar.

Araplar için tarih bir millet tarihidir. Çünkü vatanlarının sınırları değişik kalmakla beraber bu millet uzun asırlar devletini kaybetmiş, fakat millî varlığını saklamıştır.

İngilizler için ise bir devlet tarihidir. Çünkü vatan dışına çıkınca harsen İngiliz kalmakla beraber İngiliz'den başka bir isim taşıyan İngilizler esas varlıklarını ana devletlerinde korumuşlardır.

Bununla beraber bu taksim katî değildir. Fransızlar için vatan - devlet, İngilizler için devlet - vatan esasının mevcut olduğu da söylenebilir. Katî olan şudur ki: Tarihî kuruluşları başka olan milletler için tarih sistemi de başka başkadır. Bize gelince: bizim şimdiye kadar olan tarihi görüşümüz yanlıştır. Çünkü bizim için millet - devlet esasını kabul etmek millî menfaatlerimiz için daha uygun olduğu halde biz millet tarihi şöyle dursun, devlet ve vatan tarihini bile bir yana bırakarak yalnız sülâle ve rejim tarihini esas olarak kabul ettik. Her sülâleyi bir devlet sayarak şimdiye kadar bu kadar devlet kurduğumuzu ileri sürdük. Güzel! Fakat bu kadar devlet kurduksa bunların hiç birisini yaşatamadık. Elimizde daima bir Türk devleti vardı. Çünkü hakikatte bu kadar devlet kurmuş değil, bu kadar sülâle değiştirmiş bulunuyorduk. Tarihî hayatları uzun olan bütün milletlerde olduğu gibi bizde de bir takım hükümdar sülâleleri geldi. Başka milletler onları yalnız hükümdar sülâlesi diye saydıkları halde biz ayrı devlet telâkki ettik. Hâlbuki muhtelif Türk hükümdar sülâlelerinin zamanlarını ayrı devletlermiş gibi mütalaa etmek yanlıştır. Bilâkis muhtelif devlet telâkki olunan şeyleri sülâle olarak almalıdır. Almanya da, İngiltere de, Fransa da sülâleler nasıl birbirini takip etmişse ve Fransa da Kapet, Burbon, Orlean, Napolyon; Almanya da Saksonya, Frankonya, Baviyera, Habsburg; İngiltere de Anju, Todor, Stuard devletleri yoksa Türkelinde de Kun, Gök Türk, Uygur, Selçuk, Osmanlı devletleri

yoktur. Ancak Kun, Gök Türk, Uygur, Selçuk, Osmanlı sülâleleri vardır. Bazen iki veya daha çok sülâle idaresinde iki veya daha çok Türk siyasî zümrelerinin bulunması ve bunların birbiriyle çarpışması bu kaideyi bozmaz. Nasıl ki Almanya’da düne kadar, aynı zamanda hâkim olan birçok sülâleler bazen birbirleriyle çarpıştıkları, hattâ bunlardan bazılarının Fransızlarla birleşerek öteki Almanlar aleyhine yürüdükleri halde Alman devleti bir devlet sayılıyor idiyse, bizde de aynı şekilde bir devlet olmak iktiza eder. Eğer bütün milletler tarihlerini bizim gibi mütalaa etselerdi o zaman, meselâ İngiltere’de iki gül muharebesinde iki devlet bulunması icap ederdi. Keza Fransa’da kontlukların kuvvetlenip kral nüfuzunun zayıfladığı zamanlarda birkaç devlet birden bulunması lâzım gelirdi. Hele 18 – 19 uncu asır Almanya’sı içinden çıkılmaz bir manzara gösterir, belki de Almanya dediğimiz varlığın inkâr edilmesi lüzumu baş gösterirdi.”⁵³

“Bizim tarihlerimizin böyle aykırı bir şekilde yazılmasında hânedancılık zihniyeti büyük bir âmil olmuştur. Hanedanın kutsi bir mahiyette telâkki olunması, hanedanın düşmesiyle devletin de düştüğü zehabını doğurmuştur. Hâlbuki hakikatte ortada değişen şey günümüzdeki kabine değişmeleriyle kıyas olunacak kadar basittir. Meselâ Türkistan da Gök Türk hanedanının düşmesini tarihler Gök Türk devletinin düşmesi ve Dokuz Oğuz hanedanının kurulmasını yeni bir devlet kurulması gibi sayarlar. Hakikatte ise aynı devlette hanedan değişmiştir. Ahalisi, sınırları, toprağı, teşkilâtı, dili, ananesi bir olan iki devre arasındaki ayrılık yalnız başlarındaki hanedanın ayrı bulunmasıdır. O halde buna nasıl ayrı devlet diye bakabiliriz? Düşünmeli ki Dokuz Oğuz devresi Gök Türk devresinin tekâmülünden ibarettir. Eğer bizdeki hanedan değişmeleri başka milletlerdeki hanedan değişmeleriyle aynı şartlar içinde olmuyorsa bunun sebeplerini milletlerin psikoloji farklarında aramalıdır. Şu halde hanedanları ayrı devlet saymak hânedancılık zihniyetiyle hareket etmek değil midir? Bir de günümüzün tarihinden örnek alalım: Bizde hâkim olan yanlış tarih telâkkisine göre Osmanlı devleti yıkılmış, onun yerine Türkiye Cumhuriyeti gelmiştir. Bu düşünüş de yanlıştır. Çünkü esasen bir Osmanlı devleti yoktu ki yıkılsın. Meydanda bir Osmanlı hanedanı vardı. Yıkılan odur. Yani devlette rejim değişmiştir, işte o kadar! Eğer biz her yıkılan sülâleyi bir devlet gibi gösterirsek

⁵³ Nihal, Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, s.8-12.

bundan biz Türklerin siyasî hayatta istikrara malik olmadığımız, devletlerimizi uzun zaman yaşatamadığımız neticesi çıkar. Milletlerin ruhiyatı asırlar içinde değişmediğine veya pek az değiştiğine göre de Türkiye Cumhuriyetini dahi uzun müddet yaşatamayacağımız hakkında bir düşünceye de yol açar. Bundan kazanacak olan düşmanlarımızdır. Milletlerin tarihinde dâhilî harpler ve tefrikalar görülür. Fakat bundan o devletlerin ikiye ayrıldığı mânâsı çıkmaz. Eğer böyle olursa âdemi merkezîyetçi olan eski Türk idare şekline göre Türklerin pek dağınık bir hayat yaşadıkları, birleşip devlet kuramadıkları gibi bir mânâ da çıkar. Keza bazen dâhilî fetret ve ayrılığın uzun sürdüğü de olur: Anadolu'daki beylikler devri gibi. Fakat bu beyliklerin hepsini birer ayrı devlet saymak büyük bir yanlışlıktır. Çünkü hakikatte olan şey Batı Türklerinin başsız kalmasından ibarettir. Nitekim 1806 – 1871 arasında Almanya da başsız kalmış, fakat kimse Prusya, Bavyera, Saksonya, Vortemberg vesaireyi ayrı birer devlet saymamıştır. Tarih yine Almanya tarihi olarak okutulmuştur. Hâlbuki biz hâlâ her sülâleyi ayrı devlet sayıyor ve tek tek Türkiye tarihi diyince Osmanlı hanedanı ve cumhuriyet devirlerini anlıyoruz.”⁵⁴

Atsız'ın tarihi bakış perspektifi "Türkçülük" penceresindedir. Bundan dolayı tarihi, bir anlamda, Türk tarihi olarak algılayıp bunun üzerinde durmuştur. Ona göre tarih bir milletler mücadelesi ve "dünya bir çarpışma alanıdır. Yaratıcı kuvvet dünyayı bir çarpışma düzeni içinde yaratmış; yaratılanlar çarpışma düzeni içinde bu günlere erişmişlerdir. Bu mücadele zemininde milletler varlıklarını koruyabilmek ve gelişebilmek için bir itici kuvvete dayanır. Bu mücadele içerisinde Atsız, Türk tarihini ilk önce ikiye ayırmaktadır:

- 1- Anayurttaki Türk tarihi,
- 2- Yabancı illerdeki Türk tarihi.⁵⁵

Bu ayırım, milletlerin mücadelesi, özellikle Türk milletinin kendi içindeki mücadelesine binaen yapıyor. Beylikleri yani başsız kalmış aslında devlet olamamış Türk milletlerini dikkate almadığımızda Türk tarihini üç büyük çağa ayırıyor:

- 1- Türklerin İslamiyet'i kabulü olan X. Asra kadar süren uzak doğu medeniyeti çerçevesinde (İslâmiyet'ten önceki) Türk tarihi;

⁵⁴ Nihal, Atsız, "Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır", s.8-12.

⁵⁵ Nihal, Atsız, "Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır", s.12.

2- X. Asırdan Tanzimat'a kadar yani 1839'dan sonraki dönem olan yakın doğu medeniyeti çerçevesinde (İslâmi devirde) Türk tarihi;

3- Batı medeniyeti çerçevesinde Türk tarihi⁵⁶.

Bu devirler Atsız'ın bakış açısıyla daha sonra detaylı olarak açıklanacaktır.

Türk Tarihini Alman Fransız gibi milletlerin tarihi gibi ele alamayacağımızı, Türk Tarihi diğer milletlerin tarihi kadar basit değil, kesintisiz bir bütünden oluştuğundan en eski devirlere indirerek incelenmesi gerektiğini dile getiren Atsız şöyle demektedir: "XV. Yüzyılda, bizde, belirli bir tarih görüşü vardı: Türk tarihinin en eski çağları olarak Oğuz Han destanından bahsolunur, sonra pek kısa bir Selçuk tarihi anlatılarak Osmanlılara geçilirdi. Böylece eski tarihçiler, Osmanlıları daha mühim ve üstün tutmakla beraber, Türk tarihini bir bütün hâlinde gözden geçirirlerdi. Fakat bu tarih görüşü köklenmeden baltalandı. Hele, Hoca Sâdeddin gibi bir müverrihin, eserine doğrudan doğruya Osmanlılarla başlamasından sonra, bizim için Türk tarihi sâdece "Osmanlı Tarihi" olarak kaldı. Ve daha önceki Türklerden, az veya çok, yabancı milletler gibi bahsedilmeye başlandı.

XIX. Yüzyılda Müşir Süleyman Paşa ile başlayan tepki, bu yanlış görüşü sarsmaya başladı. Varlık ve başlangıcımızın Osmanlılardan daha ilerde olduğu anlaşıldı. Eski Türklerden bahseden bölümler okul kitaplarına kadar girmekle beraber, Türk tarihi, sıralanmış bir bütün hâline konulmadı. Çünkü çeşitli hükümdar sülâlelerinin zamanları ayrı ayrı devletlermiş gibi ele alınıyor ve Türkler birçok yerlerde birçok devletler kurup bunlardan hiç birisini uzun müddet yaşatamamış bir millet gibi gösteriliyordu. Hâlbuki gerçek hiç de böyle değildir. Çünkü Türk tarihi aralıksız bir bütündür."⁵⁷ Mesele, onun sistemleştirmekten ibarettir. İşte asıl mesele sistemleşmemek. Belki de Türk Tarihini Osmanlıdan başlatanların esas kaygısı da sistemsizliktir. Göçebe bir millettten devlete geçiş sürecinde sistemleşmemek gayet doğaldır.

Tarihin destanlarla karışık olduğu destanımsı tarih anlayışında Türklerin beyninde sistemli bir tarih anlayışı vardı. Yeni bilgilerin ortaya çıkması, Türk Milleti Tarih başladığı zaman teşekkül etmesi, Türklerin dünyanın değişik

⁵⁶ Nihal, Atsız, *Türk Edebiyatı Tarihi*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997, s.11-12

⁵⁷ Nihal, Atsız, "Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır", s.7-8.

yerlerinde devletler kurması Türk tarihinin kronolojik bir sıraya konulmasını zorlaştırmıştır. Bu konuda Atsız şöyle demektedir:

“Türk milleti tarih başladığı zaman teşekkül etmiş bulunuyordu. Halbuki başka milletlerin tarihi, hemen hemen, hep aynı dar bir alanda geçtiği için, onların tarihlerini sıraya koymak kolaydır. Fakat Türk tarihi için bu, mümkün müdür? Bazen Çin’de, bazen Mısır’da, bazen Avrupa’da gördüğümüz Türklerin tarihini bir çerçeveye sığdırmak güç bir iş gibi gözükür. Bundan dolayıdır ki, şimdiye kadar Türkler, kırk yerde kırk devlet kuran bir millet sayılmış ve Türk tarihini kronolojik bir düzene sokmak teşebbüsü görülmemiştir.”⁵⁸ Bu düşünceye katılmak mümkün değildir. Sülale ya da hanedan olmanın kendine ait bir takım özellikleri vardır. Bunları bura da sıralamak gereksizdir.

Şu halde, hanedanları ayrı devlet saymak, hânedâncılık zihniyeti ile hareket etmek değil midir?

Bir de günümüzün tarihinden örnek alalım: Bizde hâkim olan yanlış tarih telâkkisine göre Osmanlı devleti yıkılmış, onun yerine Türkiye Cumhuriyeti gelmiştir. Bu düşünüş de yanlıştır. Çünkü bir Osmanlı devleti yoktu ki, yıkılmış olsun. Sadece Osmanlı hanedanı vardı. Yıkılan odur. Yâni devlette rejim değişmiştir. İşte o kadar...

Sonra şunu da unutmamak gerek ki, eğer biz, yıkılan sülâleleri devletler gibi gösterirsek, bundan, Türklerin siyâsî hayatta istikrara sahip olamadıkları, devletlerini uzun zaman yaşatamadıkları sonucu da çıkar. Milletlerin ruhiyatı yüzyıllar içinde değişmediğine veya pek az değiştiğine göre, bu, Türkiye Cumhuriyetini de uzun müddet yaşatamayacağımız gibi bir düşünceye yol açabilir. Bundan kazanacak olan da, elbette, biz olamayız.”⁵⁹ Bu düşünce Atsız’ın tarihi bakış açısını en güzel şekilde ortaya koymaktadır. Bir şeyleri kaybetme korkusu Atsız’ı o şeyleri yok sayma sonucuna götürmüştür. Şu var ki siyasi tekâmülünü tamamlamış bir hanedanlık yıkılmaya mahkumdur. Yani onlara hanedan olarak bakmak da bir şeyleri kurtarmıyor.

“Milletlerin hayatında iç savaşlar ve karışıklıklar görülür. Fakat bundan, hiçbir zaman o devletin ikiye ayrıldığı mânâsı çıkmaz. Eğer, böyle olursa,

⁵⁸ Nihal, Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, s.7-8.

⁵⁹ Nihal, Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, s.11-12.

merkeziyetçi olmayan eski Türk idare şekline göre, milletimizin, pek dağınık bir hayat yaşadığı, birleşip devlet kuramadığı gibi bir mânâ da çıkabilir.”⁶⁰

“XI. Yüzyılda batıda, ikinci bir anayurt daha kurulmuştur: Türkiye. Bu da Anadolu, İran, Azerbaycan, Irak ve Kuzey Suriye'den meydana gelen yurttur.

Doğu Türkeli ve Türkiye tarihleri, aralıksız bir bütün hâlinde Türklerin tarihidir. Hem de bu iki vatanın bazen birleşmeleri haliyle. Yabancı illerdeki Türk tarihi ise, hâkim Türk sülâlelerinin yabancı milletlere dayanarak kurdukları devletlerin tarihidir. Bunlar sürekli olmamış, bir Türk sülâlesiyle o sülâlenin buyruğundaki bir Türk ordusunun başka milletlere hükmetmesiyle başlayarak, sonunda, bu Türklerin yabancı çoğunluklar arasında dillerini ve milliyetlerin kaybetmeleri şeklinde devam etmiştir. Bu devletleri, bütün hayatları boyunca Türk devleti saymaya imkân yoktur. Meselâ bugünkü Mısır devleti, Türk askerlerine dayanan bir Türk hanedanı tarafından kurulduğu hâlde, bugün Mısır tamamıyla bir Arap devleti olmuştur. Bunun için, Çin, Hindistan, İran, Doğu Avrupa ve Mısır'da kurulan Türk devletlerini, hanedan ve ordu Türk karakterini taşıdığı müddetçe Türk tarihi kadrosuna sokabiliriz. Hanedan ve ordu Türklüğünü yitirdikten sonra, onları Türk tarihi içinde görmeye imkân yoktur.”⁶¹

Türk tarihini ilk önce anayurt ve yabancılar içinde olmak üzere ikiye ayıran Atsız, aşağıdaki şemayı oluşturmakta ve eksikliklerinin yanlışlarının olacağı düşüncesiyle tarihçiler arasında tartışılarak eksikliklerin düzeltilmesinde açık kapı bırakmaktadır.

Atsız, Doğu Türkeli ve Türkiye tarihlerini şöyle şemalaştırmıştır:

Doğu Türkeli'nde:

1. Şu M. Ö. XII. -M.Ö. VII.
2. Sakalar çağı M. Ö. VII.-M.Ö. III.
3. Kunlar çağı M. Ö. III. - M.S. 216
4. Siyempiler çağı 216–394
5. Aparlar çağı 394-552
6. Gök Türkler çağı 552- 745
7. Dokuz Oğuzlar-On Uygurlar çağı 745–840
8. Uygurlar çağı 840–940

⁶⁰ Nihal, Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, s.12.

⁶¹ Nihal, Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, s.13.

9. Karahanlılar çağı 940–1123
10. Karahıtaylar çağı 1123–1207
11. Sekizler çağı 1207–218
12. Çingizliler çağı 1218–1370
13. Aksak Temirliler çağı 1370–1501
14. Özbekler çağı 1501–1920

Türkiye’de:

1. Selçuklular çağı 1040–1249
2. İlhanlılar çağı 1249–1336
3. Büyük beğlikler çağı 1336–1515
4. Osmanlılar çağı 1515–1922
5. Cumhuriyet çağı 1923’ten itibaren.

Ciddî ilim adamlarından meydana gelecek küçük bir tarihçiler grubu, bu şemayı tartışıp eksik ve yanlış taraflarını bulup düzelttikten sonra, Türk tarihi bu esaslar üzerinde yeniden ele alınmalıdır. Bu yapılmadıkça, okullarda tarihimizi Türk çocuklarına hazmettirmek imkânsız olmaya devam edeceği gibi, milletçe geçmişimize saygısızlık göstermiş olmaktan da kurtulamayız.⁶²

Türk tarihini şemalaştırarak Türk çocuklarına hazmettirmek mümkün değildir. Asıl yapılması gereken Türk tarihini tarihi metodoloji içerisinde gerçek verilerle yeniden düzenleyerek okullarda öğretilmesidir. Aktarmacı değil, didaktik bir tarih şuuru oluşturulmasıdır.

2.2. TÜRK TARİHİNİN MESELELERİ

Atsız hem Türk tarihinin hem de Türkiye tarihinin bir kısım meseleleri olduğunu ve meseleler çözülmeyince milli bir tarih ve milli bir tarih şuuru oluşturulamayacağını söyleyerek Türk ve Türkiye tarihi meselelerini ayrı ayrı izah etmektedir. Meselelerin kaynağı olarak da Meşrutiyet ve Türk Tarih Kurumunu göstermektedir.

“Bütün medenî milletler kendi tarihleri hakkında son ve kesin kararı vermişlerdir. Yâni, tarihlerinin nereden başladığını, hangi çağlara bölündüğünü, kimlerin kendi tarihlerine mal edilmiş olduğunu bilirler ve tarihlerini dolduran

⁶² Nihal, Atsız, “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, s.13-14

insanların adlarının hangi imlâ ile yazılacağı hususunda değişmez kanaatlere mâliktirler. Bize gelince, her hususta olduğu gibi, tarihimizi anlayış konusunda da acıklı bir kargaşalık içinde bulunuyoruz. Tarihimizin nereden başladığı hakkında ortak bir fikrimiz yoktur. Tarihimizin bölündüğü devirler, herkesin keyfine göre değişmektedir. Bazılarının millî kahraman saydığı şahsiyetler, diğerleri tarafından millî düşman sayılıyor: Çingiz Han gibi... Tarihe mal olmuş kahramanların ve şahsiyetlerin adlarını yazmak hususunda da aramızda birlik bulunmuyor. Meşrûtiyetten sonra karışmaya başlayan tarih sistemi, cumhuriyetten sonra tamamen bozuldu ve Tarih Kurumu'nun ilk çalışmaları ile de bugünkü acıklı hâlini aldı.

Hâlbuki eskiden tarih anlayışımız oldukça düzgün ve istikrarlı idi: Eski tarihimiz, efsânevî Oğuz Han ile başlatılır, Selçuklular ve Çingiz ile bitirilirdi. Çingiz, Müslüman olmadığı, için bazen lânetlense bile çok defa kendisinden ve hele çocuklarından saygı ile bahsolunurdu.

Türkiye tarihi ise Anadolu Selçukluları hakkındaki kısa bir başlangıçtan sonra hemen Osmanlılara geçmekle devam ettirilir, Anadolu'nun öteki beyliklerinden ve özellikle bunların büyük olanlarından Türkiye'nin bir bölümünün meşru hükümetleri olarak bahsedilir, Beyleri saygı ile anılırdı. Anadolu Beyliklerinin gayrimeşru sayılması hakkındaki telâkki Fâtih'ten sonra başlamıştır.

Hiç şüphesiz, bu tarih telâkkisi ilmî değildi. Fakat umum tarafından kabul olunmuştu. Yâni tarihi anlayışımızda bir kânun vardı. Kânun, ne de olsa, kanunsuzluktan iyi olduğu için, o zamanki kıt bilgilerle kabul edilen tarih sistemi, bugünkü gelişmiş bilgilerimiz arasındaki şuursuz kargaşalıktan daha doğru idi.

Türk tarihinin, bugünkü, halli hemen gerekli ve pek de güç olmayan meselelerinden bir kısmı şunlardır.”⁶³ diyen Atsız Türk Tarihinin ilk meselesini Türk tarihinin başlangıç meselesi olarak ele almakta ve bu başlangıcı milattan önceye kadar götürmektedir. Niyeti ortak tarih bilinci oluşturmaktır. Zira ortak tarih bilinci olmayan milletlerin bir arada yaşamasının rahatsızlık doğuracağı ve böylece o milletin arasına fesat tohumu ekileceğini ifade etmektedir. Bu nedenle öncelikle Türk tarihinin ilk öncesine inmek gerektiğini düşünmektedir. Bu

⁶³ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, *Türk Tarihinde Meseleler*, s.15-16.

düşünceden hareketle Türk tarihinin meselelerini makalelerinde şöyle dile getirmektedir.

2.2.1. *Türk Tarihinin Başlangıcı Meselesi*

“Bugünkü tarih kitaplarında Türk tarihi umumiyetle Hunlardan, yani Orta Asya Hunlarından başlatılmaktadır. Fakat bu başlangıcı tanımayan tarihçiler de vardır. Bazıları, Türk tarihinin VI. yüzyılda Gök Türklerden başlaması gerektiğini söyledikleri gibi, diğer bazıları da Hunlardan daha önceki zamanlarda, Sakalar çağında başlaması fikrini gütmektedir. Hatta son zamanlarda değerli tarih bilgini Prof. Zeki Velidi Togan, Türkistan'da Sakalardan önce yaşayan ve milâttan önce 1200–300 aralarındaki varlıkları tespit olunan Şu veya Çu adındaki kavmin ilk Türkler olduğunu iddia etmektedir. Şu veya Çu'lardan daha önceki Sümer'lerin de Türk olduğu veya aralarında Türkler bulunduğu hakkındaki bazı ciddî ilim adamlarının fikir, nazariye ve iddiaları vardır. Bütün bu karşı fikirlerin bir sonuca bağlanması, ancak ilmî bir tarih kurultayının ciddî ve uzun tartışmalar sonundaki kararı ile mümkün olabilir. Belki bazı meselelerin çözülmesi için, bugünkü tarih bilgisi yetmez. Fakat ne de olsa işler bir prensibe bağlanır ve önüne gelenin Türk tarihine ayrı bir başlangıç çizmesi gibi korkunç bir olayın önüne geçilir. Bu yapılmazsa, Türk dünyasında birbirine aykırı nazariyeler ve fikirler doğacak ve aralarında gittikçe büyüyen ve soysuzlaşan tartışmalarla belki de milletin aydınları birbirine düşman iki veya üç takıma bölünecektir. Millet, birçok unsurlarla birlikte, ortak tarihin de mahsûlü ve sonucu olduğuna göre, ortak tarih telâkkisi olmayan insanların bir millet hâlinde toplu yaşamaları manevî bir rahatsızlık doğuracak ve uzak gelecek için fesat tohumları atılmış olacaktır.”⁶⁴

Türk Tarihi başlangıcında bir anlaşmazlık varsa doğal olarak Türk tarihi kadrosunda da bir anlaşmazlığın olduğunu düşünen Atsız bu konuyu şöyle aydınlatmaya çalışmaktadır.

2.2.2. *Türk Tarihinin Kadrosu Meselesi*

“Türk tarihinin başlangıcındaki anlaşmazlık, Türk tarihinin kadrosu hakkında da anlaşmazlık demek olmakla beraber, daha sonraki çağlarda kimlerin Türk tarihine sokulacağı meselesi bütün çapraşıklığı ile karşımızda durmaktadır.

⁶⁴ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.16-17.

Meselâ, Karahıtaylar'ın Türkistan'da hâkimiyeti zamanını Türk tarihinin bir devri gibi kabul etmek doğru mudur? Yoksa Karahıtaylar Moğol oldukları için bu devir bir yabancı hâkimiyeti devri midir? Yahut Gazneliler devleti Türk tarihi kadrosuna girer mi, yoksa yabancı halkın oturduğu yerlerde hâkim oldukları için bunların millî kadrodan çıkarılması mı gerekir? Hangi Türklerin tarihi ana vatan tarihidir ve hangilerinininki sömürge veya sâdece hanedan tarihi olarak göz önüne alınmalıdır? Bunlar Türk tarihinin ciddî meseleleridir ve henüz hallolunup kesin bir sonuca varılmış değildir.

Türk tarihinin kadrosu konuşulurken akla gelecek en mühim meselelerden biri Çingiz ve Temir'in millî tarihin kahramanları mı, yoksa ırkımızın düşmanları mı olduğunun tespitidir. Çünkü bu iki mühim şahsiyet hakkında bizim tarihçilerimiz ortak kanaat sahibi değildir. Bir kısım tarihçiler bu iki şahsı Türk sayıyorlar ve onların yarattığı vakalar ve kurdukları devletleri Türk tarihi kadrosuna sokuyorlar. Bazı tarihçiler ise tamamıyla aksini savunuyorlar. Onlara göre Çingiz ve Temir Türk değildir; Moğol veya Tatar'dır. İkisi de ırkî düşmanlarımızdır. Tarihçilerimizden birisi ise Çingiz'i yabancı, Temir'i Türk sayıyor. Aynı milletin tarihçileri arasındaki bu büyük fikir ayrılığı ve görüş farkı, hiçbir millette eşî gösterilemeyecek bir millî anarşidir. Çünkü mesele belirli şahısların iyi mi, kötü mü, büyük mü, küçük mü olduğu meselesi değil, doğrudan doğruya millî tarihe mal edilip edilemeyeceği meselesidir. Bu anlaşmazlıklar Türk tarihinin başlangıcına, mitoloji ile karışık çağlarına ait olsaydı, bir dereceye kadar hoş karşılanabilirdi. Fakat XIII. ve XIV. yüzyıllarda yaşamış olan şahıslar üzerindeki bu fikir kargaşalığı, millî şuurun henüz gereğince uyanmamış olduğunu gösterir. Bu zıt kanaatlerden, hiç şüphesiz bir tanesi doğru, diğerleri yanlıştır. Yakın geçmişteki en büyük ana meseleler üzerinde doğruyu bulup çıkaramamak ise tarih belgelerinin eksikliğini değil, tarihî ve millî şuurun azlığını veya yokluğunu gösterir.”⁶⁵ Bu düşüncelere katılmamak haksızlık olur. Gerçekten de ortak bir tarih şuurunun oluşturulması tarihin aydınlatılması noktasında kaçınılmazdır.

Atsız Tarihi Çağların ayrılış meselsini de indi bir yaklaşım olarak benimsemiş olup, Türk Tarihinin Çağlara ayrılışını şöyle açıklamıştır.

⁶⁵ Nihal Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.17-18.

2.2.3. *Türk Tarihinin Çağları Meselesi*

“Tarihin ilkçağ, ortaçağ gibi devirlere ayrılmasının pek indî olduğu artık anlaşılmalıdır. Çünkü bu ayrılışlar bütün insanlığa göre değil, bir kıta veya bir kısım milletlere göre yapılmıştır. Taş devri, maden devri nasıl bütün kavimlerde aynı zamanlarda başlamıyorsa; ortaçağ, yeniçağ gibi zamanlar da (eğer fikir hayatındaki tekâmül merhalelerini göstermek için kullanılıyorsa) bütün milletlerde aynı devri gösteremez. Eski Türk tarihini, ilkçağda Türk tarihi, ortaçağda Türk tarihi diye bölümlere ayırmak ilmî değildir. Batı Avrupa'nın kendisine göre yaptığı bir sınıflandırmaya körü körüne uymak elbette doğru olmaz.

Tarihimizi millî görüşe göre sınıflandırma teşebbüsü şimdiye kadar yalnız Dr. Rıza Nur ile Prof. Zeki Velidi Togan tarafından yapılmıştır. Rıza Nur, Türk tarihini "Eski Türk Tarihi" (= Türe ve Yasa Devri = Millî Devir), "Yeni Türk Tarihi" (= Müslümanlık Devri = Dinî Devir) ve "Taze Türk Tarihi" (= Yeniden Doğuş ve Uyanma = İkinci Millî Devir) olarak başlıca üç çağa ayırdığı gibi Zeki Velidi Togan da XVI. Yüzyıl ortasına kadar ilerleme ve yükselme çağı, Birinci Cihan Savaşı sonuna kadar gerileme ve çökme çağı ve birinci Cihan Savaşından sonra da üçüncü bir çağ olmak üzere üç ana çağa bölmektedir. Fakat bu iki sınıflandırma kimse tarafından dikkate alınmamıştır.”⁶⁶

Tarihi kişiliği yanı sıra edebi bir kişiliğe de sahip olan Atsız bir takım özel adların yazılışında belli bir imlâya malik olunamamasını milli bir ayıp olarak nitelemektedir.

2.2.4. *Adların İmlâsı Meselesi*

“Türk tarihindeki birtakım özel adların belli bir imlâyâ mâlik olmayışı da millî ayıplarımızdan biridir. XIII. Yüzyıl kahramanının adı Çingiz mi Cengiz mi? Sonra Temir mi, Temür mü, Timur mu? Tıpkı bunlar gibi prens unvânı olan kelime "tigin" mi, "tegin" mi? Karahanlı kahramanının adı Buğra mı, Boğra mı yazılmak gerek? Bu fikrî kararsızlıklar birçok yanlışlara yol açıyor. Bir yanlışın nasıl kökleştiğine en güzel örnek, Gök Türklerin ilk kağanı Bumun veya Bumin'in adında görülmektedir. Eski harflerle yazıldığı zaman "ı" ve "i" farkı belli olmadığı

⁶⁶ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.18-19.

için yeni harflerden sonra bu kağanın adı Bumin şeklinde yazılmış ve tarih kitaplarına, piyeslere, soyadlarına kadar bu yanlış şekliyle girip yerleşmiştir.

Görülüyor ki, tarihimizi anlayış ve ele alış tarzımız karışıklık içindedir. Bu karışıklığın içinden ne şahıslar, ne de özel teşekküller çıkamaz. Bu karışıklığı önlemek için resmî bir teşekkül lâzımdır. Böyle resmî bir teşekkül, Türk tarihinin meselelerini karara bağlamak için bir kurultay toplamalı ve kurultayda meseleler ilmî açıdan ele alınarak değerlendirilmeli ve tartışılmalı, karşılıklı iddialar basılarak umumî efkâra sunulmalıdır. Ancak, millî ve ilmî fikrin hâkim olacağı böyle bir kurultaydır ki, Türk tarihinin meselelerine bir çözüm yolu bulabilir.”⁶⁷

Türk Tarihinde bir kısım sorunların olduğunu ifade eden atsız bu durum sonucunda Türkiye Tarihine yansıyan bir kısım meselelerin doğduğunu düşünmekte ve bu meseleleri de şöyle izaha çalışmaktadır.

2.3. TÜRKİYE TARİHİNİN MESELELERİ

Türkiye tarihi hem kendi içinde hem de geçmişiyile bağlantıları noktasında çeşitli açılardan tartışılmaya açık bir özellik gösterir.

“Umumî Türk tarihinin olduğu gibi Türkiye tarihinin de çözülmemiş meseleleri vardır ki, bunlar, bir sonuca bağlanmadan ne okullarda millî menfaat hesabına tarih öğretiler, ne de Türkiye Türklerinde millî tarih şuuru yaratılabilir.

Bugün, umumî Türk tarihinin olduğu gibi Türkiye tarihinin başlangıcı da belli değildir. Hattâ daha acıklı olarak, tarihî bir çağda kurulmuş olan Türkiye'nin başlangıcı hususunda, bugün, aramızda ikilik vardır. Bir millet, kendi tarihinin başlangıcını, tarihî bilgilerin azlığı yüzünden bilmezse, bu, o kadar mühim bir eksiklik sayılamaz. Fakat tarihin çok iyi bilinen çağları içinde gelişmiş bir devletin kurulduğu zaman üzerinde fikir ayrılığı varsa, bu, ancak bir fikir kargaşalığının ifadesidir. Devletlerinin kuruluş yılında anlaşmazlığa düşmek, dedelerinin kim olduğu hakkında anlaşmazlığa düşen torunlara benzemek demektir.”⁶⁸

⁶⁷ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.19-20.

⁶⁸ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.21.

Türkiye Tarihi başlangıç meselesini özetlerken “Dedelerinin kim olduğu hakkında anlaşmazlığa düşen torunlar” benzetmesini yapan atsız Türkiye tarihinin ana meselelerini şöyle sıralamaktadır.

Bir devletin başlangıcını tespit etmek gerektiğini, başlangıcı bilinmeyen bir devletin medeniyet teşkil etmeyeceğini savunan atsız Türkiye tarihi başlangıcı hakkında şu tezini ileri sürmüştür.

2.3.1. *Türkiye Tarihinin Başlangıcı Meselesi*

“Türkiye tarihi Fransa, İngiltere ve Almanya'ya nispetle yenidir. Eski veya yeni olmak büyük bir mânâ ifade etmez. Böyle olduğu hâlde, nedense, insanlarda ve milletlerde, devletlerinin eski olması ruhî isteği vardır. Ancak, bu ruhî hâl, tarihi değiştirmeye kadar varmamalıdır. Bir zamanlar, Anadolu'daki varlığımızı milâttan 2.000 yıl önceye götürmek düşüncesiyle Hititlerin Türk olduğu iddia edilmişti. Hâlbuki bir memleketin tapusuna mâlik olmak için mutlaka ilk ahâlisi olmak lâzımdır diye düşünmek de boştur. Böyle olunca, bugün var olan milletlerin hemen hepsinin, yaşadıkları topraklarda yabancı sayılmaları gerekir, hele Amerikalıların durumu büsbütün güçleşirdi. Sonra, Hititler Türk bile olsa, onlar ortadan kalktıktan iki bin yıl sonra aynı topraklarda kurulan yeni Türk devleti eskisinin devamı sayılamaz.

Türkiye tarihinin Selçuklularla başladığı, bugün, bütün ciddî tarihçiler tarafından kabul edilmiştir. Bunu ilk defa ortaya atan merhum Dr. Rıza Nur'dur. İlmî ve tarihî gerçek de bundan ibarettir. Ancak, kesin bir tarih söylemek gerekince, bunda birliğe rastlanamıyor. Birçoklarının fikrine göre, tarihimiz, 1071 Malazgirt Savaşı ile başlamaktadır. Fakat bu fikirde kesin bir isabet olduğu söylenemez. Çünkü Malazgirt Savaşı, kurulmuş bir devletin, yâni Selçukluların, komşuları Bizans ile yaptıkları bir savaştır ve bu çarpışmadan sonra yeni bir devlet kurulmuş değil, zaten var olan bir devlete Küçük Asya'nın kapıları açılmıştır. 1940 yılında "Dokuz Yüzüncü Yıl Dönümü" adı ile yayınladığım bir broşürde, devletimizin kuruluş yılı olarak, Horasan'da Tuğrul Beyin istiklâl ilân ettiği 1040 yılını almış ve 1940 yılında bu devletin 900 yılını tamamladığını, fakat resmî teşekküller tarafından bir anma töreni yapılmadığı için o küçük broşürün bu görevi yerine getirmek üzere yazıldığını bildirmiştim. O zaman savunduğum fikir şuydu: Bu devlet 1040 yılında Horasan'da Selçuklu Tuğrul Bey'in padişahlığı ile

kurulmuş, sonra büyüyerek diğer birçok topraklarla birlikte Anadolu'yu da kendisine eklemiştir. Fakat tarihin garip bir cilvesi olarak bu devlet, üzerinde kurulmuş olduğu toprakları kaybetmiş, kuruluşundan sonra fethettiği yerlerde tutunmuştur. Bu garip tarihî gidiş, başka devletlerin tarihinde yoktur. Almanya, Fransa, İngiltere ilk kuruldukları toprakları sonra elden çıkarmamışlardır. Tarihçilerimizi şaşırmanın bu olduğunu sanıyorum.

Türkiye tarihini Malazgirt'ten başlatmak isteyen tarihçilerimiz, bu tarihten sonra Anadolu'da ayrı sultanlar bulunduğunu, bundan dolayı da bunun yeni ve ayrı bir devlet demek olduğunu ileri sürüyorlar. Anadolu'da ayrı sultanlar bulunması bu ülkenin tamamen ayrı ve bağımsız bir devlet olduğunu göstermez. Eski Türk devlet sisteminin merkeziyetçi olmadığını hatırlamak, Anadolu sultanlığının ayrı bir devlet demek sayılamayacağını belirtmeye yeter. Gök Türklerde de iki, hatta bazen dört kağan bulunuyordu. Kağanlar, iç işlerinde bağımsızdılar. Fakat bu ayrı ayrı iki veya dört devlet demek değildi. Bunun gibi, Selçuk devletinde de dört sultan bulunuyor, fakat bunların üçü Horasan'daki büyük sultana tabî olarak yaşıyordu. O halde, Türkiye'nin başlangıcı olarak hangi tarihi kabul edeceğiz? 1040 yılını mı, yoksa 1071'i mi?

Bana göre doğru olan birincisidir. Fakat benim bu fikirde bulunmam, hatta çoğunluğun bana taraftar olması hiçbir mânâ taşımaz. Aramızda tek fikir hâkim olmadıkça, evvelce de söylediğim gibi, uzak gelecek için fesat tohumları atılmış olur. Bu anlaşmazlığı ve fikir kargaşalığını da ancak bir tarih kurultayı önleyebilir. Kesin bir sonuca varıldıktan sonra, bütün tarih kitapları artık o başlangıç yılına göre kaleme alınır. Bir devletin hangi tarihte başladığını tespit etmek pek mühimdir. Başlangıç yılı belli olmayan devlet, medenî bir teşekkül sayılamaz.”⁶⁹

Atsız Türkiye tarihini ana çağlara ayırabilmek için hegemonyalar meselesi üzerinde durmuştur. Ana çağların belirlenebilmesi için gücü elinde bulunduran padişahların bilinmesi gerekir diyen atsız bu bağlamda Osmanlı padişahları sayısını ve hükümdar sülalesini mesele haline getirerek konuyu şöyle izah etmektedir:

2.3.2. Türkiye Tarihinde Hegemonyalar Meselesi

⁶⁹ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.21-24.

“Bu mesele, Türkiye tarihinin ana çağlara bölünmesi meselesidir. Türkiye tarihinin yalnız Osmanlılardan ibaret olmayıp Selçuklulardan başladığını Osmanlı Meb'usan Meclisi'nde bir nutukta söyleyen ve bu fikri ilk defa ortaya atan merhum Rıza Nur Bey, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra yayınladığı 12 ciltlik Türk Tarihi'nde, Türkiye tarihini Selçuklular, Beylikler, Osmanlılar diye üç ana bölüme ayırmaktadır ki, onun bu sınıflandırması birçokları tarafından kabul olunmuştur.

Başka bir tarihçi ise, Türkiye'de sırasıyla, Dânişmendli, Selçuklu, Karamanlı, Osmanlı hegemonyalarının bulunduğunu söylemektedir. Bu fikre göre Anadolu'daki Türklerin Horasan'daki büyük Selçuk devletine bağlantısı yoktur. Ben ise, bu hususta ancak Selçuklu, İlhanlı, Beylikler ve Osmanlı hâkimiyetlerinin bahis konusu olabileceğini ileri sürüyorum. İlhanlıları yabancı ve hattâ düşman sayan Anadolu zihniyete göre, bu sınıflandırmanın büyük itirazlara uğrayacağı muhakkaktır. Fakat bu çeşitli fikirlerden hangisinin doğru ve ilmî olduğu ise, ancak bir tarih kurultayında anlaşılabilir. Burada konuşacak bilginler fikirlerini savunmak için büyük çalışmalara koyulacaklarından, belki yeni tarihi belgeler ve gerçekler de ortaya çıkar. Medenî milletler kendi tarihlerindeki hükümdar sülâlelerini kesin şekilde bilirler. Bilmedikleri şey, çok defa, ilk hanedanın ilk hükümdarlarına ait tahta çıkış ve ölüm tarihleridir. Biz ise, Türkiye'de hangi hanedanların yüksek hâkimiyeti elinde tutmuş olduğunu bile bilmiyoruz.”⁷⁰

2.3.3. Osmanlı Padişahlarının Sayısı Meselesi

“Şimdiye kadar kaç Osmanlı pâdişâhı geldiği hakkında dahî ortak kanaatimiz yoktur. Klasik telâkkiye göre Osman Gazi ile başlayan ve VI. Mehmed ile biten Osmanlı pâdişâhları VI. Mehmed, V. Murad, IV. Mustafa, III. Osman, III. Ahmed, III. Selim, II. Bayazıd, II. Süleyman, II. Mahmud, II. Abdülhamit, I. Orhan, I. İbrahim, I. Abdülmecit, I. Abdülaziz olmak üzere 36 kişidir. Fakat acaba bu telakki doğru mudur? Yıldırım Bayazıd'ın oğulları olan Süleyman, Mûsâ ve Mustafa Çelebiler ile Fâtih'in oğlu Sultan Cem de Osmanlı pâdişâhları arasında değil midir? Şimdiye kadarki Osmanlı tarihî, saltanatı ele geçiren pâdişâhların meşru olduğunu belirtmek düşüncesiyle yazıldığından, bazı tarihî gerçekler kasten örtbas edilmiş olamaz mı? Bizce Osmanlı pâdişâhları klasik 36 kişiden ibaret değildir. Nitekim XIV. Yüzyılda yaşayıp bugünkü bilgimize göre ilk Osmanlı

⁷⁰ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.24-25.

tarihini yazan meşhur şâir Ahmedî, Yıldırım Bayazıd'dan sonraki Osmanlı pâdişâhı olarak Süleyman Çelebi'yi tanıdığı gibi, II. Murad ve Fâtih devirlerinde yaşayıp Behçetüt-Tevârih adlı umumî tarihi yazan Şükrullah da Yıldırım'dan sonra Süleyman Çelebi'nin hükümdarlık ettiğini kabul etmektedir. Şükrullah, Süleyman Çelebiden sonra Anadolu'da Çelebi Sultan Mehmed, Rumeli'de de Mûsâ Çelebi olmak üzere iki pâdişâhın birden tahta çıktığını yazmaktadır.

Şükrullah'tan biraz daha sonraki müverrih Âşık Paşaoğlu'nda da Süleyman Çelebinin Osmanlı pâdişâhı sayıldığına dair bazı imâlar vardır.

Daha sonraki Osmanlı müverrihleri tarafından Süleyman Çelebi ile Mûsâ Çelebi'nin pâdişâh sayılmayışının sebebi, iç kavgalardan sonra diğerlerinin öldürülecek Çelebi Sultan Mehmed neslinin hâkimiyete geçmiş olması ve ihtimâl ki, o zaman meşru sayılmayan bir saltanatın meşru gösterilmek istenmesidir. Son devir tarihçilerinin çoğu ve bu arada "Osmanlı Tarihi Kronolojisi" adı ile bir eser yayınlayan İsmail Hami Dânişmend, Süleyman ve Musa Çelebileri Osmanlı pâdişâhları arasında saymamakta, sebep olarak da bunların bütün Osmanlı ülkesine sahip olamadıklarını ileri sürmektedir. Hâlbuki eski Tarih Encümeni üyelerinden merhum Ali Seydi Bey, 1329 da yayınladığı Osmanlı Tarihi'nde Yıldırım Bayazıd'dan sonra Çelebi Süleyman'ı beşinci pâdişâh olarak, ondan sonra da Mûsâ Çelebi'yi altıncı pâdişâh olarak kabul etmektedir. O zaman devletin başkenti Edirne olduğundan başkente hâkim olan şehzadenin meşru hükümdar sayılması da bir dereceye kadar doğrudur. Yine Yıldırım Bayazıd'ın oğullarından Mustafa Çelebi'nin Rumeli'de, Fâtih'in oğlu Sultan Cem'in de Anadolu'da padişahlıklarını tanıttırılmış olmaları ve aylarca, hattâ yıllarca hükümdarlık etmiş bulunmaları dolayısıyla, bunların da bir kalem de hükümdarlar silsilesinden atılmaları doğru değildir. Birçok Beylere ve vezirlere hükümdarlıklarını kabul ettiren para bastıran, ordusu olan ve memleketin büyük bir kısmında uzun zaman padişahlık eden bir prensin pâdişâh sayılıp sayılmayacağı, ancak, ilmî bir kurultayda karar altına alınabilir. Fakat mesele bu kadar da değildir. Son yıllarda Osman Gazi ile Orhan Gazi arasında başka bir pâdişâhın da hükümdarlık ettiği iddia olunmuştur. Amasya Tarihi müverrihi merhum Hüseyin Hüsâmeddin Efendi, Tarih Encümeni Mecmuasındaki bir etüdü ile Osman Gazi'den sonra Osmanlı tahtına oğlu Ali Erden Bey'in geçtiğini, dört yıl padişahlıktan sonra diğer

Anadolu Beylerinden yardım gören kardeşi Orhan Gazi tarafından tahttan indirildiğini iddia etmiştir. Bizans kaynaklarında da buna benzer bir vaka kayıtlı olduğu için Hüseyin Hüsâmeddin Efendinin iddiası ciddiyetle tartışılmaya değer mâhiyettir.”⁷¹

Tüm eserlerinde tarihi kimliğine ilaveten filoloji bilgisini de konuşuran Atsız Umumi Türk Tarihinde olmakla birlikte özellikle Osmanlı Tarihindeki Terimler ve Özel Adların İmlâsı üzerinde durarak bu konuyu şöyle izaha çalışmaktadır:

2.3.4. Osmanlı Tarihindeki Terimlerle Özel Adların İmlâsı Meselesi

“Umumî Türk tarihinde de bulunan bu mesele, Osmanlı tarihinde belki daha şiddetle kendini göstermektedir. Okul kitaplarında olsun, ilmî eserlerde olsun özel adlardaki "d-t" meselesi keyfi imlâyâ tâbi olmakta devam etmektedir. Tarihteki Ahmed, Mehmed, Mahmud adlarının sonu "d" ile mi, "t" ile mi yazılacaktır? Bu hususta ortak bir kanaat yoktur. Yeni harflerin kabulünden sonra azalacağına, büsbütün artan imlâ anarşisi, tarihî adlara da sirayet etmiştir. Ben, tarihi şahsiyetlerin adlarının asıllarındaki şekilleriyle, yani Ahmed, Mahmud şeklinde yazılmasına taraftarım. Bugün yaşayanlar ise kendi adlarını istedikleri imlâ ile yazmakta serbesttirler. Başkaları da onların bu hakkına uymaya mecburdur.

Tarihi terimlerin imlâsı da ayrı bir meseledir. Osmanlı devrinin başbakanları olan şahısların unvânı hangi imlâ ile yazılacaktır? Bazıları bunun da aslındaki imlâ ile "sadr-ı âzam" şeklinde yazılmasını uygun buluyor. Ben ise Türkçeleşip halka mal olmuş bulunan bu kelimeyi umumun söyleyişi üzere "sadırzam" şeklinde yazmayı doğru sayıyorum. Bunun gibi, diyanet işleri başkanı olan zâtın unvanı, eski okuyuşa göre "şeyhülislâm" mı, yoksa halk söyleşi şeklinde "şehislâm" mı yazılmalıdır? Türlü türlü prensiplere göre yazılan ve manevî bir güçsüzlüğün belirtisi olan bu hâle de ancak ilmî bir kongre son verebilir.”⁷²

Atsız'ın istediği şey tarih sorunlarının çözülmesi için bir “Tarih Kurultay”ı, İmla hatalarının çözülmesi için de “İlmi bir Kongre”nin yapılmasıdır.

⁷¹ Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.25-27.

⁷² Nihal, Atsız, “Türk Tarihinin Meseleleri”, s.27-28.

Türk ve Türkiye tarihinde bir kısım meselelerin olduğunu savunan Atsız 4 Mayıs 1952 de Ankara'da verdiği konferansta devletin kuruluşunu açıklarken Türklerin çok devlet kurmadığı, çok devlet kurmanın bir meziyet değil bir başarısızlık olduğunu vurgulamış ve devletimizin kuruluşunu şu iki savaşla detaylı olarak izah etmiştir.

2.4.DEVLETİMİZİN KURULUŞU, DANDANAKAN VE MALAZGİRT SAVAŞI

Tarih boyunca çeşitli beylikler ve devletler kuran milletimiz Orta Asya dan Anadolu'ya doğru hareket ettiği zamandan itibaren dünya coğrafyasını ve dünya tarihini yönlendirecek etkileşimler yaratmıştır. Atsız bu etkileşimleri şöyle izah etmiştir:

“Mensûp olmakla övündüğümüz Türk ırkı, şimdiye kadar birçok devlet kuran bir topluluk gibi gösterilmiş ve bu netice, bir gerçek diye herkes tarafından kabul edilmiştir. "Çok devlet kurmak", ilk bakışta bir meziyet gibi gözükmekle beraber, dikkatle mütalâa olununca böyle olmadığı anlaşılır. Çünkü "çok devlet kurmak" iddiası kabul edilince bunun tabîî neticesi olarak bu devletlerin gayet kısa ömürlü birer müessese olduğu da benimsenmiş olur ki, bundan da Türklerin devamlı devlet kurmak kabiliyetinden yoksun, istikrarsız bir millet oldukları sonucu çıkar.

Acaba gerçek bu mudur? Türkler hakikaten çok, fakat ömürsüz devletler kuran bir millet midir? Bu fikir, Türk milliyetçilerinin de fikri olabilir mi?

Türkçülük bir dünya görüşüne mâlik olmalı ve onun kıyafetten takvime, soyadından aile telâkkisine kadar her şeyi kendi açısından mütalâa eden fikirleri bulunmalıdır. Bu mütalâalar millî şahsiyet yaratacak ve millî şahsiyetin değeri nispetinde bize kıymet kazandıracaktır. Ben, şimdi devletimiz hakkındaki fikirlerimi açıklayacak ve mesele üzerinde Türkçüleri düşünmeye çağıracağım: Otuz yıllık tarihimizde biz iki devlet kurduk. Birincisi, tarihin karanlıklarından itibaren başlayarak son çağa kadar gelen ve kaybedilen devlet, yani Türkistan'daki, asıl anayurttaki devlet; ikincisi de XI. Yüzyılda kurulup günümüze kadar gelen Önasya'daki devlet, yani bizim devletimiz. Anayurt dışında kurulan devletler bu hesabın dışındadır. "Çok devlet" iddiası hükümdar

hanedanlarını devlet sayan şark tarihçilerinin bize aşılıp kabul ettirdikleri yanlış telâkkiden doğuyor. Türkler, tarih yapan, fakat yazamayan bir millet olarak tanınmışlardır. Kendilerinden bahsettikleri Orkun yazıtlarında bile: 'Yukarda mavi gök, aşağıda kara toprak yaratıldıktan sonra ikisi arasında insanoğulları yaratılmış, insanoğulları üzerine atalarım Bumun Kağan, İstemi Kağan hâkim olmuş" şeklinde gayet kayıtsız ve kısa bir ifâde kullanmışlar ve dikkate şayandır ki, insanoğulları olarak da yalnız Türkleri saymışlardır. Müslüman olduktan sonra ise, Arap, Acem tarihçilerinin telâkkilerini tamamıyla benimsemişler, her hanedanı ayrı bir devlet ve hanedanlar arasındaki çarpışmaları millî savaşlar saymak gibi yanlışlıklara düşmüşlerdir. Türkçü görüş bu telâkkiyi reddeder. Bizim telakkimiz tarihin gerçeklerini kendi açımızdan gören bir telâkkidir. Tarihi, olduğundan büyük veya değişik göstermeye lüzum kalmadan kendi görüşümüzü ortaya sürmeye ve başkalarının, hakkımızdaki görüşlerini kabul etmek gibi bir aşağılık duygusundan uzak bulunmaya mecburuz; kendimizi halklarının gözü ile tanıyacak değiliz. Size bir örnek vereceğim: Bazı coğrafya kitaplarında "falan yüzyılda dünyanın bilinen kısımları" diye haritalar vardır ve bu haritalarda öz yurdumuz meçhul bölümler arasında gösterilmiştir. Atalarımızın oturduğu yerleri herhangi bir yüzyılda, herhangi bir millet bilmeyip de kendisince meçhul yerlerden sayar ve biz de bunu aynen kabul edersek bu, objektif bir görüş mü, yoksa gaflet mi olur?Eskiden okul kitaplarında millî tarihimiz Hicrî 699'daki "İstiklâl-i Osmânî" ile başlardı. Şimdi öyle başlanmıyor ama çok çok 1071 Malazgirt Savaşı'na kadar gidiliyor ve Anadolu'yu dolduran Karamanoğulları, Aydınogulları gibi Beylikler ayrı birer devlet olarak sayılıyor. Bu telâkki hâlâ hanedanları millettten üstün tutmak zihniyetinin neticesidir.

Devletimiz şu şekilde kurulmuştur: XI. Yüzyılda anayurtta, yâni Türkistan da Karahanlılar sülâlesi vardı. Anayurt dışında ve Karahanlılarla sınırdaş olarak da yine Türkler tarafından kurulmuş Gazneliler devleti bulunuyordu. Atalarımız olan Türkmenler, yâni Oğuzlarla Karlukların Müslüman çoğunluğu bu iki Türk devleti arasında onların hâkimiyet ihtiraslarına âlet olduktan sonra Gazneliler tarafından kendilerine verilen topraklara girdiler. Fakat askerliklerindeki kuvvet ve şiddet dolayısıyla tabî oldukları devleti ürkütmekte gecikmediler. Gazneliler, Türkmenlerin kudretini kırmak için başkanları Arslan Yabgu'yu yakalayarak

hapsettilerse de başlarını kaybetmek onların gücünü kırmak şöyle dursun, aksine hınçlarını arttırdı ve Gaznelilerle yapılan bir sıra çarpışmalardan sonra nihayet 1040 ta kazanılan Dandânanan Meydan Savaşı ile Horasan'da bağımsız bir devlet kuruldu. İşte Horasan'da kurulan bu devlet, İslâm müverrihlerinin Selçuk Devleti dediği bu yeni teşekkül, bizim devletimiz, yâni Türkiye'dir.”⁷³

Türklerin bir çok devlet kurmadığını söyleyen atsız, Türkiye Tarihinin 1040 Dandanakan savaşı ile başladığını, 1071 Malazgirt savaşı ile de Anadolu kapılarının açıldığına inanmaktadır.

“Horasan'da kurulan bu devlet Azerbaycan, Irak, Suriye ve Anadolu'yu sonradan fethetmiş ve en son aldığı Anadolu'nun kapılan 1071 Malazgirt Savaşı ile açılmıştır. Selçukların Türkiye'si İslâmiyet'ten önceki ve sonraki bütün zamanlarda olduğu gibi, birkaç hükümdarla birden idare olunurdu. Devletin genişliği ve Türk hâkimiyet telâkkisi bunu gerektiriyordu. Selçuk Türkiyesi'nde dört sultan bulunuyor, fakat bunlardan üçü Horasan'daki büyük sultanı baş tanıyordu. "Rum" yâni Anadolu'daki sultan bu tabî hükümdarlardan birisiydi. Bütün eski tarihimizde olduğu gibi tâbî hükümdarlar büyük sultana danışmadan yabancı komşularıyla ve hattâ bazen birbirleriyle de çarpışıyorlar, fakat bu hâl, Avrupa milletlerinde de gördüğümüz gibi devletin birliğini bozmuyordu.

Türkiye'nin tarihindeki garip bir tecelli ile devletimiz, bütün diğer devletlerden farklı olarak kurulduğu toprakları kaybedip sonradan aldığı topraklar üzerinde tutunan tek devlet örneği olarak kalmıştır. Almanya, İngiltere, Fransa hâlâ kuruldukları topraklar üzerindedir ve normal olanı da budur. Fransa Galya'yı kaybedip de nüfusunun yarısı Kuzey Afrika'ya yerleşse veya İngiltere Britanya adasının güney bölgesinden çıkarılıp İskoçya'ya sığınsa bu durum tabîî sayılabilir mi? Sayılamaz. Onun gibi bizim de kurulduğumuz toprakları, hâlâ Türk'le dolu ve bu devleti kuranların mezarları ile süslü toprakları unutamayıp hissen oraya bağlı kalmamız kadar tabîî bir netice olamaz.⁷⁴

Erdemle kurulan devletlerin bekasının daha sağlam olacağına, temelinde rezillik bulunan devletlerin ise çabuk çökeceğine inanan Atsız, kurulan Türkiye Devletinin ilk başkanının kim olduğunu ve niçin Türkiye Devletinin başına Tuğrul Bey'in geçirildiğini şöyle izaha çalışmıştır.

⁷³ Nihal, Atsız, “Devletimizin Kuruluşu”, *Türk Tarihinde Meseleler*, s.29-32.

⁷⁴ Nihal, Atsız, “Devletimizin Kuruluşu”, s.32.

“Aile, toplum veya devlet, herhangi biri olursa olsun bir topluluk erdemle kurulursa sağlam olur. Temelinde rezillik bulunursa çabuk çöker. Devletimiz erdemle kurulan bir topluluktur. Tarihe yiğitlik ve feragatle girmiştir. Devlet kurulduğu zaman başkanlığa üç aday vardı. Fakat bu mevkide en büyükleri olan Mûsâ Yabgu veya en kahramanları olan Çağrı Bey değil, en küçükleri Tuğrul Bey geçirildi. Bunda, savaş meydanlarındaki çelik kılıçlı demir bileklilerin, barıştaki insanî kalplerinden taşan bir şefkat duygusunun izlerini de görüyoruz. Çünkü Tuğrul Bey’in çocuğu olmuyordu. Amcası ve kardeşi onun bu büyük ıstırabını devlet başkanlığı ile gidermek yolunu tuttular. İşte devletimizin ilk başkanı, büyük Sultan Gazi Tuğrul Bey’dir.”⁷⁵

Türklerin bir çok devlet kurmadığını, Beylerin merkezi otoriteye bağlı olduklarını, Türklerin kendi aralarında yaptığı savaşların kardeş kavgası olduğunu savunan Atsız bunu örneklerle açıklamıştır.

“Selçuk hanedanından sonra bu devletin başında Çengiz hanedanı bulunmuş, büyük Çengiz imparatorluğunun batı kolu olan ilhanlılar, ağırlık merkezleri Azerbaycan olduğu halde Türkiye’yi yürütmüşlerdir. Şimdiye kadar Çengiz çocukları, bizim tarihlerimizde Moğol veya Tatar diye anılarak yabancı bir devlet ve hanedan gibi gösterilmiştir. Gerçeğe uymayan bu fikri kabul edince Türklerin uzun bir zaman yabancı hâkimiyeti altında yaşadığını da kabul etmek gerekir ki, bu da şimdiye kadar hiçbir zaman bağımsızlığını kaybetmemiş bir millet olduğumuz hakkındaki övüncümüzü ortadan kaldırır. Eski Gök Türklerden indiği, çağdaş müverrihler tarafından kabul edilen Çengiz Han kültür ve ülkü bakımından da Türk’tü. Onun yabancı gösteren şey, XIII. yüzyılda artık Müslüman bir millet olan Türkler arasında eski dine bağlı kalan bir azınlığa mensup oluşu, bir de Moğollar üzerinde hâkim bir ailenin ferdi olarak Arap ve Acemler tarafından Moğol diye ilân edilmişidir.

İkinci hanedanımız olan İlhanlıların en büyük hizmeti Anadolu ve Azerbaycan’ı kesin suretle Türkleştirmeleridir. Çünkü XI. Yüzyıl başlarında en iyimser hesaplara bir buçuk milyon tahmin edilen Türkmenlerin Anadolu’ya yerleşenleri yarım milyondan fazla değildi ve bu nüfus yüzyıl kadar da Lâtin ve Cermen Avrupası’na karşı amansız savunma savaşları yapmak mecburiyetinde

⁷⁵ Nihal, Atsız, “Devletimizin Kuruluşu”, s.32-33.

kalmıştı. 1. Kılıç Arslan'ın haçlı sürülerine karşı toplayabildiği Türk kuvveti elli bin kişiyi ancak buluyordu. İşte bu kadar az olan Anadolu Türklerinin tarihte Hindistan, Çin ve Mısır'daki hâkim Türklerin başına gelen "erime" felâketine uğramamaları, İlhanlıların Anadolu'ya getirdikleri yeni Türk unsurları ve Anadolu ile Azerbaycan'daki yabancıları büyük ölçüde sürmeleriyle kabil olmuştur. Bunu vahşet sayan Avrupalıların Türkistan'da büyük kırgınlar yapan ve teslim olan bazı şehirlerin ahâlisini topyekun öldürten Makedonyalı İskender'e "büyük" sıfatını vermeleri mantıksızlığın ve biraz da bize karşı kinin mahsulüdür. Avrupalılar bütün Asya milletlerini yenebildikleri halde Türklerin tek başlarına bütün batı dünyasına karşı yüzyıllarca süren şerefli mücâdele ve savunmasını unutamıyorlar. Onun için kendilerinde ve başkalarında normal gördüklerini bizde kusur olarak ileri sürüyorlar. İlhanlıların Azerbaycan kesin olarak Türkleştirmeleri Acemleri de garip iddialara sevk ediyor: Onların fikrinde "Moğollar" Azerbaycan'ı alıp Acem olan ahâlisinin diline iğneler sokmak suretiyle halkı "Türkçe" konuşmaya zorlamışlardır. Bir milletin, diline iğne sokulduğu için yabancı bir dili topyekun öğrenerek konuşmaya başlanmasının gerçekte bağdaştırılmasındaki gülünçlük meydandadır.

İlhanlılar çağında bu devlet Tebriz ve Meraga civarından idare olunmuştur. Nasıl İznik, Konya, Kayseri, Bursa, Edirne, İstanbul, Ankara şehirleri başkentlik yapmışsa Azerbaycan'ın şehirleri de bir zamanlar ayın vazifeyi görmüştür. Bu, hareketliliğin, enerjinin ve gençliğin alâmetidir. Nitekim milletimiz XX. Yüzyılın medenî milletleri içinde göçebe halka mâlik tek milletse bu onun geriliğinden çok yaşama kabiliyetini ve gençliğini gösterir. Anadolu'da bizden önceki Hitit vesaire milletleri mahveden sıtma gibi hastalıklar Türkleri yok edemedi, edemeyecek. Köy ve kasabada sıtmadan kırılanların yerini derhal yayla ve dağdaki göçebeler işgal ederek siperde ölen askerlerin yerini tutan yeni kuvvetler gibi tarih ve zaman içindeki vazifelerini almaktadırlar.

Yüz yıl süren İlhanlı hanedanı sırasında yanlış tarih telâkkisinin müstakil hükümdarlar saydığı Osman Gazi ve onun oğlu Orhan Gazi birer şanlı uç bezinden başka bir şey değildir.

Yine aynı yanlış tarih telâkkisi Temir'in yabancı, Tatar ve düşman sayılması sonucunu doğurmuştur. Temir veya Türkistanlıların söyleyiş şekline

göre Aksak Temir Bek, Kunlar, Gök Türkler ve Çengiz gibi mefkûrevî Türk devletini gerçekleştirmek isteyen bir hükümdardır. Onu bizim, yani Türkiye Türklerinin millî düşmanımız saymak yanlıştır, günahdır. Milliyetçi bir tarih görüşü Ankara Savaşı'nı bir kardeş kavgası saymak mecburiyetindedir. Ankara Savaşı'nda Aksak Temir ordusundaki Türkmenlerin sayısı belki de Yıldırım ordusundakilerden daha çoktu. Bu kadar insan vatan hâini miydi? Bu kadar çok vatan hâininin bir araya gelmesine imkân var mı? Onlar bu kavgayı bir hanedan ve otorite kavgası sayıyorlardı. Aksak Temir Bek umumî Türklük bakımından suç işlemiş midir? Bunu tartışmayı bir yana bırakıyorum. Çünkü her insanda kusur bulunacağını kabul ediyoruz. Tarihimizin en büyük fertleri olarak düşünebileceğimiz Fâtih, Yavuz, Kânûnî hatta Alp Arslan'da kusur yok muydu? Gene en büyük fertler sayacağımız Mete'de, Kür Şad'da, Tonyukuk'ta, Kül Tegin'de birtakım kusurlar bulunmaz mı? Elbette Aksak Temir de büyük Türklük bakımından birtakım hatalı hareketler yapmıştır. Fakat o ilerisini görebilen bir insandı, İslav tehlikesini görmüş ve Yıldırım'a Rus-Leh-Litvan sürüsünü müştereken imha etmek teklifini yapmıştır. Avrupa şövalye ordularını tepeleyen en büyük şövalye Yıldırım, maalesef bunu reddetmiştir.

Aksak Temir, yalnız büyük Türk şâiri Abdülhak Hamid tarafından başka bir görüşle mütalâa edilmiş ve kendisine hak verilmiştir. Hamid'in "Kambur" adı altında birleştirdiği bir eseri vardır: İlhan, Tarhan, Tayıflar Geçidi, Ruhlar, Arziler. İlk ikisi dünyada, üçüncü ve dördüncüsü uhreviyet âleminde, sonuncusu yine dünyada geçen ve birbirinin zeyli olan bu eserlerin üçüncüsünde Aksak Temir'in ruhu da konuşmaktadır. Eserlerin baş kahramanı olan Kambur, Hamid'in kendisidir. Şâir bütün fikirlerini, felsefesini, her şeyini ona söyletmektedir. Kambur'un kendisi olduğunu bizzat tasrih ediyor.

Her halde büyük adamlardaki altıncı duygunun, sezginin tesiri ile Hamid, onun ülküsünü kavramış, takdir etmişti, Hamid, Tayıflar Geçidinde Temir'in ruhuna şöyle dedirtiyor:

Temir'i Anadolu'yu yenip dağıttıktan sonra bırakıp gitmekle suçlandırmak da yanlıştır. Çelebi Sultan Mehmed ve oğlu II. Murad, Türkistan'daki Temir ile oğlu Şâhrûh'a tâbî birer hükümdardılar. Bu suretle de bir Türk birliği bilfiil tahakkuk etmişti. Bütün Türkiye'deki Osmanlı hanedanının hâkimiyeti ancak

Fâti̇h devrinde başlamış ve Cumhuriyete kadar devam etmiştir. Şimdi Trk olarak düşünelim: Selçuk, İlhanlı, Temir, Osmanlı hanedanları ile Cumhuriyet devri hep birden bir tek devletin hayatını teşkil etmiyor mu? Bunları ayrı devletler gibi görmek kendi kendimizi parçalamak olmaz mı? Temir ile Yıldırım iki düşman ordusunun kumandanları olunca birbirlerine karşı çok sert davranan Karamanoğulları ile Osmanoğullarını veya Osmanlılarla Karakoyunluları da ayrı devletler ve millî düşmanlar saymak mecburiyeti doğmaz mı? Tarihimize bakarken şu veya bu hanedanın tarafını tutarak kendimizi onun milletinden saymaya hakkımız yoktur. Buna hakkımız olmadığı gibi devletimizin kurulduğu toprakları da bugün yabancı ülke saymaya mezun değiliz. Türkiye, Rumeli'yi fethedip de -Allah göstermesin- Anadolu'yu kaybetse, Anadolu toprakları da bizim için yabancı mı olur? Millî durum yalnız bir anın, bir zamanın durumu değildir. Çünkü millet de yalnız bir zamanda yaşayan insanlar değildir. Dn yaşamış olanlarla yarın yaşayacaklar da Türk milletini teşkil ediyor. Dnklerin hakkını feda edemeyiz. Bu devleti kuranların ve bize bugün burada yaşamak imkânını verenlerin mezarları ile dolu yerleri düşünüp sevmek hakkımız ve vazifemizdir.

Kardeş kavgası her yerde olur. Napoleon, Almanya'yı istil ederken Cermanya İmparatorluğunu teşkil eden devletlerden bazıları Napoleon'la birlikte asıl Almanya'ya karşı savaşmışlardır. Fakat Almanlar, Prusya ve Bavyera'yı ayrı devlet ve millet saymadıkları gibi, Bavyerahları da hin telâkki etmemişler, çocuklarına tarih okuturken yine tek Almanya'dan bahsetmişler, ancak bu kardeş kavgalarından bazı ibretler çıkarmaya çalışmışlardır.

Nazi Almanyası, Çekoslovakya'yı istil edip dünya basınının hücumlarına uğrayınca Hitler cihana karşı şu gerekçeyi ileri sürmüştü: "Alman imparatorlarının Prag'da yaşamış olduğunu unutuyorlar". Görülüyor ki, başka milletler istil emelleri için bile eski birlik hakkına dayanıyorlar.

Bizim ilk padişhımız Horasan'da yaşayıp ölmüş, fazla olarak da o bölgeye ebedi Türklük damgasını vurmuştur. Sözün kısası, yine bir mayıs ayında, 1040 yılının 23 Mayısında kazanılan Dandnkan Meydan Savaşı'nın sonunda kurulan devletimiz bugüne kadar aralıksız gelen bir devlettir."⁷⁶

⁷⁶ Nihal, Atsız, "Devletimizin Kuruluşu", s.33-38.

Türk Devletinin geçmişten bugüne aralıksız geldiğini, fazilet temelleri üzerine kurulan devletin birkaç karagün geçirmesi ara ara sekteye uğraması bu devletin devamlılığına hanel getirmez diyen Atsız durumu şöyle izah etmektedir.

“Fazilet temelleri üzerine kurulan devletimizin birkaç kara gün geçirmesi onu asla sarsıp deviremez. En güzel şiirlerdeki birkaç vezin veya kafiye aksaması nasıl o şiirin güzelliğine engel değilse, bir iki çelme de bu devleti mazideki ve ilerdeki ululuğundan alıkoyamaz. Bu devlet ve vatan büyüyecektir. Çünkü uğruna ölmeye hazır olanlar var.”⁷⁷

Devletin Kuruluş tarihini 1040 Dandanakan savaşı olarak kabul eden Atsız, Devletin kurulduğu bu savaş üzerinde özellikle durmakla beraber Mayıs ayına da ayrı bir önem vererek bu savaşı ve mayıs ayını şöyle anlatmaktadır:

“Mayıs ayının Türk tarihinde büyük bir yeri vardır: Türkiye'nin kurulmasını sağlayan tarihî ve destanı hareketler bu ayda yapılmış, bu destanların can alıcı noktası olan Dandânan Meydan Savaşı 23 Mayıs'ta olmuştur.

Okul kitaplarında devletimizin ne zaman kurulduğuna dâir bir işaret yoktur. Bazıları Malazgirt Savaşı'nın yapıldığı 26 Ağustos 1071 tarihini devletimizin başlangıcı sayıyorlar. Bu düşünce tamamıyla yanlıştır. Çünkü Malazgirt Savaşı çoktan kurulmuş kuvvetli bir devletin diğer bir kuvvetli devleti yenmesinden başka bir şeyi değildir. Dendânan Savaşı ise Selçuk Hanedanının idaresindeki Türklerin, Gazneliler İmparatorluğunu yenerek Horasan ülkesini onlardan koparmasını, burada bağımsız olarak teşkilatlanmasını ve fetihlere başlamasını sağlamış, yani Türkiye'yi kurmuş ve bizi bugüne getirmiş olan bir çarpışmadır.

Millî hayatımızdaki iyi, kötü bütün dönüm noktalarını bilmek, bütün fertlerin ortaklaşa sevineceği, üzüleceği tarihlere mâlik olmak, manevî yapısı kuvvetli bir millet olmanın ilk şartlarından biridir. İskender'i, Sezar'ı, Arslan Yürekli Rişar'ı, Deli Petro'yu, Napoleon'u ezberleyen Türk gençlerinin bu devletin nasıl kahramanlıklarla kurulduğunu, Çağrı Bey adındaki destanı kahramanın neler yaptığını, Doğu Roma İmparatorluğu ile göğüs göğse yapılan korkunç savaşların Türk başbuğları olan Kutalmış, İbrahim İnal, Yakutu Resul Tegin, Buka, Anasioğlu, Hasan Artuk, Afşin ve başkaları gibi ölmezleri

⁷⁷ Nihal, Atsız, “Devletimizin Kuruluşu”, s.39.

bilmemesi hazîn olduğu kadar da ayıptır. Bunlar lise ve ortaokulda değil, daha ilkokulda bellenecek şeylerdir. Bunları öğrenelim ve hatırlayalım. Yalnız ümidimizin zayıfladığı anlarda değil, her zaman aklımızda tutalım, gönlümüzde saklayalım.

Göğüs göğse yapılan çarpışmalardan sonra artık Horasan kendilerinin olmuştu. Birkaç gün sonra zaferlerini kutlayarak devletlerini ilân ettiler. Devletin başkanlığına Çağrı Bey'in kardeşi Tuğrul Bey getirildi. Kahraman Çağrı Bey, ölünceye kadar Horasan vilâyetinin beyi olarak kaldı. Böylelikle, 1040 Mayısında Türkiye kuruldu. Bu Türkiye, sonra İran, Irak, Azerbaycan, Anadolu ve Suriye'yi alarak Ortaçağın en mühim devletlerinden biri oldu. Haçlılarla çarpışarak varlığını korudu ve tarihin garip ve başka milletlerde örneği görülmemiş bir tecellisiyle, kurulmuş olan toprakları kaybederek sonradan aldığı yerlerde tutundu. Tarihler boyunca dâima batıya ilerleyen Türkler, Osmanlılar zamanında da Almanya ve Fas'a kadar uzandırlarsa da sonra geri çekilmeye mecbur kalarak Anadolu'da tutundular.⁷⁸

Yukarıda görüldüğü gibi Atsız Edebi kişiliğini de konuşturarak, hikayeci bir tarih anlayışıyla 1040 Dandanakan savaşını sanki canlı tanığıymış gibi anlamıştır. Ancak yakındığı şey tarihin okullarda doğru ve tam öğretilmediğidir. Ve genç nesillere şu tavsiyede bulunmuştur. “Şanlı ve destana benzeyen geçmişimizi silinmez çizgilerle beynimize ve gönlümüze çizelim. Onu dâima hatırlayalım. Çünkü kuvvetimizin kaynağıdır. Hatırlayalım ve ümit edelim.”⁷⁹

1040 Dandanakan savaşını çok önemseyip ancak yeni bir bakış açısıyla yanlış yorumlandığını açıklayan Atsız, Türk Tarihinin en şanlı zaferlerinden bir kabul ettiği 1071 Malazgirt savaşını da önemsemekle birlikte bunun da yanlış anlaşıldığı, öğretildiğini ve düzeltilmesi gerektiğini vurgulayarak bu savaş hakkında şunları kaydetmektedir.

“Türk tarihinin en şanlı zaferlerinden biri olan Malazgirt Meydan Savaşı için, aydınlarımız arasında iki yanlış telâkki yerleşip kabul edilmiş gibidir. Bu iki yanlış telâkki şudur:

Malazgirt zaferi Anadolu'yu bize tamamıyla açtı.

Malazgirt zaferiyle Anadolu'da yeni bir Türk devleti başladı.

⁷⁸ Nihal, Atsız, “Devletimizin Kuruluşu”, s. 41-48.

⁷⁹ Nihal, Atsız, “Devletimizin Kuruluşu”, s. 49.

Bu iki düşünce de iyice incelenmeye değer mâhiyettedir, incelendikten sonra da yanlış oldukları kendiliğinden ortaya çıkar. Bu kadar zamandan beri aydın bir zümre tarafından "gerçek" olarak kabul edilmiş bir fikrin yanlış olmasında şaşılacak bir şey yoktur. Tarihte halk veya aydınlar tarafından gerçek diye kabullenilmiş nice yanlış fikirler gösterilebilir. Meselâ Selçuklu Alaaddin Keykubad'ın "büyük hükümdar" Tevfik Fikret'in "büyük vatansever" sayılması bize ait yanlışlardan olduğu gibi İsa'nın hem Allah, hem de Allah'ın oğlu olduğu hakkında milyonlarca aydın Hıristiyan tarafından benimsenen telâkki de bu kabildendir. Şimdi, bu kısa başlangıçtan sonra Malazgirt iddiasını gözden geçirelim:

Malazgirt zaferi askerî bakımdan büyük bir imha savaşıdır ve iki bakımdan çok mühimdir. Hem sayı bakımından iyice üstün düşman kuvvetlerine karşı kazanılmış, hem de düşman ordusundaki Türk birlikleri bizim tarafa geçerek zaferde âmil olmuşlardır. Demek ki Malazgirt Savaşı Türk savaş taktiğinin, Türk kahramanlığının ve Türk millî şuurunun büyük bir zaferidir. Bunların her üçü de övünmeye değer nesnelere olduğundan Malazgirt Meydan Savaşı, tarihimizin altın yapraklarından birini teşkil eder. Fakat böyle olmakla beraber Anadolu'daki Rum dayanması tamamıyla kırılıp bu ülke bize açılmış değildir. Bu zafer, Anadolu'da Rumlar'a karşı kazanılan büyük meydan savaşlarının ne ilki, ne de sonuncusudur. 1048'de kazanılan Pasin Meydan Savaşı, düşman ordusunun yok ve kumandanının tutsak edilmesi bakımından tamamıyla Malazgirt'e benzediği gibi, Malazgirt'ten sonra kazanılan 1072 Kayseri, 1073 Paflagonya, 1074 Antakya meydan savaşları da tam zaferle bitmiş ve bunların hepsinde de Rum ordularının başkumandanları tutsak edilmiştir. Böyle olduğu halde Bizans'ın bel kemiği kırılmamış, Bizans, Anadolu'nun bütününü yine ele geçirmek azminden ve düşüncesinden vazgeçmemiştir. İddia olunduğu gibi 1071 Malazgirt zaferi kesin sonuçlu ve Anadolu'yu bize açan bir savaş olsaydı Bizans devleti, sonraki üç yılda üç büyük meydan savaşı daha verebilir miydi? Zaten gayet büyük topraklara sahip, zengin ve kalabalık nüfuslu Doğu Roma İmparatorluğu'nun bir tek bozgunla Anadolu gibi mühim ve geniş bir ülkesinden vazgeçeceğini düşünmek de tarihî gerçeklere asla uymaz. Şunu da unutmamak lâzımdır ki, koca bir Batı Anadolu ancak Selçuklulardan sonraki beylikler çağında Türklüğe mal edilebilmiştir. Demek ki

Malazgirt'le Anadolu'nun açıldığı ve Bizans karşı koymasının kırıldığı hakkındaki sözler hiçbir temele dayanmıyor. Bu arada Bizans yalnız savunmakla kalmayarak zaman zaman saldıracı da olmuş ve Anadolu'yu Türklerden almak için fırsat buldukça teşebbüsler yapmaktan asla caymamıştır.

İmparator Manuel Komnenos 1161 tarihinde, Anadolu'daki Ermeni Beyliği, Suriye Lâtin prenslikleri ve Türk Dânişmendli Beyliği ile ittifak ederek II. Kılıç Arslan'ı yenip bir hayli toprak aldığı gibi 1176'da da Selçuklu devletini büsbütün ortadan kaldırmak amacı ile meşhur Miryakefalon veya Düzbel savaşını vermiştir. Yardımcı Macar, Sırp ve İngiliz askerlerinin de katıldığı Miryakefalon Savaşı, Bizans'ın, artık Anadolu'yu Türklerden geri alması için bütün ümitleri kıran son teşebbüs olmuş, tabir caizse Bizans bu savaşla manen de yenilmiştir. Görülüyor ki 1071 Malazgirt Savaşı ile 1176 Miryakefalon Savaşı arasında 105 yıl vardır ve ancak bu savaştan sonradır ki, Anadolu, batısı dışında olarak, kesin surette Türklerin olmuştur. Bundan çıkan sonuç şudur: Malazgirt Savaşı, iddia olunduğu gibi, siyâsî bakımdan kesin sonuçlu bir savaş olsaydı Bizans 1072'de Kayseri, 1073'te Paflagonya ve 10-74'te Antakya meydan savaşlarını veremez, 1161 de II. Kılıç Arslan'dan toprak alamaz ve 1176'da Türklüğü silip süpürmek üzere, Miryakefalon'da boş çıkan büyük askerî hamleyi yapamazdı. Fakat bununla Malazgirt Savaşının büyüklüğü asla küçülmez. Yukarda da söylediğim gibi o bir fedakârlık ve millî şuur anıtı olarak millî tarihimizin eşsiz sayfalarından biri hâlinde kalacaktır. Bununla beraber tarihte gerçek prensibine sadık kalacaksak Malazgirt'in Anadolu'yu bize açan savaş olduğunu söyleyemeyiz. Bunu, Anadolu fetihlerine yol açan büyük savaş anlamında kullanıyorsak o takdirde tarihi biraz önceye getirmek ve 1048 Pasin Savaşı'nı başlangıç olarak kabul etmek daha doğru olur.

Malazgirt Savaşı Türkler tarafından kaybedilseydi bundan da aleyhimizde kesin bir sonuç doğamazdı. Çünkü Çağrı Bey'le, Tuğrul Bey tarafından Horasan'da temelleri atılan devlet o kadar sağlam ve kuvvetli idi ki, Malazgirt'i kaybetmekle Anadolu'yu almak emelinden asla vazgeçmez, her biri birer savaş Tanrısı olan o büyük başbuğlar idaresindeki Türkler bir bozgunla büyük ülkülerinden caymazlardı.”⁸⁰

⁸⁰ Nihal, Atsız, “Malazgirt Savaşı”, *Türk Tarihinde Meseleler*, s.59-62.

Atsızın uzunca açıkladığı, 1071 Malazgirt savaşı Türklerin Anadolu'ya kesin yerleşmesini ifade etmediği gibi bu savaştan sonra Anadolu'da yeni bir devletin kurulduğu tezine de destek olmaz. Atsız bunu şöyle ifade eder:

“Şimdi ikinci yanlış telâkkiye geliyorum: Birçok aydınlar, hattâ tarihçilere göre 1071 Malazgirt Savaşı ile Anadolu'da yeni bir devlet kurulmuştur. Yahut bu tarih, Anadolu Türkleri tarihinin başlangıç noktasıdır.

Bu da tamamıyla yanlış ve hissî bir iddiadır. Çünkü:

a) Malazgirt zaferini, 1040 ta Horasan'da kurulup kısa zamanda İran, Irak ve Azerbaycan'ı almış bulunan Selçuk devleti kazanmıştır.

b)Malazgirt zaferiyle kurulmuş hiçbir bağımsız devlet yoktur.

c)Anadolu Selçukluları denilen devlet 1077 de kurulmuştur.

ç) Bu Anadolu Selçukluları da bağımsız olmayıp ortaçağ Türk devlet sistemine göre Horasan'daki Büyük Selçuklu Devleti'ne bağlıydı.

d) Anadolu Selçuk Devleti ancak 1157 de, büyük devlet dağıldıktan sonra bağımsız olmuş, ülkenin öteki bütün doğu bölümleri ise Harzemşahlar elinde kalmıştır.

Tarihin bu itiraz kabul etmez gerçekleri ortada iken onu zoraki yorumlamalarla başka taraflara yöneltmek hiçbir fayda sağlamaz. Tarih, bilim değilse de her yöne çekmeye elverişli bir masal da değildir. Tarih, önce bir gerçektir. Sonra da bir terbiye vasıtasıdır.

Malazgirt'in yeni bir devlete başlangıç kabul edilmesi, Türk tarihinin özelliğini anlamamaktan, Türk tarihini de tıpkı ve mutlaka Fransız tarihindeki çerçeveye göre mütalâa etmek isteğinden doğuyor.

Fransa'nın anavatan tarihi aşağı yukarı hep aynı topraklarda geçmiştir. Fakat Fransa'nın ve hattâ İngiltere ve Almanya'nın tarihi böyledir diye Türkiye tarihinin de böyle olması gerekmez. Böyle bir mecburiyet yoktur. Türkiye tarihinin başkılığı şuradadır ki, bu devlet, üzerinde kurulduğu Horasan'ı sonradan kaybederek, kurulduktan sonra almış olduğu Anadolu'da tutunmuştur.

Tarihin gerçeği budur. Bunu reddetmekten bir şey çıkmaz. Bunu kabul etmemek tarihimizi ve tarihteki millî birliğimizi parçalamak demektir. Bunun zararlı olduğunu açıklamaya lüzum yoktur.

Öyleyse, Malazgirt hakkındaki, tarihî gerçeklere uygun hükmümüz ne olmalıdır? Verilecek hüküm şudur: Malazgirt Meydan Savaşı, imha meydan savaşlarının en güzel örneklerinden biri olup Bizanslılara karşı kazanılan zaferlerin en şanslısıdır. Savaşa katılan askerlerin sayısı bakımından Türk kahramanlığının, yönetme bakımından Türk askerliğinin, Rum ordusundaki Hıristiyan Türklerin Alp Arslan tarafına geçmesi bakımından Türk millî şuurunun en yüksek örneklerinden birisidir. İslâm ve Hıristiyan dünyalarının savaşa verdiği değer bakımından da büyük bir prestij davasının lehimize hallolunmasıdır.”⁸¹

Tarihi bir bilim olarak görmeyen ama her tarafa da çekilecek bir masal olmadığını söyleyen Atsız bilinen tarihe muhalif olarak ve delillendirerek Malazgirt savaşının bir imha savaşı olduğunu ifade etmektedir. Aynı görüşü 10 Kasım 1444 Varna savaşı için de ifade ederek şöyle demektedir.

“Varna Meydan Savaşı, imha savaşlarının en güzel örneklerinden birisidir. Baştan sona kadar iyi idare edilen bir savaştır. Hareketlerini gizleyerek düşmanı gafil avlayan Türk ordusu, bu savaşla, tarihimize çok şanlı bir yaprak yazmıştır. Jan Hunyad'ın kumandanlıktaki ustalığı ve Macar atlılarının zırhlı olduğu düşünülürse, bu zaferin değeri daha iyi anlaşılır. XV. Yüzyıldaki zırhlı süvariler, bugünün tankları gibi önüne geleni süpüren yaman bir kuvvetti. Türkler böyle bir kuvveti yok etmişlerdir. O korkunç kuvveti yenip yok eden II. Murad ve Türk ordusu kutlanmaya lâyıktır.”⁸²

Bu savaşta diğer tüm önemli savaşlar gibi kendinden sonraki sürecin ortamını şekillendirmesi bakımından önemlidir.

⁸¹ Nihal, Atsız, “Malazgirt Savaşı”, s. 62-64.

⁸² Nihal, Atsız, “Varna Meydan Savaşı”, *Türk Tarihinde Meseleler*, s. 80.

SONUÇ

Hüseyin Nihal Atsız yaşadığı dönem itibarıyla Türk milletinin en buhranlı dönemlerine denk gelmiştir. Şüphesiz Türk Milliyetçiliği fikrinin Ziya Gökalp'tan sonraki en büyük ismi olmuştur. Özellikle büyük bir davaya aidiyet prensibini sistematize etmiş ve bu yönüyle günümüz nesillerine örnek teşkil etmiştir.

Hür düşüncenin kısmen hakim olduğu, çok sesliliğin ve farklılığın birer renk cümbüşü oluşturduğu günümüzde yaşıyor olsaydı acaba ne olurdu? Bence yaşadıklarının çoğunu yaşamazdı. Belki talihsizlik olarak görülen bu durumu ancak gizli bir güç ve motive eden özelliğiyle şartlar ve o dönemde yaşaması onun mücadelecisi, Türkçü ve tarihçi bir kişiliğe sahip olmasını sağlamıştır.. Yaşadığı dönemin baskıcı ve kavgacı tutumu onun yeteri kadar anlaşılmasına hatta yanlış anlaşılmasına sebep olmuştur.

Hayatı çilelerle geçmiş olan Atsızın hayatın okununca gerçekten çok etkilendim. Yaşamı boyunca verdiği mücadele sonunda maddi anlamda hiçbir şey kazanamamıştır. Ancak Türk düşünce hayatına çok önemli bir katkı getirmiş, Türkçülük fikrini kazandırmış, metodolojik bir boyut getirmiştir. 1944 yılı Atsızın fikri planda iyice keskinleşmesine ve bilenmesine sebep olmuştur. Bu yıl da Atsız Türk dünyasında yankı uyandırmış, bu yankı ona mal mülk değil, mahkûmiyet getirmiştir.

Çocukluğundan gençliğine, hatta ölümüne kadar süren bu serencam özellikle onun yaşadığı sosyal çevrenin çocuk ruhunda açtığı yaraların bir sonucudur. Azınlıkların, ırkçılığına bizzat şahit olmuş bu da onun milliyetçilik duygusunu derinden hissetmesine hatta sert bir üslupla savunmasına neden olmuştur.

Edebi yönü ve ilim adamı kişiliği olan Atsız, hikayeci tarih anlayışıyla karşımıza çıkmaktadır. Mühim olanın geçmişin gelecek nesillere doğru aktarılmasıdır. Tarihin birçok konusunu kendine mesele edinen Atsız, bu meselelerin başına Türk Tarihi başlangıcı konusunu, adların imlasını, Türkiye tarihine ait hegemonyalar meselesi, Osmanlı padişahlarının sayısı meselesini almıştır. 1040 Dandanakan savaşını Türk Devletinin kuruluşu olarak saymış, 1071 Malazgirt Zaferini ise Türk Devletinin yükseliş, yayılışı ve Anadolu'nun kapılarının Türklere açılışı olarak görmüştür.

Türk Tarihinde bir çok devletin kurulmadığını, var olduğunu saydığımız devletlerin birbirinin devamı olduğunu, birçok devlet kurmanın başarısızlık olarak görülmesi gerektiği kanaatindedir.

Tarih fikir işçilerini her zaman aklamıştır.

KAYNAKÇA

- Atsız, Hüseyin Nihal, *Türk Edebiyatı Tarihi*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , *Makaleler I-IV*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Türk Tarihine Bakışımız Nasıl Olmalıdır”, *Türk Tarihinde Meseleler*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Milli Benlik”, *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Türk Milletine Çağrı”, *Türk Ülküsü*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997
- , “Türk Ahlakı”, *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997.
- , “Gençlik ve Ahlak”, *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Büyük Adamlar”, *Makaleler II*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997
- , “Ülküler Taaruzidir”, *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997
- , “Türk Ülküsü”, *Türk Ülküsü*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Türkçülük”, *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Turancılık”, *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Tarihin Barışmaz Düşmanları”, *Makaleler III*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Türkçülüğün Önemli Meseleleri”, *Türk Ülküsü*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Türk Tarihinin Meseleleri”, *Türk Tarihinde Meseleler*, İrfan Yayınları, İstanbul, 1997
- , “Devletimizin Kuruluşu”, *Türk Tarihinde Meseleler*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Malazgirt Savaşı”, *Türk Tarihinde Meseleler*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- , “Varna Meydan Savaşı”, *Türk Tarihinde Meseleler*, İrfan Yayınları, İstanbul 1997
- Bucak, Şamil, *Hüseyin Nihal Atsız Hayatı Şahsiyeti ve Eserleri*, (18 Mart Üniv. Sos. Bil. Enst., (Yayımlanmamış Y. Lis. Tezi), Çanakkale, 1997

Darendelioğlu, İlhan; *Türkiye'de Milliyetçilik Hareketleri*, Toker Yayınları, İstanbul 1977

Deliorman, Altan; "Atsız'a Saygı Duruşu", Orkun, Sayı: 34, Aralık 2000

----- *Tanıdığım Atsız*, Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 1978

----- "Unutulmaz Türkçüler: Atsız", Orkun, Sayı: 3, Mayıs 1998

Ercilasun, Ahmet Bican; *"Atsız'ın Şiirlerinde Ülkü"*, Atsız Armağanı, Ötüken Yayınevi, İstanbul 1976

-----, "Ruh Adam", Türk'e Çağrı, Aralık 1980, Sayı: 8

Hacıeminoğlu, Necmeddin, "Bir Yiğit Adam", Türk'e Çağrı, Aralık 1980, Sayı: 8

Kabaklı, Ahmet, Türk Edebiyatı, 3. Cilt, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul 1990

Orhun, Mehmet, "Atsız Bey ve Türk Tarihi Sistematiği" Orkun, Nisan 1999

Öner, Sakin, *Nihal Atsız*, Toker Yayınları, İstanbul, 1977

Öznur, Hakkı, *Ülkücü Hareket*, 6. Cilt, Alternatif Yayınları, Ankara 1999.

Palabıyık, M. Hanefi, *Mehmet Fuat Köprülünün İlimi Hayatı ve Tarihçiliği*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2005

Tek, Hayati, *Nihal Atsız*, Alternatif Yayınları, Ankara, 2002

Tural, Sadık, *Şahsiyetler ve Eserler*, Ecdad Yayınları, Ankara 1973

Türkeş, Alparslan, *1944 Milliyetçilik Olayı*, Kamer Yayınları, İstanbul 1992

www.atsiz.org

www.turkyurdu.virtualaye.net

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Erzurum doğdu. İlkokuldan sonra orta öğrenim ve lise tahsilini Erzurum İmam-hatip lisesinde tamamlayarak 1997 yılında mezun oldu. 1998 yılında Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesini kazanarak yüksek öğrenime başladı. 2002 yılında buradan da mezun oldu. 2003 yılında Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam tarihi Anabilim Dalında Yüksek lisans eğitimine başladı. 2003-2007 yılları arasında İngilizce öğretmeni olarak değişik okullarda görev yaptı. 2008 yılından itibaren de kendi branşı olan Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk annesidir.